

MAGYAR URIASZONYOK LAPJA



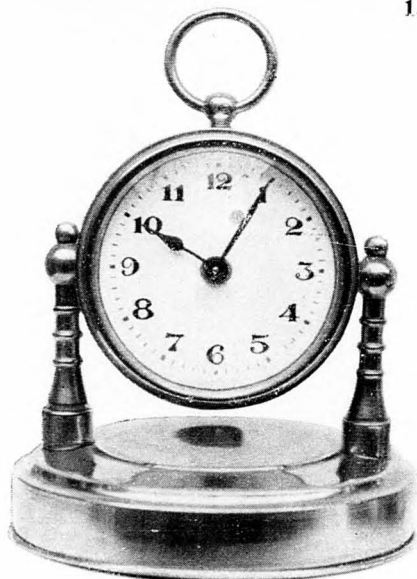
DÉGHI NAGY FERENCNÉ, SZ. KÓBER MARIANNE ÉS FIACSKÁJA FERIKE, BUDAPEST



Kérjük kedves olvasóinkat, támogassanak munkánkban, fáradságukat **AJÁNDÉKKAL** viszonozzuk.

Aki akár egy fél éves, akár egy egész éves előfizetést szerez, ajándékkul kapja az **1.** számmal megjelölt, taftselyemre készített, 14/20 cm nagyságú, különféle témájú (színű), művészi, aquarell kézfestményt. Az ajándék keret nélkül értendő.

1. szám.



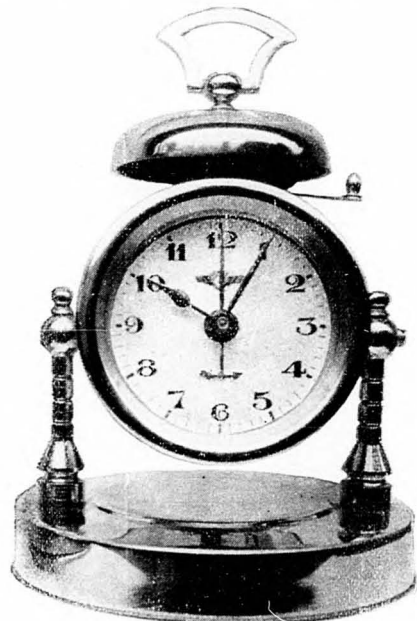
2. szám.

Aki két fél éves, vagy két egész éves előfizetést szerez, a **2.** számú ábrán bemutatott, izléses, asztali, nikkelezett órát kapja ajándékba. Megjegyezzük, hogy az óra nem piaci áru, hanem finom szerkezetű és igen értékes ajándék.

Aki négy fél éves, vagy négy egész éves előfizetést szerez, az a **4.** számú ábrán bemutatott alpaka-észteritikut kapja ajándékba. Az értékes retikül 15 cm széles, 20 cm magas, lánchgassága 20 cm.



4. szám.



3. szám.

Aki három fél éves, vagy három egész éves előfizetést szerez, az a **3.** számmal megjelölt, nikkelezett, kitűnő, ébresztő-szerkezettel ellátott órát kapja ajándékkul.

Az újonnan szerzett egész éves előfizető megkapja nyolc darabból álló kézimunka-ajándékunkat. Ezen ajándékozási akciónk visszamenő hatállyal nem bír és mai naptól május hó 20.-ig bezárólag tart.

Tisztelettel a KIADÓHIVATAL.

MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

Szépirodalmi, társadalmi és háztartási folyóirat * Megjelenik minden hónapban háromszor: 1-én, 10-én, 20-án * Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Jókai-u. 37. (Berlini-tér sarok) * Telefon: Aut. 107-23 * Előfizetési ár: egész évre 20 P, félévre 10 P, negyedévre 6 P
Egyes szám ára: 80 fill. Ausztriában 1 Sh. 40 Gr. Franciaországban 6 Frc. Olaszországban 4 L. Amerikában egy évre 6 Dollár.

Főszerkesztő: KERTÉSZ BÉLA

MEGÉRTÉST! ÖSSZETARTÁST!

Bántó jelenségek a vidéki társadalomban.



Egy nagy alföldi városban jártam a napokban és dolgom végeztével kellemesen akartam eltölteni az estét. Csak hajnaltájt indult a vonatom vissza Budapestre. Gondoltam, nem érdemes lefeküdni, van itt három-négy jóbarátom, összecsiszítom őket asszonyaikkal a Korona-kávéházban és kedélyesen elszórakozunk pár órácskát. Amikor azonban össze akartam hozni a társaságot, kiderült, hogy A. nem érintkezik B.-vel, mert B.-né és A.-né közt feszült a viszony, C. nem ül le egy asztalhoz D.-vel, mert egy pörös ügyben egymás ellen vallottak, sőt A. C.-vel és B. D.-vel sem barátkozik, így aztán kútbaesett az én szépen kicirkalmazott tervem. Magamra maradtam a Korona-kávéházban és vacsora után elgondolkoztam:

— Érthetetlen... Ebben a városban az unjaimon számolhatom össze azokat a familiákat, amelyek egyazon erkölcsi, szellemi, társadalmi színvonalon állanak. És tessék! Nincs köztük érintkezés. Batáviának van érintkezése Grönlanddal (rádió útján), a Fidsi-szigetekre repülőgépek szállnak, egymástól tízenötezer mértföldre élő emberek fölkeresik és megtalálják egymást... és itt, ebben a kedves, csöndes, tiszta, magyar városban egymás mellett él A., B., C., meg D. a családjával... nem tudnak egymásról, nem törődnek egymással... Pedig A. a Fő-utca 24. számú házában lakik, B. a Pazonyi-utca 28. számú házában, C. a Deák-téren, D. szemközt vele. Egyik a másiktól: ötven méternyire. Mind a négy férfi komoly, tanult, értelmes, diplomás ember. Hozzájuk illő környezetből házasodtak. Okos, kedves gyermekeik vannak. Valamennyiüket ismerem abból az időből, amikor én is ebben a városban kerestem a kenyeremet. Mind az öten legényemberek voltunk, egy test, egy lélek. Együtt ebédtünk, vacsoráztunk, közös páholybértünk volt a színházban, együtt rendeztünk farsangi mulatságokat, együtt utaztunk nyári szabadságra. Hogy lehet ez? A Pista meg tudta szakítani a barátságot a Palival?... A Jani hónapokig, évekig meg tudja állni, hogy a Karesival nem áll szóba? Ki volt az a kegyetlen, aki a viszály magvát szórta közéjük?... Kinek a lelkén szárad ez a dolog?...

Senkitől sem kértem felvilágosítást. Magamtól akartam rájönni a titok nyitjára. Tehát: a Pista, meg a Pali felesége... Jani és Karesi pedig egy pörben kerültek szembe... Jó. De hát a Pista, meg a Jani? A Pali, meg a Karesi?... Valószínűleg úgy keveredtek, vagy verekedtek össze, hogy állást foglaltak a két asszony, illetve a két pörös fél dolgában s végül annyira összegubancolódott az ügy, hogy sértődötten és elkéseregetten vonult vissza egyik is, másik is a maga kis vidéki kuriájának elefánt-

csonttornyába. Másképp nem lehet. Ismerem ezt a várost, a társadalmát, de általában tisztán látom a kisvárosi élet keresztmetszetét. Nem csak minálunk ilyen. Az orosz regényirokból tudjuk, hogy ilyen volt a cári Oroszországban, a franciákból, hogy ilyen a köztársasági Franciaországban, az angolokból, hogy ilyen a konzervatív alkotmányú és erkölcsű Angliában. Kisvárosokban mintha sehol se férnének össze az egy társadalmi közösséghez tartozó emberek. Irigykednek egymásra, féltékenykednek egymásra, a fogukat fenik egymásra. Legkeservesebb talán annak az embernek a sorsa, akit valamely különösebb tehetség az átlag fölé emel. Eleinte ösztönösen félnek tőle (— mert a tehetséget mindenütt megérik —), aztán ha nem sikerül a saját értelmi szintjükre lehozni és a szürke élet taposó-malmába befogni, vagy ráfogják, hogy „bolond“, esetleg enyhébben, hogy „különc“, vagy egyszerűen lehurrogják és kirekesztik maguk közül. De az ilyen eset csak kivételes. Végre is nem vagyunk olyan bőviben a tehetségeknél, akárom mondani az elismert tehetségeknél, akik ellen már hasztalan sütögetnék el a kis, helyi ostromágyukat. Az elismert tehetség sima úton halad előre, — az igaz, hogy rengeteg energiát kell elpazarolnia, amíg a célja felé haladás emberi jogát kivívja magának.

Maradjunk hát az átlag mellett. A derék ügyvéd, meg az ügyvédné, a derék orvos, meg az orvosné, a derék tisztviselő, meg a felesége mellett. Mért marakodnak ezek? Mért néznek el az egymás feje fölött? Mért nem sikerül a bál, ha az ügyvédné a vigalmi-bizottság elnöknője és mért nem sikerül a jótékony gyűjtés, ha az orvosné rendezi? Mért ezek a szünni nem akaró, bosszantó, gyűlölködő bojkottok, amiknek a közérdek, az emberséges zándék, a magasabbra törő társadalmi szellem issza meg a levét? Hiszen érthető: ha A.-né nincs jóban B.-nével, A. nem kényszerítheti a feleségét és B.-né is kikérné magának, hogy B. „kisztihand“-ot mondjon A.-nének. De — kérdezem szeretettel itt egymagamban ülve a márványasztalnál, éjjel után egy óraker, — most már aztán az egész kis életüket úgy fogják leélni a szomszéd A.-ék és B.-ék? Nem lehetne ezen segíteni? Hogy két kultúrember, két kultúrhölgy ne álljon örökös hadilábon egymással? Hol van itt a megoldás, hol a kigázolás a csúnya hinárból?... Hopp, volna egy ötletem! Valami új hivatalt kellene szervezni, amely afféle békebírói funkciót végezne, Nem, ez mégsem jó. Először is: senki sem szereti a magánszolgálat hivatalos fórum elé vinni, másodszor: pénzbe kerül a dolog. Lássuk csak... gondolkozzunk csak...



...Az óra már éjfél után kettőt mutatott. Kihajtatam a vasuti állomásra. A szélesen elterülő város mélyen pihent. Vágyak, indulatok, erények, bűnök, jó és gonosz lelkek egyformán takaróztak a hűvös éjszakában. Milyen jótékony is ez a hús bakacsín-lepel: elföd, betemet minden emberi hiúságot, gyöngeséget, haszontalanságot, kegyetlenséget. Estétől reggelig minden ember egyforma. Mert alszik. És alszik benne az a sokfajta vonás, tulajdonság és szokás, ami együttvéve az embert teszi. Majd ha fölébrednek... hajrá, előlről kezdődik... A vasuti állomás várótermében még másfél óram volt az indulásig. Tovább szóttem tünődésem fonalát. Már sipolt a vonat, amikor a megváltó formulára bukkantam. De aztán hirtelen nagyon élszélyeltem magamat. Mert szörnyű plágiumba estem... A megváltó ígét ugyanis majdnem kétezzer évvel előbb mondotta ki Jézus Krisztus, a Szeretet vallásának isteni alapítója.

...A. és B. urak, A.-né és B.-né asszonyok s ti végig mind az abécében, nem feledjétek el, hogy a krisztusi tanítás a vidéki városok társadalmára is érvényes, azokra is, akiket a sors egymás szomszédságába sodort...

TEMETÉS

Írta: *Izsákné Székely Erzsi*



Lilaszin-párás, koratavaszi alkonyat volt. A még ki sem bűjt füveknek nyers, friss, túlifjú szagát hozta a messzi mezőkről egy könnyű levegőáramlat.

Az asszony, ki az ablaknál varrogatott, mohó szemmel itta be ennek a lebírhatalan erejű megújhodásnak még alig bontakozó, ígérteljes szépségeit.

Az ablak előtt, egy fán, elaszott, szakadásra kész száron egy sárga falevél himbálódzott.

— Be' furcsa... — tünődött —, halott falevél... Be' nem idevaló: tavaszba az elmúlás...

Abban a percben elkapta a sárga falevelet a fűszagu szellő és elrohant vele; vitte a megsemmisülésbe.

— Ella, Ella... itt vagy? — nyitott be nagy robajjal a férfi. A kezében papírlapot lobogtatott. — Képzeld! Távírat! Hogy menjek!... A dolog a megvalósulás küszöbén...

Az asszony bölintott és varrt tovább.

— Hát igen... az államtitkárság, — folytatta sápadtan a férfi és idegesen járkált fel-alá. Mikor elment a tükör előtt, belepillantott:

— Az államtitkárság!... — mondta mégegyszer és farkasszemet nézett önmagával.

Aztán leült a pamlag sarkára. Nagyot fujt, mint aki messzi útról érkezett.

— A láncoslobogóját! Hamarabb jön, mint hittem volna!... Na?... — nézte meg hirtelen a feleségét, mintha igazában csak most venné észre, hogy szemben ül vele, — na, mit szólsz hozzá?...

Az asszony tovább varrt.

— Sok szerencsét... Ezt akartad.

— De nem kerestem, nem törttettem, nem erőszakoskodtam!... Hoztam-e valami áldozatot érte? Semmit!... M?... Az ilyesmi a működése eredményeül hull az ember ölébe... Mint az érett gyümölcs. Igen, mint a megérett gyümölcs.

Az asszony hallgatott.

— No, nem? ...

— Megdolgoztál érte.

A férfinék kissé nyitva maradt a szája...

De öröme volt s így nem akadt bele a mondásba, hanem a jobbik értelmét vette. Azt, hogy megérdemelte.

Újra járkálni kezdett és egyik cigarettát a másik után szívta.

— Tehát megyek. Reggel! Te... — torpant meg habozva az asszony előtt, — te velem tartasz... vagy... vagy maradsz?

— Maradok, — mondta csendesesen az asszony. — Hiszen most jöttünk le. S a gyerek is idejön az ünnepekre.

— Persze, persze... Hanem te... te Ella... egy kicsit furcsa... te, mintha nem is örülnél ennek a... mondd, kérlek, téged egyáltalában nem érint, ha az én közéleti szereplésemben változás áll be?... Egy idő óta... Bezzeg régen, amikor képviselő lettem, hogy tudtál örülni...

— Most is...; — mosolyodott el kényszeredetten az asszony.

— Vagy talán még mindig neheztelsz... persze, persze... — erőltette a nevetést a férfi — a tegnapi beszélgetésünk miatt... haragszol, úgy-e? Azért a semmiségért... min is veszünk össze?

Az asszony fáradtan legyintett.

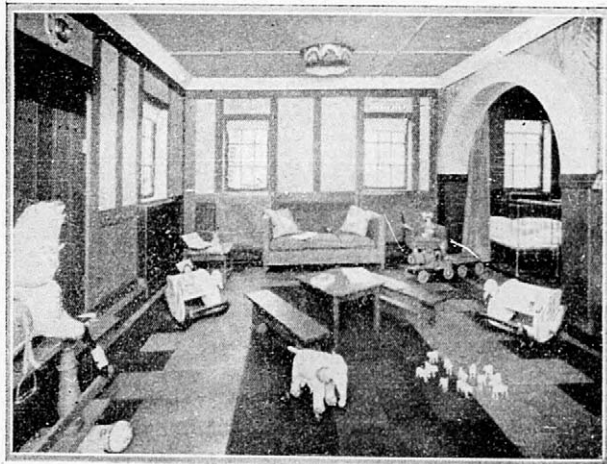
— Nem tudom... nem fontos... Hogy mivel kezdődik, nálunk az sohase fontos...

— Hm... hm... persze. Hiszen soha semmi komoly ok... az ördög vigye el... te olyan érzékeny csasi vagy s én örökké elfoglalt vagyok és így idegeskedem, persze... Túrelmetlenségében az ember csak beszél, beszél... De hát mit számít ez?! Férj, feleség csetepatéi semmit se jelentenek! Nyavalyáskodás ezeken rágódni! Kerékkötő a dolgainkban! Fő: hogy megyünk fölfelé!... Hú, de gyönyörűen lendül az ivünk! Ella, nem hiába dolgoztam... igen, ez az... ez az... Hanem te... te is szólj már valamit no, Ellus... — Kissé megnézte az asszonyt, elgondolkozva, de hogy az észre ne vegye ezt az elgondolkozását, hirtelen hozzáugrott és azzal az agresszivitással, mely egész élete tevékenységét jellemezte, keze közé kapta az asszony fejét.

— Ostoba! — kiáltotta és belecsókolt az asszony arcába, szájába, összetépázva haját, hogy foltos és feldúlt lett az arca, feje és a könny, a tehetetlenség és megaláztatottság könnye felszivárgott a szemébe.

Az asszony egészen megsemmisült.

— Elintézett... — gondolta ösztönszerűen, — megvert... ők így verik meg az embert...



Gyermekek játszótérme egy óccánjáró fedélzetén.

Bertóthy képviselő úr, leendő államtitkár ügyet se vetve a letíport asszonyra, kiről feltételezte, hogy most már újra boldog, ismét fel-alá kezdett sétálni, mint aki jól végezte dolgát. Még a tükörbe is belepillantott újra, elégedett arckifejezéssel.

— Még holnap sorát ejtem és beszélék a miniszterrel, — mondta józanul. — Az ünnepek után aztán felmegyünk. Jobb lesz ott, nem igaz?

Az asszony csak nehezen bírta összeszedni magát.

— Nekem mindegy, — lehelte alig hallhatóan.

— Ott jobb kedved lesz neked is... itt... itt az ember... no igen, itt az ember egymásra van utalva... kizárólag egymásra és... jobban meglátja a szálkát a másik szemében... Na nem? — mosolygott a férfi. — Ott nem érünk erre rá...

Az asszony felsóhajtott.

— Tudom, tudom, miért sóhajtasz, — sietett megjegyezni Bertóthy, — nem, Ella, nemcsak akkor szeretjük egymást, ha nem érünk rá egymással foglalkozni... nem, ezt ne gondold, ez merőben téves következtetés...

— Ne beszéljünk ezekről, Károly. Ma ünneped van s én nem akarok ünneprontó lenni. Örülünk!

— Á, nem lehet úgy örülni, hogy valamit, ami bánt, elhallgatunk...

— Máskor nem törődöttél effélével..., hogy bánt-e valami, vagy örülök-e valaminek...

— Igen, csakugyan ilyesmivel nem foglalkoztam Ella. Nem volt időm rá. Vitt az élet... Rohantam... Hívtak a nagy célok...

— A nagy célok!... Miért nem hívtál, miért nem vittél magaddal? De te inkább leráztál... útaban voltam...

— Nem így volt. Te naív vagy és fellengző. Azt vártad, hogy a politikának is olyan útjai legyenek, mint a költészetnek. Ha nem is szóltál, láttam az arconod, hogy sok mindent elítélsz... A hallgatásod éles, negatív kritika volt a számomra. Nemhogy buzdítottál volna, de... igen, valljuk be, zavartál, bénítottál...

— Kétségtől másfajta asszony illett volna hozzád, aki kevesebbet gondolkozik s könnyebben örül...

— Nem, nem! Engem csak te vonzottál. Minden elmentéséged mellett is... De mit beszélünk ezekről! Örültség... most! Ami volt, az volt, fő, hogy szép a jelen... Hisz' ennek te is kell, hogy örülj! Úgy-e, elégedett vagy?

— Az vagyok... — Az asszony végigsimitotta homlokát s egy rövid, sajnálkozó pillantást vetett az urára.

Bertóthy felfogta ezt a pillantást, de nem igen értette meg.

Közelebb lépett az asszonyhoz. Hirtelen, vadúl, mint előbb, meg tudta volna esőkolni, de szembe nézve és csendes érzéssel nem merté érinteni. S ezért... csak állott mellette.

— Te még mindig neheztelsz, — mondta leverten.

— Nem... igazán nem, — sápadozott valami mosolyféle az asszony ajakán, — ez... ez nem harag...

— Nem harag... — ütődött meg a férfi, — akkor hát... — nem merté tovább mondani, még elgondolni is nehéz volt tovább... De így van, így... nehezen ment egy idő óta a békülés. Nagyon nehezen. Erőltetetten. Megszokták a hallgatást. A mosolytalan együttlétet. Szinte furesa lett volna a régi melegség, úgy elszoktak tőle...

De valamit mégis tenni kell, éppen ma, amikor a célhoz értek!

Egészen közellépett az asszonyhoz. Lenézett rá.

— Ella... — suttogta és félszegen az asszony meztelen nyakszirtjére tette a kezét.

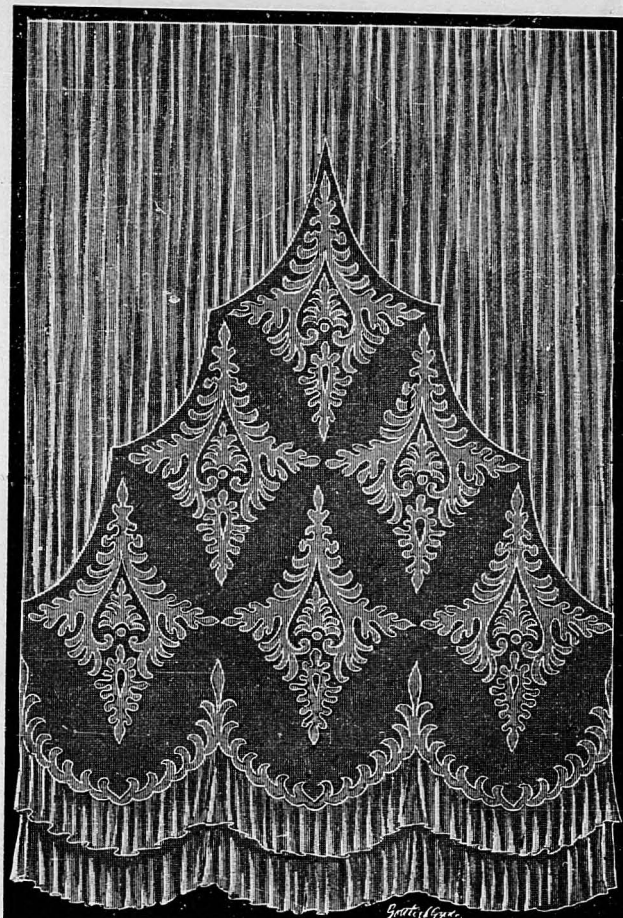
De az asszony csöndesen, szinte öntudatlan mozdulattal levette onnan azt a kezét, mely olyan hosszú-hosszu idő óta nem lendült becéző szándékkal felé. Levette onnan, nem úgy, mintha hernyót dobna le az ember a nyakáról, csak úgy, mint például egy kőrishogarat. Ami nem undorító, de — nem odavaló.

Bertóthy borzongató hűvösséget érzett végigfutni a testében.

Kis ideig tévován állott. E percben nem érezte a fényét annak a magasságnak, amelyre feljutott, csak a nagy magányosságát és a hidegségét...

Szempillája lecsukódott, mintha megszédült volna. Érezte maga alatt a mélységet, a szakadékot, amely inpen a csészerű egyszerre olyan sötét borzalommal tátongett feléje. A szakadékot, mely az életében támadt s melyből, mint elfelejtett sirból, most imbolyogva keltek fel rég elmúlt dolgoknak sápadt árnyai...

Újra megborzongott és kinyitotta szemét. Nem! Még csak az kellene, hogy épp most, amikor elérte, amit akart,



Ollózott, magyar motívumú dísz-sztor. Gottlieb-modell. (Lásd kézimunkarovatot.)

most jöjjön a rémüldöző, vénasszonyos képzelődés! Nem, az ő idegei rendben voltak eddig is s nem fogja hagyni most se, hogy...

Lenézett újra az asszonyra. Hiába, amit évek hosszú során át nem látott, azt most látnia kellett. A sápadtságát, a szomorú szemét, az enyhe megtörtségét, egész mellőzöttségét, magárahagyatottságát, szeretetlenségtől és ridegségtől való kora-hervadságát...

Mondani akart volna valamit... talán ezt: — Bizony átgázoltunk az éveken és sokat elmulasztottunk... de nyertünk egyebet helyette és legyünk most boldogok...

Nem jött szó az ajakára, mint a nehéz álomlátónak, aki nem bír hangot adni...

Múltak a percek, bénult-némán. Bertóthy egy elszánt mozdulattal még egyszer felemelte a kezét, hogy az asszony ezüstösödő fejére tegye. De... feleútján ellankadt a karja s mielőtt elérte volna az asszonyt, erejét vesztve, meddően aláhullott...

...Este lett.

Kihűnytak a színek...

A tavaszeány jelentette, hogy a vacsora az asztalon van.

Az ebédlőben, a kitért ablakokon besuhant a tavaszi este egy fuvallata és meglobogtatta a függőlámpa lángját...

A tavasz, az édes, künn volt valahol messze, a hegyeken, ide csak a fanyar hűsége jött el az árva szívekhez...

Oly nagy volt az ebédlő, — soha ekkora! — és oly üres... Olyan szorongatóan elhagyatott, mint egy kriptá. künn, a tavaszi temetőben. S van-e ennél szomorúbb kriptá a tavaszi temetőben?...

A lámpa lángja csak lebegett, lebegett... s az asztalnál, — vagy ez csak képzelődés? — mintha egy hely gazdátlanul maradt volna... az asszonyé, pedig ő, a „halott“ is ott ült az este enyhe fényében...

AZ UTITÁRS

(Arkadij Avercsenko után)

Irta: Molnár Jenő

Moszkvában vonatra ültem, hogy a Kaukázusba menjek. A másodosztályu fülkében hárman voltunk. Én az ablaknál ültem, Petrov barátom középtűt foglalt helyet és tőle jobbra egy villogó, feketeszemű úr. Az ismeretlen fekete szalonkabátban volt, nyaka körül hosszú, tarka kendő csavarva, szarukeretes, kereküvegű pápaszem az orrán. Tudónak látszott.

Alig hagyta el a vonat a pályaudvart, előszedtem a zsebembe gyűrt ujságot és olvasni kezdtem. Mindössze néhány percig böngésztem a cikkek és hírek közt, mikor utitársam barátságosan, de valami sajnálkozással és feddéssel kevert hangon vette fel a beszélgetés fonalát:

— Hogy mennyire nem törődnek az emberek az egészségükkel!...

Csodálkozva, de egyúttal kíváncsian fordultam felé:

— Mért mondja ezt, uram?...

— Például: ön most olvas... Nem tudja, hogy nincs veszélyesebb a szemre, mintha az ember a robogó vonat irányában ülve olvas?

— Nem, ilyesmiről sohasem hallottam.

— Nos, akkor figyeljen. Pétervárott egy híres szemészorvos magyarázta el nekem, hogy az emberi szemben szintelen folyadék van. Ha megerőltetjük a szemet, akkor ez a folyadék csökken. Alig van súlyosabb megpróbáltatás a szemre, erre a rendkívül finom és bonyolult szerkezetre nézve, mintha mozgó kocsiarra kényeszerítjük, hogy mereven egy pontra nézzen. Figyelje csak meg a kezében levő ujságot. Úgy-e, a papiros ide-oda mozog a kezében, a szemnek tehát ide-oda kell ugránoznia. Ugyanakkor Ön a menetirányban ül, ami annyit jelent, hogy elülről kapja az éles fényt, a szem tehát még hamarabb kifárad, műnyelven szólva: a szemben lévő folyadék egészen eltűnik és a látóképesség veszedelmesen csökken. Ahogy most az ön szemébe nézek, máris látható, hogy kezd föllépni a szárazság, egyre kevesebb az a bizonyos szintelen folyadék... Nem érzi?

Ijedten kaptam a szememhez.

— De igen... — hebegtem. — Határozottan érzem...

— Na látja! — bökött felém diadalmasan az ismeretlen úr a mutatóujjával, aztán elhallgatott.

Idegesen lapoztam végig az ujságot és — mintha csak sugallat alatt álltam volna — félretettem. Percekig magam elé meredten ültem, közben lehúnyva a szememet, hadd szaporodjon az az áldásos szintelen folyadék.

Egyszerre csak a szalonkabátos utitárs keze az ujság felé nyúl.

— Megengedi?... — szólt és fölvette az ujságot.

— Hogyan? — kérdeztem. — Ön nem fél attól, hogy elrontja a szemeit?

Furcsán, élesen, mondhatnám: háborzongatóan kaca-

gott fel, miközben nagy, fehér fogai felém villogtak:

— Oh, én beszámíthatatlan vagyok. Másoknak józan-ságot és mérsékletet prédikálok, magam az öngyilkosságig könnyelmű vagyok. A múltkor például Karkovban egy kolerás beteg félig elszítt cigarettáját vettem a számba. Rémes, úgy-e?... Egyszer valami lebujsba vitt egy szerencsétlen barátom, kokainisták közé. Kanálszám nyeltem a kokaint. Semmi bajom sem történt, de beláthatja, hogy ez nagy megdölgöttség volt tőlem. A múlt télen harmincöt fok hidegben ingujjra vetköttem a Néva partján és fagyaltot ettem. Akkor nagyon el voltam keseredve, öngyilkos akartam lenni. Nem sikerült. A fagyaltot testem magas hőfoka megolvastotta, kicsit berekedtem ugyan, de Istenem, hát Saljapin vagyok én!...

Petrov barátom összecsapta a kezét:

— Szörnyőség! Hideg fut végig a gerincemen...

— Azt meghiszem, — mondta kancsal mosollyal utitársunk. — Az életben állandóan fenyeget a veszély. Az

ember nem is tudja, honnét jön. Teszem azt, ön most az ablaknál ül. Az ablak nincs hermetikusan elzárva, a réseken bejön az éles levegő és egyenesen az ön testének pórusaiba hatol. Először is a tüdőt támadja meg, az úgynevezett bronchusokat s önnök sejtelve sincs róla, miért köp vért egy szép, akarom mondani: egy csúnya napon. És kész a tüdővész!...

— Na és? — mondtam lesújtottan. — Mit tehetek? Valakinek csak muszáj az ablaknál ülni!

— Kérem, én szívesen cserélek önnel, — szólt udvariasan az ismeretlen.

— De a tüdeje!?

— Nem tesz semmit. Edzett ember vagyok. Hiszen mondtam, hogy a Néva partján ingujjban... Kár a szóért. Cseréljünk helyet!

Némán helyet cseréltünk.

— Mégis csak szép öntől, — jegyeztem meg bizonyos ünnepies hanghordozással, — hogy egy ismeretlen utitársért kockára teszi az életét.

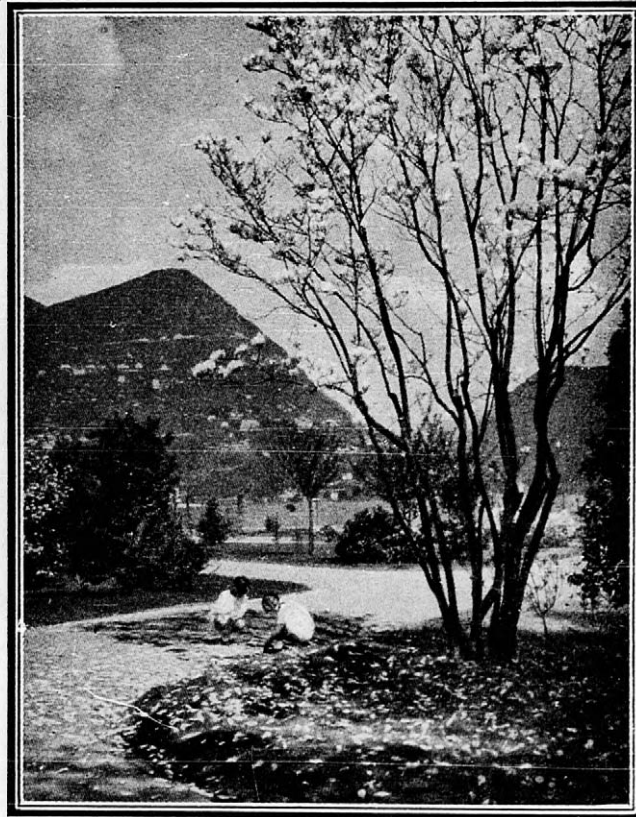
— Nem tehetek róla. Én már ilyen vagyok, uram. Ritka példány. Emberbarát.

Az ismeretlen úr az ablak mellett kényelmesen hátradőlt és elmerült az én ujságom olvasásába.

*

Mindenki tudja, hogy a hosszú utazás milyen unalmas és fárasztó. Hogy valamivel agyonüsssem az időt, a podgyászomból egy csomag kártyát és egy üveg finom barackpálinkát szedtem elő. Petrov készséggel volt hajlandó velem kaszinót játszani. Az egyik bőröndöt úgy helyeztem el kettőnk között, hogy asztalkának szolgált és elkezdttük a játszmat. Éppen mikor hazavittem a „nagykaszinót“, csöndesen megszólalt utitársunk:

— Érdekes históriát mondott el nekem tavasszal Kiebben egy állami számtanácsos. Az egyik barátja, bizonyos Donizeff, erőteljes, harmincöt éves férfi, műszaki főtiszt éppen ezen a vonaton utazott a Kaukázusba. Valami küldetése volt. Egy szibériai kereskedő unszolására kártyázni kezdett. Mikor a harmadik partit is elvesztette, megütötte a gutta. Fiatal, szép asszonyt és két gyönyörű gyermeket döntött gyászba. Különös... Vannak ilyen esetek az életben.



Tavasz ébredése: virágzó magnóliafa.

(„Leipziger Illustrierte Zeitung“.)

Aztán újra elmerült az olvasásban.

— Nos, miért nem viszed el a nyolcast? — ripakodott rám Petrov. — Hiszen nyolcas volt a kezében!

Kedvetlenül vontam a vállamat. A lapok úgyszólván kiestek a kezemből.

— Tudod mit? — szólott Petrov. — Nekem sincs kedvem. Hagyjuk!

Visszatettem a kártyát és a bőröndöt a polera löktem.

— Innál egy pohárkával? — kérdeztem Petrovtól, a pálinkára mutatva. Barátom „igen“-t tett. — De csak egy poharam van, — folytattam.

— Nem baj. Te ihatsz az üvegből is, — mondta Petrov. Töltöttem.

Utitársunk halkán megszólalt:

— Mikor a szemészorvossal beszélgettem Pétervárott, jelen volt egy kiváló belgyógyász is, akit a Tudományos Akadémia a nagydíjjal tüntetett ki. Nagyszerű könyvet írt „Az alkohol hatása a gyomorra és a belekre“ címen. Engem nagyon érdekelt a dolog, mert — magunk között mondva — erős alkoholista vagyok. A tudós átadta művének egy példányát. Színes orvosi illusztrációk egész tömege volt benne. Láttam alkoholtól puffadt májakat, szétroncsolt veséket, kilyukadt beleket, összerágott gyomrokat. Utána két hétig nem tudtam aludni, de azután mintha újjászülettem volna. És még vannak ostoba emberek, akik kicsinylően beszélnek az orvostudományról!

Elhallgatott és fejét mélyen belefúrta az újságlepedőbe.

— Na, mért nem iszol?... — nógatott Petrov.

— Nincs rá appetitusom, — feleltem fanyarúl, — bedugaszoltam a pálinkásüveget és odaállítottam az ülés sarkába.

Az ismeretlen csak olvasott, mi pedig üres szemekkel néztünk egymásra. Hogy mondjunk valamit, hébe-korba egy-két szót dobtunk egymásnak.

— Mikor leszünk Tiflisben?...

— Milyen lassan múlik az idő!

— Igen... És milyen tikasztó ez a levegő ebben a kocsiban!

— Mindenütt tél van és itt már tavaszodik...

— Igen, rügyeznek a fák...

Az ismeretlen férfi nagyot ásított és talán azt gondolta, milyen jó lenne most egy óracsukat szunyókálni. Petrovhoz fordult:

— Most érkezünk az út legveszedelmesebb szakaszához.

— Hogy-hogy? — riadt fel Petrov.

— Itt úgyszólván mindennap katasztrófa történik...

— Mit nem mond?... És hogy van az, hogy ilyesmiről nem írnak a lapok?

— Érthető. A vasútigazgatóság eltitkolja. Ártana a forgalomnak, ha kiderülne, hányan vesztek az életüket ezen a vonalon...

— Kellemetlen dolog! — feszengett Petrov és aggodalmasan nézett rám.

— De a legkellemetlenebb az, — folytatta utitársunk, hogy ezek a vagonok valóságos egérfogók. Ha például összeütközés történik s lábaink a falat érintik, végünk van. Mert ha most egy vonat a mi vonatunkba szalad, a szomszéd kocsii behorpasztja a falat, a fal összeroncsolja a térdünket... Magától értetődik, hiszen többszáz atmoszféra nyomást kapunk. Ez itt naponként előfordul.

— És ha az ember ilyenkor a folyosón tartózkodik, akkor?...

— Akkor természetesen megmenekül. Az oldalfalak ugyanis nem veszedelmesek, csak az elülső és a hátsó falak. Ismerek egy urat, elektrotechnikus az illető, aki egyedül menekült ép bőrrel egy ilyen összeütközésből, mert a folyosón állt.

Egy szót se szólunk, csak egymásra néztünk, de megértettük egymást. Pár pillanat múlva felálltam.

— Elzsibbadt a lábam..., — szólottam. — Kimegyek egy kicsit járkalni a folyosóra.

— Én is, — mondta barátom. — Szeretnék rágyújtani. És kimentünk mindketten a folyosóra.

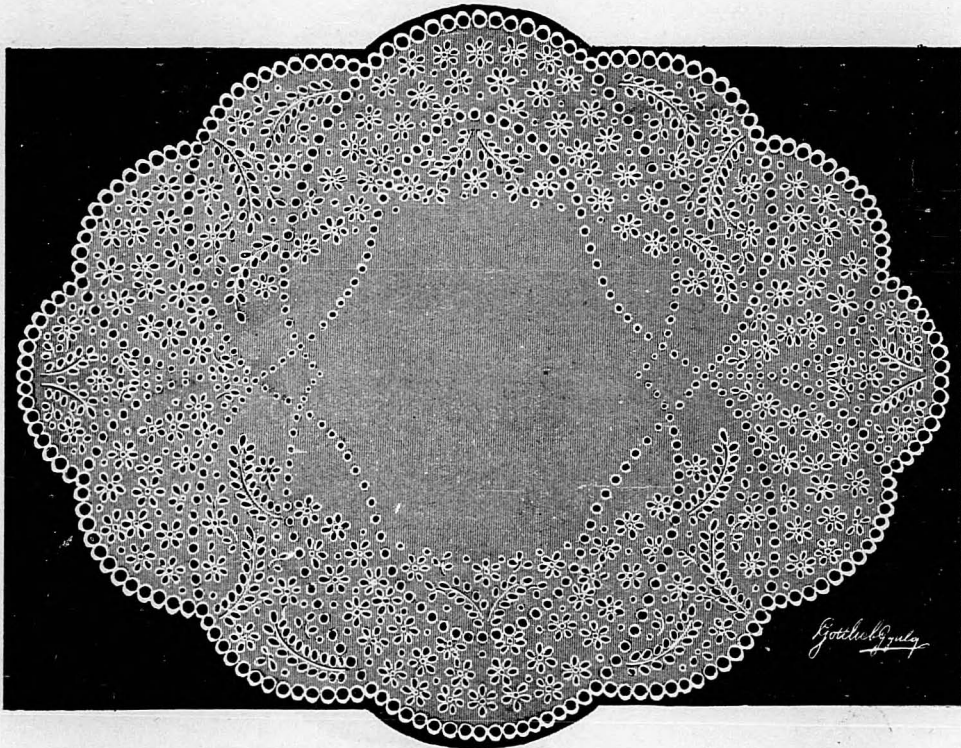
*

Mikor kint álltunk a folyosón, Petrov mosolyogva szólt:

— Ezt jól csináltam a cigarettával, mi?

— Nagyszerűen. Ha csak úgy egyszerűen elhagytuk volna a kupét, még gyávának tartott volna bennünket.

— Az bizonyos.



Millő. Gottlieb-modell. (Lásd kézimunkarovatot.)

— Hanem, tudod, milyen kötélidegei vannak ennek az embernek!... Képzeld csak el, minden percben összeütközhetünk és ő milyen nyugodtan beszél. Nézd csak meg, mit csinál?...

Petrov a kupéajtóhoz ment, majd visszajött.

— Csukott szemekkel fekszik a pamlagon, — mondta.

— Kedves, figyelmes uriember, az már egyszer bizonyos.

— Igen, nagyon kedves.

Minél tovább utaztunk, annál nagyobb lett a meleg. Érezni lehetett, hogy dél felé közeledünk.

— Ne nyissuk ki az ablakot? Hadd jöjjön be a nap-sugár!

Egyetlen ablakot sem tudtunk kinyitni. Végre mégis akadt egy ablak, amely engedett a nagy erőfeszítésnek. Langyos tavaszi szellő áramlott a kocsiba. A távolból hóval borított hegylánc integetett felénk. Két óra hosszat gyönyörködtünk az isteni panorámaiban: tavasz és tél testvéri ölekezésében. Egyszerre csak megszólal egy hang mögöttünk:

— Mit csinálnak itt?

Megfordultunk: az utitársunk volt.

— Szívjuk a tavaszi levegőt, — feleltem, — csodáljuk a vidéket.

— Kitűnő! Én is kinyitok egy ablakot.

— Nem lehet, — mondtam. — A többi mind el van reteszelve.

Pár perc múlva újra megszólalt:

— Oh, a Kaukázus!... Milyen gyönyörű! Exotikus, de veszedelemes is. Igazi betyárország. Az ember gyanútlanul áll az ablaknál, cseveg és egyszerre csak golyó éri, összeesik és halott... Igen, ezeknek a kaukázusiaknak rablótermészetük van... Úgy vadásznak az emberre, mint a nyulakra. Nem olvasták, kérem?... Nemrég egy zongorahangoló állt a folyosóablaknál... Egy lövés, egy jászó... és szegény ember holtan terül el...

— Az istenért, de hát kik lövöldöznek itt? — kiáltottam fel.

— A kaukázusiak. Aki legtöbb utast teríti le, annak van a legnagyobb tekintélye a faluban. A lányok csak olyan emberhez mennek feleségül, aki legalább tíz utast lőtt le.

— Az ördög vigye el! Csukjuk be az ablakot! — és gyorsan elvonultunk.

Az ismeretlen úr odaállt az ablakhoz és nevetve mondta:

— Én megkockáztatom. Tudja isten, szeretek dacolni a sorssal. Ha eltalál egy golyó, kérem, küldjék a holmit Tifliszbe, a Metropole-hotelbe, Michalenko névre.

És nem törődve a veszéllyel, ott maradt az ablaknál. Mikor Tifliszben kiszálltunk (meg kell említenem, hogy a barackpálinkámnak csodálatos módon eltűnt a fele), egy csinos, fiatal, karsu hölgyet pillantottunk meg, aki a mi utitársunkra várakozott. Lelkendezve sietett hozzám, csókot adott neki és így szólt:

— Hogy utaztál, Pavlovicsom?

— Pompásan. Amíg az embernek ilyen kitűnő utitársai vannak, — mondta, ránk mutatva, — tiszta élvezet az utazás.

Mikor az autóba ültünk, így szólt Petrov:

— Hallottad, mit mondott? Úgy látszik, megtetszettünk neki.

Felvontam a vállamat és jó hangosan, talán dühösen is feleltem:

— Mért ne tetszettünk volna neki?!... Hiszen egész úton rajtunk mulatott!

JÁNOS KIÖREGEDETT

Irta: Csiky Mária



A gyárépület udvarán most kezdődik az élet. A raktárak, gépházák ajtai megnyílnak és a frissen kimosdott arcú férfiak egykedvűen veszik tudomásul, hogy ma kód van.

Természetes, hiszen már ez november. Ha még ilyenkor sínes kód, akkor mikor legyen? De hideg is van. Az az ember ott a ládaraktár ajtajában, kékesszinű arcával, pirosra duzzadt kezeivel nagyon fázhát. Egykedvűen vár, míg a raktárnok kijön és egy nagyot kiált:

— János! Maga a kisebbik szekérre tizenöt ládát rak és elviszi az Eszter-utca!

János hallja a parancsot, de pár percig még úgy áll mozdulatlanul. Szemei kékek, de zavarosak és lábára olyanféle tárgy lapul, mely a cipőnek egy válfajához hasonlít. A raktárnok tovább megy és Jánosnak most már a tudatáig ért, hogy tizenöt láda és Eszter-utca. Az Eszter-utca igen messze van. Jánosnak úgy rémlik, hogy Budán. Igen. Most már tudja, hogy a Rózsadombon. Homályosan olyan érzése van, hogy ma már ez nem fog menni, de azért mégis elindul, hogy kihuzza a kis szekeret a raktár elé.

Egymásután hordja ki az új ládákat és szép sorjában felrakja. Hármát hátra, kettőt előre. Midőn a második sort hordja, arcára sötét pir borul az emelésnél. A harmadik sornál már elfáradt. De azért lekötözi és eligazítja rendesen.

Most lehajol és gondosan megszorítja a cipője talpára kötött rongydarabot. Készülődik. Közben sóvár, állati pillantása egy munkásra esik, aki reggeli szalonnázását a raktárházban végzi el. Messziről hangzik a főnök kemény parancsszava. Erre János odaáll a szekér elé és a széles huzópántot a dereka köré veti.

Sok-sok reggelen állt már ugyanezen a helyen, dereka körül a huzópánttal és fejét előre hajtva, lábát szilárdan megvetve próbálta a megterhelt szekereket elindítani. Mert ez a legnehezebb. A kerekek első megfordulása. A többi már valamivel könnyebben megy. Csak az ember vigyázzon, hogy mindig egyformán adjon hozzá erőt. Akkor semmi baj nem történhetik.

No most! Még egyszer! Ejnye! Ma sehogyan se tudja az első lökést megadni a szekérnek. Halántékán és homlokán az erek ujnyi vastagon duzzadnak elő. A munkás a raktárból egykedvűen nézi az erőlködést, de nem megy a szekérhez, hogy egy kissé hátulról megtaszítsa.

Végre egy hallatlanul erős, mindent magába fogadó akaratos rántásra megmozdul a megrakott kocsi. A hepehupás gyárudvaron ingadozva ugyan, de mégis megindul!

És végig, az egyforma kövekkel kirakott uttesten vigyázni kell, hogy ki ne zökkenjen az egyenletes erő kifejtésből. Mert azon fordul meg az egész dolog. Csak mindig egyformán. János ugyan nem gondolkodott a dolognak ily természetű technikai kiviteléről, mert ő már tulajdonképpen semmiről sem szokott gondolkodni. Csak ösztönösen tudta, hogy ha az előtte haladó szekér megáll, akkor neki is meg kell állani, mert a rendőr ott áll valahol elől és nem lehet tovább.

Egy idő múlva mégis elért a Rózsadomb aljához. Homlokán apró cseppekben állt a verejték és midőn az



emelkedő terepen tovább kinlódott felfelé, fülében a megpattanásig dobolt valami.

Melege volt. A vásott kabát mázsányi teherként nehezedett reá. Egy keresztelésnél, ahol nem tartott tőle, hogy az egész rakomány szekeresből visszagurul a völgybe, megállt és levette magáról a kabátot. Meztelen, sovány válla kilátszott a rongyos ing alól és midőn izzadó fejről lehúzta a viharvert sapkát, tar koponyájára gyászosan borult a köd.

A szekér vészesen imbolygott és János mind nehezebben bírta egyensúlyban tartani. Melle zihált és úgy érezte, inai megrogytak. Öreg volt és nem emlékezett arra az időre, mikor még nem kellett dolgoznia. És most, midőn ereje utolsó maradékát áldozta a munkára, még most sem ez idézte elő azt a pillanatnyi személytelen dühöt, amely agyát elborította, hanem az, hogy rossz az út, vagy talán, hogy nagy a köd.

Betántorgott terhével az udvarba, hova a ládákat vinnie kellett. Hátradobta válláról a kötőféket és fejét fel emelte. Az erőfeszítés okozta vörösség lassan visszahúzódott fejről és helyét felváltotta egy petyhüdt, sárga szín, amelybe a szürkéknek egy árnyalata vegyült. Állt egy darabig és hallgatta szívének dobogását, mely a megviselt testben oly erősen dolgozott. Az ősz, csapzott haj rendetlenül övezte halántékát és szája lepitttyedt.

Ahogy így állt, megrogygani inakkal, eleresztett karokkal, öreg volt és elhasznált.

Valaki kijött az udvarra és kérdezett tőle valamit. János nem értette. Minden oly tompán hangzott és nehéz volt figyelni olyan könnyű dolgokra, mint egy elröppent szó. Ő különben is csak ritkán beszélt. Ő csak engedelmeskedett.

Fáradt volt és oly jó lett volna behunyni a szemét és végignyújtózni itt a földön, ebben a ködös, bus, novemberi napon.

De azért ránézett a kérdezőre. Nem volt ebben a tekintetben most már sem düh, sem harag. Csak gondolatlan, szomorú, állati türelem, csak ösztönös engedelmeskedni-vágás.

Mit akarhatnak tőle? Igen. Ezeket a ládákat még le kell raknia és a szekereket vissza kell vinni. Mily nehéz minden mozdulat. A tudata alatt egy kis kétségbeesés próbált lábra kapni, de aztán az is elszunnyadt. János testében már semmi sem reagált többé erre a fészkelődésre.

Feltette fejére a rongyos sapkát, lassan magára húzta a kabátját és hozzáfogott a nehéz ládák lehordásához.

SZENTŐL-SZEMBE



ARANYRUDAK drága terhét hordják az Óceán hátán óriási angol csatahajók. A sárga rakomány rendeltetési helye: Amerika. Anglia sok ezer kincstára, ahová széles folyamokban ömlik a pénz Európából és a titokzatos Ázsiából, de Afrikából és Ausztráliából is, kitarul és zengő áradással indul meg az aranyzuhatag minden országok és minden nemzetek legfőbb bankárja, Amerika felé. Miért vagytok oly sápadtak, tömör aranyrudak? Botor kérdés! Miért volt sápadt az ó-kor rabszolgája, a középkor jobbágya, a mai kor mindenféle szellemi és testi munkása? Arra a sok-sok aranyrúdra millió és millió ember sóhaja, verejtéke, könnye ötvözte rá a sárga patinát. Az a rengeteg aranyrúd az európai ember megmerevült élete, komprimált szenvedése, amiből túl a tengeren új élet és friss öröm fakad. Uszika a csatahajó a tarajos vizeken és vízi, vízi magával Európa hatalmas, görnyedő testének aranyba fagyott életnedvét. Uszika a csatahajó, az aranyhajó, nyomában falánk, tengeri szörnyetegek, de mennyivel falánkabb az ember, aki vért sajtol a boldogtalanságból, a mások balvégzetéből! Amerika lett a világ kincstartója s ezzel együtt a rabszolgatartója is. Amerika kezébe siklott Európa éléskamrájának és kincseskamrájának kulcsa s ezzel együtt annak a nagy-nagy börtön-rendszernek a zára is, amelyet megrögzött szokásból úgy hívunk még mindig: Európa, európai kultúra, európai szabadság és így tovább. Anglia gyűjti össze az európai aranyakat, de nem ő szüretel, hanem Amerika. És ahol az arany, ott a hatalom, ott születik az élet, onnét megy ki a parancs a Halál zsoldosainak is. Ahol az arany, ott terem az új létforma, az új izlés, a szellem új diktaturája. Nem látjuk-e már, mint árasztja el az egész világot az amerikanizmus a maga gépi falanszter-rendszerével, uniformizált irodalmával, gyárilag fejlesztett álművészetével, a szellem mechanizmusával, amely a tömegáruvá lett mammut-filmekben érte el hatásának csúcspontját? Európa régi kultúrák széles köszörükövein évszázadok óta csiszolt izlése mint jólnevelt öleb hunyászkodik meg egy rikitő és tartalmatlan szellemi áramlat előtt. Hiszen elbirnánk ezt is, ha a jólét forrásai oly bőségesen bugyognának itt, mint Amerikában. De aranyak nélkül? Az arany Amerikáé, a miénk már csak az arany sápadtsága marad.

*

PANASZKODNAK az írók, hogy a közönség ujabban valami egészen szokatlan formáját hozza divatba a cenzurának. Legkiválóbb regényíróink tették szóvá azt a valóban mulatságos abuzust, hogy egyes élethivatások képviselői, társadalmi és gazdasági csoportok élesen fölszisszennek és kézzel-lábbal tiltakoznak, ha olyan embert jellemez az író kevésbé szimpatikus módon, aki az ő körükből való, az ő mesterségüket űzi, szóval hozzájuk tartozik. Tessék csak elképzelni, mi lett volna Vörösmarty, Petőfi, Arany, Jókai, Mikszáth nem egy remekéből, ha az ő korukban efféle tömeges tiltakozás belemarkolt volna az író-tollukba és a fantáziájuk szárnyai elé ugynevezett hivatásbeli és társadalmi szempontokat helyezett volna akadályul! Hogy született volna meg „Pató Pál“, a henyélő földesúr alakja, hogyan „A tudós macskája“, „A vén gazember“, (aki ellen, nemde, az ispánoknak kellett volna kihuzni a véres kardot) és így tovább. Nem, uraim, ezt a játékot nem lehet komolyan folytatni, mert rohamos léptekkel sietünk vagy az irodalmi és művészeti nihil, vagy — a nevetségesség felé. Ha én, íróember, el tudom viselni, hogy valamelyik megfélemyedett, vagy akármely szempontból jellemgyöngye író-társamról novellát, regényt, szindarabot irjanak és nem érzem semmi szükségét, hogy azonosítsam magam a fogyatékos erkölcsű kollégával, miért jajdulnak föl — teszem azt, — a gyepmesterek, ha történetesen valamelyik kartársuk nem a leghíresebb színben szerezep valamely szellemi alkotásban? Minden érzékenységnek van határa,



— Na te híres, majd megmondom a tanítódnak, hogy cigarettázol!

— Csak tessék, bátran. Még nem járok iskolába.

(P. Simmel rajza a „Berliner Illustrierte Zeitung“-ban.)

tisztelt olvasó és színházba járó publikum s minél jogosultabb a túlzás, annál jogosulatlanabb az érzékenység. Sehol a világon nem merészelnék az író kezét megkötni ilyen abszolút jogosulatlan társadalmi szempontokkal, anélkül, hogy általános kacajba ne fulladna a tiltakozás. Jólélesi író mindig figyelemmel van felebarátai iránt, hiszen a hivatott író, mint szeizmográf a távoli földrengést: megérzi a mások baját, gondját, még mielőtt maguk a szenvedők tudatára ébredtek volna sorsuknak. Mit akarnak az írótól? Elkedvetleníteni, sarokba szorítani, megfélemlíteni? A saját sírfeliratát készítené el az a kor, amely lelkiismerete szavát, az író ígését el akarná némitani. Gondolják meg az önkéntes magáncenzorok, mit cselekesznek. Olyan érték, olyan szabadság forog itt kockán, amit még Trianon is meghagyott nekünk. Talán az egyetlen, amit meghagyott. És ez: a diadalmaskodni akaró, hódítani vágyó magyar szellem.

UTAZÁS, NYARALÁS, FÜRDŐZÉS

Irta: *iff. Gonda Béla*



Csak úgy csevegésszerűen szölkögt az utazásról. Nem idegenforgalmi, közgazdasági és más egyéb vonatkozásban. S éppen ezért azzal kezdem, hogy derült kedély, fölényes nyugalom és jó humor nélkül nincs kellemes utazás, nyaralás, fürdőzés. S itt máris eszembe jut a legnagyobb ősmagyar-humoru író, Rákosi Viktor, Sipulusznak egyik régi témája: „Miska bácsi Velencében.” A kétszázholdas, jómódú civis rászánja magát, hogy családostól utazni, nyaralni, fürdőzni megy s természetesen a hire után indulva: elsősorban Velencébe készül. S miután az talián vidék, besze-

rez jóelőre egy olasz „tölcsért”, (szükséges és elkerülhetetlen magyar-olasz beszélgetések zsebkönyve) és ennek birtokában elindul és megérkezik a lagunák városába, honnan azután nagyon érdekes, jó magyar és bájosan naiv-humoru leveleket írogat haza. Levelei közül csak kettőből idézek. Az egyikben ez áll: „Képzeljétek, a legrosszabb időben érkezünk ide. Árvíz van, az egész város víz alatt. Olyan magas a víz, hogy még a csónak-(gondola)-hajtó matróz is állva evezett, nehogy az ár elborítsa őt is. Az emberek és a galambok mind a Szent Márk-térre menekülnek, úgy látszik, ez az egyetlen biztos hely. Délben tizenkettőkor ágyulóvész dörögött el, (t. i. akkoriban Velencében ezzel jelezték a delet), az ár bizonyára már megint elszakított egy nagy gátat...” A másik levél szerint: „Sietek már el innen, ebből az árvizes városból, ugyan Triestben keresztül szerettem volna hazamenni, de abban a nyomorult tölcsérben csak az van, hogy „Quando parte il treno per Padova?” (Mikor indul a vonat Páduába?) s így mi most kénytelenek vagyunk egyelőre Páduába utazni.”

Miért tűztem ezt ide cikkem élére? Korántsem azért, hogy talán ma is lehetnek ilyen naiv utazók. Ellenben azért, hogy legyünk hasonlóan jókedélyűek, mindenbe hasonlóan jó humorral beletörődők. Az utazás folyamán, az indulástól kezdve: ne legyünk soha izgatottak. A jelszó: csak nyugalom! (Aminek pedig ma, csaknem az egész vonalon az ellenkezője történik). Mert különben az lesz a helyzet, hogy legalább egy hét kell hozzá, míg a mai ideges világban kipihenhetjük már az indulással, — óh nem: velejáró, — hanem jómagunk által felidézett izgalmakat.

Mert majdnem valamennyi izgalom föltétlenül a mi közvetlen hibánkból fakad. De vegyük csak sorra. Először is: (a pénzről nem is beszélve), drága feleségünkkel együtt kiszámítjuk, mit csomagolunk be. Az előzetes gondos számítás, dimenzionálás eredménye: van a hatheti utra, nya-

ralásra egy nagy koffer, ezt feladjuk a podgyászkoesiba. Van egy nagy angol díszbőr-bőrönd, (családi, cimeres vizitkártyával és egyébként is teliragasztva Trouville, Ventignia, Scheveningen, Párizs, Berlin, Swinemünde, Warnemünde, Venezia, Neapoli, Róma, stb. vasuti firmacéduláival, t. i. ezeket pár fillérért Budapesten is meg lehet szerezni és egy ügyes könyvkötő ugyancsak olcsón, valamennyi bőröndünkön elhelyezi), — de most, hogy folytassam, mikor már mindez el van intézve és minden, de valóban minden el van csomagolva, akkor közvetlenül az autótaxiba szállás előtt kedves feleségünk meglep még egy kis kézitáskával, benne manikürkészlet, rúzs, kölnivíz, (egy nagy üvegből átöntve kis üvegbe), azután néhány kemény tojás, kis sórtartó, papírszalvéták, kés, villa, két-három narancs, egy cipőgomboló, két tartalék férfigallér, inggomb, egy pár szalmapapucs a strandra. (Mindez a nagy bőröndökből kifelejtve). De következik még három nagy papirstanieli is. Az egyikben azok a könnyed női kalapok, melyek a bőröndökbe való csomagolás esetén szánalmas ronggyá zsugorodnának össze, a másikban egy crèp de chine bluz, ami az esti megérkezésekor, a bőröndök kibontása nélkül felvehető és az utazás céljára már jó előre felvett, plissirozott szoknyához stíluszerűen illik, azután a harmadik kis stanciliban lenge, könnyű fátylak, melyeket a végállomás előtt a női kalapra tehetünk, körülcsavarunk és a hátul bájos charmemal legelő fodrot a szél lengedezésének, játékának adunk át. Mert hiszen az állomásról rohanó autón megyünk be a városba, esetleg jó egyórás autóúttal a távoli fürdőhelyre.

A csomagokkal így nagyjában végeztem. Az indulásnál, sőt még jó előbb további izgalmak várják, fenyegetik azt, aki, mint már mondtam, nem jó kedéllyel és fölényes nyugalommal kel utra. Az első: hogy a lakásunkra reggel, pont hat órára, már előző nap két ízben is telefonon megrendelt autótaxi: meg fog-e valóban idejében érkezni... S ha ez már sikerült, kérdés, hogy akár forgalomzavar, akár a közlekedési rendőr kegyetlen intőjelei nem fognak-e a pályaudvarra való pontos érkezésben gátolni. De tegyük fel, hogy ez is sikerült. Átadjuk tehát a hordárnak a koffert, hogy adja fel, a bőröndöt tegye egy II. osztályu szakaszba, míg feleségünk görcsösen ragaszkodik az említett kis kézitáskához és a három stancilizhez, mert ő senki másra nem bizza ezeket.

S most következik a jegyváltás. A pénztároknál óriási a tömeg, be kell állani a sorba. Jó feleségünk, kezében a kis táskával és a három stancilival: a jegyváltó vaskorlátja mögött éberan vigyáz, nehogy elveszítsük egymást a tolongásban, közben folyton mormolgatja magában a podgyász-hordár számát: 31, 31, 31... nehogy elfelejtsük. Ha minden jól megy és véletlenül nem küldenek a másik, VI. számú pénztárhoz, ahol a sorbanállást előlről kell kezdeni, akkor végre megvannak a jegyeink, miközben fájó emlékezéssel konstatáljuk, hogy a mi tíz év előtti, völegény-menyasszonykori jegyváltásunk sokkal gyorsabban, sí mábban és zavartalanabban zajlott le... S melankólikus reflexiókkal emlegetjük, hogy egykori nászutunk alkalmával gummirádlis fiákkert, (akkor még nem volt taxi), vasuti jegyet, hordárt, podgyászt, mindent, sőt virágsokrétát is az útra: gavallér apósnk, édesapánk és tapasztalt, régi-házás sógoránk intézkét el, úgy, hogy nekünk csak bele kellett csöppennünk az első osztályú félfülkébe s ott — no, nem kell megjedni, — meghatottan élvezhettük, hogy aranyos, kis ujdonsült asszonykánk Budapesttől Érsekújvárig folyton könnyezve siratta drága anyuskájától való elszakadást s csak Érsekújváron enyhült meg a helyzet, mert akkoriban ott, az állomáson hangulatos magyar cigányzene szólt minden vonat érkezésekor, indulásakor; hogy bucsuzztasson, vagy, hogy szívesen köszöntsön. Hej, ezt is elvette tőlünk Trianon... ne is beszéljünk róla.

Fel a fejjel, gyereünk tovább! Foglaljuk most jókedvvel egybe az utazás, nyaralás, fürdőzés aranyszabályait. Legfőbb szabály: *nem mind arany, ami fénylik.* Ez első sorban azt jelenti, hogy ha mi és kedves családi és zsuriismerőseink már kora tavasszal azt hirdettük, hogy Riminibe, Cirkvenicába, a Lidóra, Arosába, Gradóba stb. készülünk, ez legtöbbször egyértelmű azzal, hogy már régen,

titokban elhatároztuk, hogy Pócsmegyerre, Dunabogdányba, vagy — ha már nagyon telik — Leányfalura megyünk, ahol elvégre szintén van víz és strand. Sőt, esetleg Gyenésdiáson fogunk nyaralni, kis, földes-padlós, mestergerendás, nádfödeles, vert földből összetapasztott kunyhóban, ami kettős öröm, mert egyrészt megtapasztalhatjuk, hogy egy ilyen viskó három hónapi bére alig több, mint egy budapesti három parkettás-szobás, előszobás, konyhás, kamrás, fürdőszobás, gázrezsós és villanyvilágításos lakásé, másrészt pedig az elkényeztetett és az elvilágpolgáriásodott magyar embert az ilyen nyári otthon visszaringatja az ősmagyar nomádelet emlékeibe, ami már azért is jó, mert ilymódon a nemzeti tradíciók ápolására is módunk van.

Továbbá: a külföldi fürdőhelyek hirdetésekben napi 10 pengőért (amennyiért még Párizsban is jól meg lehet élni), naponta ötszöri étkezést, jó szobát és hideg-meleg vizet kínálnak, míg nálunk az utóbbit úgy kell érteni, hogy a tizvendéges panzióban szolgáló Maresa reggel kilenc órákor, krumplihámozás, zöldbab- és zöldborsótisztítás közben esetleg ráér arra is, hogy az ideges nagyságáknak egy félliteres lábában meleg vizet is bevigyen. A naponta ötször való bőséges étkezés is csak külföldön igaz, nálunk gyakran előfordul, hogy azon a címen, hogy reggeli-re, ebédre és vacsorára annyit adnak, hogy egy rendes emberi gyomor a beigért és előre megfizetett tizórait és délutáni uzsonnát már egészségügyi okokból sem bírhatja el: egyszerűen elsikkasztják ezt a két étkezést. Megint csak odaharasz az a fülünkbe az örök igazság: „nem mind arany, ami fénylik.“

De poroszkáljunk tovább! Ha mi, egyszerű, szerény polgárok összetalálkozunk például Balatonfüreden, Parádán, Nauheimben, Tirolban, vagy más egyebütt előkelőségekkel, hogy közös szívbillentő-bajainkat, kezdődő szívtágulásunkat gyógyíttassuk és öccellenciájáékkal és öméltóságáékkal heteken át intim csevegési viszonyba kerültünk, ez még korántsem jelenti azt, hogy a fővárosba visszatérve, öccellenciájáék minden hónapban rendezett nagystilű zsúrjaikra bennünket is meghívják. Tehát, már megint: „nem mind arany, ami fénylik.“ Elvégre, már régen lejártak azok a jó idők, amikor, ahogy ugyancsak boldogult Sipulusz megírta: egy díjnokból rövid tiz év alatt azért lett segédhivatali igazgató, mert egy ízben, mikor díjnok korában a miniszterhez bevitt egy aktát aláíratni, kinzó göresök fogták el és mikor a kegyelmes ur megkérdezte, hogy mi baja van, a díjnok gyomorfekélyről panaszkodott. Erre a kegyelmes azt mondta, neki jómagának is ez van már vagy tiz esztendeje és így igen érdeklik őt ezek a tünetek. Mire a díjnok mindennap megjelent öccellenciájánál, aki a miniszteri tanácsosokat is megelőzve fogadta őt s a gyomorfekélytüneteknek évek hosszu során át való megbeszélése révén a miniszter annyira megkedvelte, hogy scronkivül előléptette.

No, de fejezzük be! Következik még a strand. Régebben úgy hívták: fővényes, homokos part. A strand eredete az, hogy a lapos tengerparton a tenger sós vize, az apály és dagály folytonos változása a tengerparti homokfövenyt kimossa, kiöblíti s ráadásul még újabb homokréteggel frissíti fel. Itt tehát maga a természet teremt állandó tisztálkodó folyamatot. Persze, hogy már az ősegyiptomiaktól, görögöktől, rómaiaktól kezdve kedvelték a fürdőzők a strandhomokot. Ezzel szemben a folyóvizek és az édesvíz tavak homokpartját soha ár-apály-változás nem öblíti, ami azt jelenti, hogy az ezer és tízezer ember, aki mind odajár, évek múltán is ugyanabban a telitaposott fővényben „élvezi“ a strandot. Vagyis, már megint: „nem mind arany, ami fénylik...“

...De azért fogadjuk az utazás árnyoldalait is örömmel, jókedvvel, deris kedéllyel, jó lelki harmóniával. Egyébként pedig sajnálom, hogy cikkem végére érve, valami csattanósabb befejezés nem jut az eszembe, de vizsgálatódom, mert hiszen nálunk, például Siófokon, a szezon megindulását az „elcsattan!“ első pofon jelzi, szóval nincs hiány „csattanóban“ az utazással kapcsolatban. Ami azonban ne riasszon el senkit a nyaralás, fürdőzés gyönyörűségeitől.

FEHÉR ÉS PIROS



(Egy rendőrtisztviselő naplójából)

Irta: Székely Vladimír,
ny. rendőrfőkapitányhelyettes

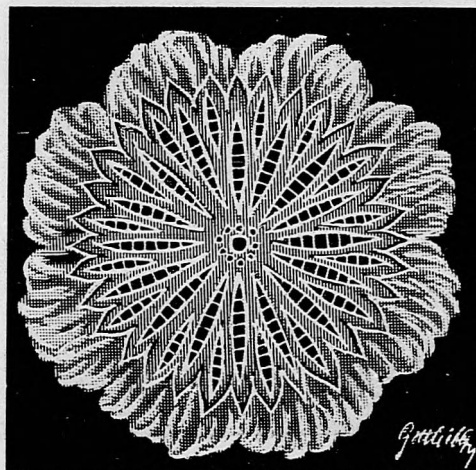
Ezelőtt évekkel, halk, szomorú napon holtan találtak egy fiatal szerelmes párt. A nő a pamlagon feküdt, melléből csendesen szívárgott a vér, lent pedig a szőnyegen a férfi terült el halva, átlétt halántékkal. Az asztalon apró cédula feküdt. Kuszált betűkkel ez állt rajta:

„Mert nem lehettünk egyszerre pirosak, a halálba megyünk!“

Mit jelent ez a furcsa nekrológ?! Van talán valami mély, rejtett értelme, vagy nem egyéb egy meghibbant agy kusza gondolatfoszlányánál?!

A bűcsüsorokat az erőteljes betüvetés után ítélve a férfi írta. Sápadt, sovány fiatalember volt. Ruhája kissé kopottan lógott rajta. Arcának merev vonásaiban mintha még most is ott élne az elmúlt órák lelki küzdelme. Szemei üvegesen meredtek a félig lehúnyt pillák alól. Némán is elszántságról beszéltek.

A nő arcáról ellenben még nem múlt el az élet pirja. A mosolyt az ajka körül nem tépte le a halál. Mintha álmában, örül fűrődött volna bele a gyilkos golyó.



Diványpárna. Gottlieb-modell. (Lásd kézimunkarovatot.)

Minden jel arra vallott, hogy a fiatalember alattomban ölte meg a nőt s aztán magával végzett.

És ahogy elparentálta mindkettőjüket, mégis csak úgy látszott, hogy örülségi rohamában ragadott fegyvert. Mi más magyarázata lehetne ezeknek a zagya bűcsűszavaknak?!...

Másnap felismerték őket. A férfi szigorló orvosnövendék volt, a nőt feleségének mondták. Valamikor virágot árukt.

Eltették őket. És a világ tovább kering... és megy a felkelő nap felé, vagy a halál sötétjébe. Ez a sorsa!

*

Eszembe se jutott volna ez a különös történet. Az ember hamar felejt és a rendőrt egyre ostromolják az események. Egyik megfullasztja a másikat.

Egy nap egyik kávéházban azonban rámköszönt egy úr:

— Tetszik rám emlékezni? — kérdezte, mikor látta, hogy kissé idegenül viszonzom kalaplengetését.

— Az igazat megvallva...

— Nos, igen régen volt! Pedig hivatalosan volt dolgunk. Egy jó barátom öngyilkosságánál. Én agnoszkáltam

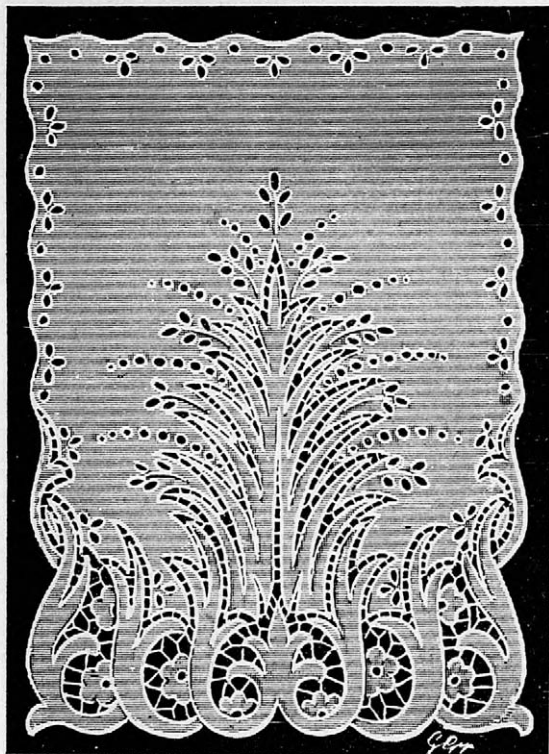
azt a szegény, bolondos fiút, aki ráadásul a feleségét is elpusztította. „Mert nem lehattunk egyszerre pirosak...”

— Ah igen, az a furcsa nekrológ.

— Különös, érthetetlen volt. Sokáig motoszkált nekem is a fejemben. Talányos volt és én sejtettem, hogy van mögötte komolyabb háttér. Utánajártam s kezembe került a fiúnak egy-két naplójegyzete s ma értem ezt a különös búcsúmondást... Ha nem untatom, el is mondom. Érdekes, bár mindennapi történet. Ábránd, hóbort... sokan ideálizmusnak szépítik. És a fantasztikus lelkek katasztrófába zuhannak...

*

... Ilyenfajta lélek volt Pista barátom. Talán inkább Tristánnak kellett volna elkeresztelni, vagy Paulnak, aki keresi Virginiáját. Azért volt benne sok vidám vonás is s estéknként szívesen elkóborolgotott. Időnként meg benézett a tingli-tanglik s zenés bárók tájékára is.



Vitrázs. Gottlieb-modell. (Lásd kézimunkarovatot.)

Egy este unottan kavargatta a feketekávé cukorját valamelyik télikertben.

— „Virágot tessék!...” — csendült meg egy kedves szopránhang.

Felnézett. Tizennyolc-húszéves lány állott előtte. Karján kis kosár virággal. Tavasz a télben. Nagy, kék szemével kérőn nézett a medikusra, akinek arcát egyszerre elöntötte a pir. Mohón nézte a lányt.

— Vegyen szegfűt!...

— Veszek, veszek, de... ne adjon pirosat! Fehéret, olyat, mint a maga arca.

— Szebb a piros! Olyan, mint az ön arca. A piros az élet. Az én fehérségem a — nyomorúság. Attól vagyok fehér, sápadt. Ne irigyelje!

— Szeretem a fehér arcokat! Jöjjön, üljön le mellém! Meséljen valamit magáról. A fehér szegfűről.

A leány leült és jóízűen elfogyasztotta a vacsorát, amit Pista rögtön, lelkendezve hozott. Aztán kezére támasztotta a fejét és hosszán nézte a fiút... Mintha azon gondolkodnék, beszéljen-e? Annyi szomorú öntudatosság volt a tekintetében. Ki törődik egy útszéli kislány ostoba keserveivel?... Aztán mégis beszélt.

— ... Ott folytatam, ahol elhagytam. A pirosnál és a fehérnél. A nap, a verőfényes élet pirosra fest, azért piros a maga arca. A sárga villany, az éjszaka lehellete, a nyomorult élet fehérre festi az ember orcáját. Ezért vagyok sápadt, fehér... semmi az életem. Minden éjjel járok ezzel a virágos-kosárral durva, részeg emberek között. Sötét minden ebben a ragyogó fényben. A virág sem virág nekem. Az illatából, a lelkéből kenyeret kell varázsolnom. Elárvultam. Nincs már anyám, apám... egy mostoha ragadt rám mindössze. Messze Erdélyből, ahonnan idemene-kültünk ebbe a nagy, üres városba.

Igy folyt a szó sokáig. Éjjel felé járt, mikor egyszer felugrott a lány:

— Jaj istenem! Mindjárt haza kell mennem.

— Holnap itt leszek! — könyörgött Pista, akinek eszéet egészen elvette a mélyérzésű, okos leány.

— Eljövök!

És Gizi — így hívták — eljött. De szemei véresre voltak sírva, fehér arcán pedig mintha kékes folt lett volna.

— Megkeserültem a tegnapi estét. Elbeszélgettem ez időt s pénz nélkül mentem haza. — Nem árulok többet virágot! — fakadtam ki otthon, mikor a mostohám rántámadt. — No nézd a frájlát! De jó dolgod van! — volt a válasz. Mikor úgy fordult a dolgok sora, orosz grófkisasszonyok is pincérlányok lettek és ez a grófkisasszony...?! Nesze! És püfölt, vert a gonosz...

— Édes kis fehérem! Inkább megvettem volna utolsó pénzemen az egész virágkosarat!... De hol vannak most a virágjai? ...

— Szavamat állom. Nem árulok többet. Vissza se megyek. Akármilyen történéjek!...

— Jöjj velem! Gondozlak. Megosztom, amim van! — felelte ragyogó arccal Pista, akinek eszébe jutottak a Quartier Latin idilljei.

Úgy is lett. A fehér leány elköltözött a pirosarcu ifjúhoz. Barátom feleségül vette. Vidámság és kacagás verte fel a szegényes hónapos szoba csendjét.

És mégis!... Gizi egy napon eltűnt. Helyette levél:

„Itt volt a beteg mostohám, kért, könyörgött... az anyám emléket hívta. Magamfajta teremtesnek nem szabad szeretni. Csak muszáj! Bocsáss meg!”

Pista az örülethez volt közel. Odacsapta a könyveit és kóborolt. Szünetlen és cél nélkül. Kereste fehérekjét...

És nagyon lehalványodott. Arcáról eltűnt a piros szín. Lehervasztotta a virrasztó éjszaka. Mind sápadtabb lett s mindhiába hajszolta a hűtelet...

*

Nyári délután volt. Lehorgasztott fővel, búsan hazafelé tartott. Egyszerre kacagás ütötte meg. Ismerős kacagás. Igen! Ó volt.

Ott állt előtte. De ez már nem az ő fehérekje. Elegáns, divatos ruha feszült karsú testére. Ujjain drága gyűrűk fénylettek... és arcáról eltűnt a szenvedő kifejezés. Piros volt az, csaknem kicsattant.

— Jónapot Pista! Nem ismeresz? Miért vagy olyan sápadt?

Pista zavartan, szólanul bámult rá. Aztán végimsimitotta homlokát. — Igen, te vagy az... de nem a régi. A verőfény, a nap pirosra festett, de tőlem loptad el. Gizi mivé, hová lettél!...

— Oh te bohó! Hát igen jól megy a dolgom. Néha sírt a szívem utánad... tudod nagyon! de leküzdtem. Az élet nem egymásnak szánt. Nincs rettenetesebb a szegénységénél... gyere, menjünk valahová, ahol magunkban elcseveghetünk.

Mit beszéltek, mit nem, nem tudom, de most már értem ennek a fiúnak búcsúsorait:

„Mert nem lehattunk egyszerre pirosak, a halálba megyünk!”

Hóbortos, álmodozó fiú volt a barátom. Egy ember, aki az élet komédiáját komolyan vette.

KIS TÖRTÉNETEK ASSZONYOKNAK

Párizsban, amelyet sokan neveznek a világ fővárosának, csodálatos módon ugyanúgy divatos dolog a babona, az úgynevezett legjobb körökben is, akár csak egy istenhátmögötti, kis balkáni faluban. Ugy látzik, a kultúra szeretete és a modern kultúra diktálta életmód még nem jelenti azt, hogy az emberek csak az élet reális jelenségeit veszik figyelembe és fölényesen mosolyogva haladnak el ilyen „szerencsétlenséget hozó” véletlenek mellett: mint például, hogy tizenhárman ülnek ugyanazon asztalnál, vagy a fontos üzleti ügy megbeszélése éppen péntekre esik és így tovább... A napokban történt a Montmartre egy kis, kedélyes, de háírozottan előkelő vendéglőjében, hogy egyik társaság tagjai kétségbeesve jöttek rá, hogy az asztalnál pontosan tizenhárman vannak. Mindenki fölugrott, menekülni igyekezett, amíg egyszerre csak Louis Verneuilnek, a híres színésznek és drámaírónak eszébe nem jutott valami. A szemközti asztalnál egyedül ült egy bájos, szőke, fiatal hölgy, nyilvánvalóan Párizst látogató külföldi, aki a Montmartre-ra jött tanulmányozni a híres párizsi életet. Verneuil odament a hölgyhöz, bemutatkozott és kérte, hogy üljön át az asztalukhoz. Ez meg is történt, a társaság a legjobb hangulatban maradt



együtt, de a rosszmájúak utólag megjegyezték, hogy az esetnek tulajdonképpen az a magyarázata, hogy Verneuil mindenáron meg akart a fiatal leánnyal ismerkedni és ezt az igen

kényelmes és a társaság többi tagjai előtt nem feltűnő módot választotta... És előzőleg diszkrétén, úgyesen, a pincérek segítségével odaüzent néhány, a vendéglőben tartóz-



A velencei Dózsé-palota udvara.

kodó ismerősének, hogy üljön át az asztalához. Mikor azután pontosan tizenhárman voltak együtt, Verneuil kedvesen és finoman megrendezte az ismerkedést..

Hogy mennyire „mondain” dolog Párizsban a babona, annak legjobb bizonyítéka, hogy az ékszerüzletek kirakatai tele vannak száz- és ezerféle amulettel, amelyek mind, mind arra jók, hogy a hölgyektől valamilyen veszélyt távoltartsanak. Így azután alig akad társaságbeli asszony, vagy leány, aki ne ambiciós-nálna, hogy naponta más- és másdivatú, formájú és kivitelű talizmánnal jelenjen meg.

...Vannak kicsiny, egy centiméter nagyságú elefántok, stilszerűen — elefántcsontból. Ezeket a nyakra kell akasztani, vékony aranylánc segítségével. Ugyancsak elefántformájúak a kristályok is, amelyek már valamivel nagyobbak egy centiméternél és nem csupán amulettként szolgálnak —, hanem parfümtartóul is, tekintve, hogy belül üresek. Olyan hölgyek számára, akik szeretik a távoli Kelet romantikáját: az ékszerészek megtervezték „Fatime, egyiptomi királyleány kezét”, egy piciny kezét tehát, elefántcsontból, aranyból, vagy rubinból, kinek milyenre telik. Se szeri, száma a kis állatoknak, amelyek szintén lecsüngőnek használatosak. A félcentiméteres pingvinek, Bonzó-kutyák, kis oroszlanok és tigrisek állítólag alkalmasak arra, hogy tulajdonosukat megvédjék a rossz emberek ellen... Nagyon sokáig divat volt Lindbergh híres „szerencsemadará-

nak” bársony-utánzata. Ez a madár — eredetiben — tudvalevően elkísérte Lindberghet az óceán felett és a párizsi hölgyeknek az volt a véleményük, hogy ami szerencsét hozott a csinos, szőke amerikai fiúnak, az nekik sem fog ártalmukra lenni. A legeslegújabb divat amulettben, talizmánban: „Ric és Rac”, két kis kínai kutya, egyik fehér, a másik fekete, ezek állítólag három hónap alatt gazdaggá teszik boldog birtokosukat. Van is benne valami: egyetlen ékszerész két hét alatt háromszáz-ezer darabot adott el belőlük aranyból és platinából: ha mást nem is, de ezt az embert feltétlenül gazdaggá tették a miniatűr kínai kutyák, a fehérek és a feketék...

Találkoztam nemrégiben egy fiatal asszonnyal, boldog édesanyával, aki megmutatta nekem csodálatosan kedves, négyéves kislányát is. Erről az édesanyáról feltétlenül meg kell emlékezni ezen a hasábkon, ugyanis ő találta föl az „idealizált” mesekönyvet. Hogy ez mi? Mindjárt sor kerül rá..

Szóval bejön a kislány, kezében egy képeskönyvvel:

— Mutasd csak —, mondom neki és mikor a csöppség átadja a könyvet, mosolyogva folytatom —: hogy milyen szép képek vannak ebben a képeskönyvben! Itt van például Jancsi és Juliska a boszorkánnyal...

— Hallgasson, — kiált kétségbeesetten a kislány édesanyja —, mit képzel maga tulajdonképpen, hogy



négyéves gyerekeket boszorkány-históriákkal akar traktálni...

— De nagyságos asszonyom — válaszolok ijedten —, hiszen nem én írtam ezt a régi mesét, csak hivat-

koztam rá, a gyerek különben is ismeri, hiszen a kezében van a történetről szóló kép.

— Hát maga téved — felel most már némileg megenyhülve az édesanya —, majd mindjárt megmutatom, hogy a gyerekek sejtelve sincs boszorkánytörténetekről, mesékben elkövetett gyilkosságokról és így tovább. Gyere csak ide, Klárikám...

A kisleány hozzánkjött, a könyvvél a kezében és édesanyja bemutatta az „idealizált” képeskönyvet, ahogy ez a gyakorlatban fest:

— Ki ez a két gyermek és ez a néni?

— Jancsi és Juliska — válaszolta Klárika —, akiket jó nagymamájuk elvitt sétálni...

Lám, lám, gondoltam magamban, a boszorkányból egyszerre nagymama lett, de lássuk csak tovább... És kiderült, hogy a vadász, akit a gonosz mostohaanya azért küldött ki, hogy Hófehérke égkék szemeit kiszúrja és azután a királynénak elvigye: a mi esetünkben egészen ártatlan, jóindulatú úriemberré változott... Ime, itt van a kép, ahol Hófehérke a vadász előtt térdel, az életéért könyörög és a bösz vadász kinyújtja kardját, hogy a királyné parancsát végrehajtsa.

— Mesélj csak el Klárikám, hogy mi történik itt!

— Hófehérke eltévedt az erdőben — mondja csillogó szemekkel a gyermek — és találkozott a jó vadászbáccsival, akitől megkérdezte, hogy merre van az út. És a jó vadászbácsi kinyújtja a kezét és úgy mutatja, hogy merre kell mennie Hófehérkének.

— Nagyon jól van, kislányom. De most azt mondjad meg, hogy miért térdel Hófehérke?

— Azért térdel, mert virágot szeretne szedni a mezőn és tudja, hogy engedély nélkül nem szabad letépni a virágokat. Azt kérdezi a vadászbáccsától: meg tetszik engedni, úgy-e, hogy pár nefelejtset és margarétát szakítsak magamnak, haza szeretném vinni jó édesanyámnak...

És így megy tovább. Mikor például a királyné kofának öltözve mérgezett almát ad el Hófehérkének: ezt a képet a gyermek egyszerű, mindennapi, ártatlan gyümölcsvásárnak hiszi...

Ime, ez az „idealizált” mesekönyv. Nézetünk szerint az ötlet igen szellemes, okos és alkalmas arra, hogy a kisgyermek fantáziájától távoltartson sprünnyelen lovagoló boszorkányokat, gonosz mostohákat, békává változó királyfiakat, rosszindulatú varázslókat, tetszhalottakat, kisgyermekeket reggeliző óriásokat és egyéb rémségeket, amelyek a mi gyermekkorunkat, de főleg az álmainkat népesítették be mindenféle borzalmas élményekkel és kalandokkal. Most csak az a kérdés, hogy ez a kisgyermek, aki körül még a mesékben is

minden jó, tiszta, becsületes, szép, tökéletes, mit fog szólni, mikor később, például tizenkét-tizenhárom éves korában, mondjuk az iskolában szembe fog kerülni a hazugsággal, a rosszindulattal, a haraggal, a bosszúállással, a fájdalommal: nem lesz-e a



kiábrándulás ilyen késői korban még veszedelmesebb a kisleány belső, lelki fejlődése szempontjából, mintha korán, még kisgyermekkorában ismerkedik meg az emberi természetnek egyaránt jó és rossz tulajdonságai-val... A probléma megoldása nem is olyan könnyű dolog.

Egy berlini elárusítókisasszony, aki a legnagyobb divatszalonok egyikében van alkalmazásban, igen kedves és szellemes cikket írt megfigyeléseiről. Szerinte nagyon kevés igazi egyéniség van a hölgyek között, már az olyan tulajdonságok után ítélve, amelyeket a divatszalonok-

ban árulnak el. Inkább bizonyos típusokra lehet felosztani őket.

Itt van mindjárt az „arisztokrata”: — Kérem, kisasszony — mondja —, a ruha igen decens legyen. Semmi esetre sem feltűnő. Tekintettel kell lennem a társaságra, amellyel érintkezem. Fő, hogy soványnak lássanak a kosztümben az emberek.

A „céltudatos hölgy”, rendszerint kicsi, jelentéktelen figura, afféle miniatűr asszonyka, azt hiszi tehát, hogy élénkszerű szövegeteket kell viselnie, hogy észrevegyék:

— Ezt a sárgát és ezt a vöröset kérem. Kénytelen vagyok ragaszkodni ezekhez a színekhez.

És az elárusítónőnek jó másfél órájába kerül, amíg a vevő érdekében sikerül megmagyaráznia, hogy önagsága közmulatság tárgyát képezné, ha ilyen rikitószínű ruhákat venne föl, viszont ez a pasztell-sárga és ez az enyhe-bordó oly finom, hogy általános csodálatot fog a hölgy izlésével kelteni...

„A nagyságos asszony, aki telefonon jelentkezik”:

— Kedves kisasszony, ma délelőtt voltam önöknél és az aranszínű, kicsiny complet-t rendeltem meg, úgy-e emlékszik rá. A sógornőm azt tanácsolja, hogy nem szabad ilyen rövid ruhát csináltatnom, nem elég szépek a térdeim, ma délután még egyszerű felnevezek tehát magukhoz és más szabást és színt választok ki.

Nyilvánvaló, hogy a sógornő attól tart, hogy önagsága nagyon szép lenne és nemcsak a ruha színe, hanem szabása helyett is mást ajánl, valamit, amiről feltételezi, hogy az asszonykának kevésbé áll jól. Az elárusítónőnek aznap délután kemény küzdelmébe kerül, amíg meggyőzi a hölgyet, hogy az elképzelhető legszébb és legmegfelelőbb mintát és szabást választották ki délelőtt.

A „reprezentatív hölgynek” semmi sem elég drága, minden pénzt megad, viszont teljesíthetetlen extra-kívánásai vannak:

— Küldjék ide a főnököt. Nincs itt? Miért nincs? Méregzöld selyemmintákat kérek. Ez sincs? Az nem érdekel, hogy nem divat már. Ilyet akarok! Azonkívül láttam Poiretnél Párizsban egy violaszínű, mintázott szövetet. Nincs? Kétségbecstő. Minek is jöttem be magukhoz?...

Végre megérkezik a főnök, egy kitünőmodorú, szellemes, kedves fiatalember. Tíz perc alatt minden rendben van.

— Nem értem — szól a főnök hangosan, de befelé mosolyogva —, hogy az elárusítókisasszonyok miért nem jöttek rá, hogy nagyságos asszonyom mit kíván tulajdonképpen...

A hölgy boldogan távozik, miután megvásárolt egy ezüst-csipkeruhát, bécsi szabású, kis kalapot és csipkés ernyőt, szóval csupa olyasmit, aminek előbb még pont az ellenkezőjét kívánta...



Nápolyban a szomszédok is tudják, hogy mikor van nagymosás.

KOMÉDIA

VALAMI A NEVETÉSRŐL

Íróknak és művészeknek épp oly régi témája a nevető ember, mint az egyszerűbb lényeknek, akik a mindennapi életben tesznek megfigyeléseket. Sőt: az értelem legmélyebb forrásáig hatoló filozófia is rendszeresen foglalkozik az emberi léleknek azzal a csodálatos megnyilatkozásával, amely a mosolyban, nevetésben, kacagásban jut kifejezésre.

Nevetni többféleképpen lehet, már tudniillik affektáltan, vagy egészsé-



gesen. Mutasd meg, hogy nevetés és én megmondom, ki vagy. Tegyük fel: színházban ülünk. A színpadon valami nagyon vidám, boldogan kedves, sikerült dolog történik. Figyeljük meg a hatást. A párholyokban és az első sorokban ülők arcára csöndes, hangtalan mosoly ül ki. Nézzétek csak: elrándul a szájuk, a mosoly terpeszkedni akar, már-már hatalmába keríti az egész testet, hogy becsületesen megrázkódtassa, de nem... az ember ellentáll, legyűri a felkevert kedélyhullámokat, amelyek pedig ki akarnak szabadulni, de — Istenem! — mikor ez nem „előkelő”!... „Jólnevelt ember” — tartja egy hamis társaságbeli tétel — nem nevet hangosan. De mi köze a jólneveltségnek a lelkes ösztönös megnyilatkozáshoz? Hiszen akkor a jólnevelt embernek ennie és innia sem lenne szabad, lévén ez is a test funk-

ciója! Miért? Az evés, meg az ivás talán esztétikusabb látvány, mint a nevetés? Mint emberbarát sajnálom azokat a szerencsés szerencsétlenekeket, akik a jólét ölében leszoktak a nevetésről, akik póráron hordják a kormányozható mosolyukat, ahelyett, hogy kifutni, játékosan hancurozni hagynák. Hiszen a nevetésben az a legfőbb jó, hogy pár pillanatra gondtalan, nagy gyerekké varázsolja az embert.

De már a nézőtér középső soraiból felharsan a nevetés. Mint apró csengetyűk csilingelnek ezüstös női hangok, egyik-másik kecsesen trillázva s belevegyül a férfiak fel-felszakadó nevetésébe. Még hátrább menve, már a kacagás harsány színeiben csattan ki a hatás, míg fönt a karzaton a hahota veszi át hangos birodalmát. Ime, a lelki vidámság kromatikus skálája: mosoly, nevetés, kacagás, hahota. S közbül, mint félhangok: kuncogás, vihogás, vihángolás, legerősebb formájában pedig — fortissimo! — a röhög. Nem szívesen írom le ezt a szót, de megvan, különösen ott, ahol primitív emberek verődnek össze... Azt mondtuk: aki mosolyog, amikor más nevet, erőszakot tesz magán. Igen, de föltételezve, hogy lelki hajlamra és műveltségre azonos emberekkel vonjuk meg a párhuzamot. A faragatlan, pláne durvalelkű ember akkor is harsogva kacag, amikor egy szelid mosoly is megteszi. (Különösen a gyermekeknél lehet megfigyelni, mennyire hasonlók a pallérozatlan felnőttekhez, illetve ezek a gyermekekhez. A gyermek teli tüdővel és torokal hahotázik, ha valaki megbotlik, vagy bosszankodik, akárcsak a nyers-öszönű felnőtt.) Azonos lelki berendezésű és műveltségű emberek közt a nevetés különbözőségéből föltétlenül következtetni lehet a jellemre. Aki például átengedi magát a nevetésnek, de úgy, hogy — köznapien szólva — a hasa reng belé, az jóhiszemű, jovialis, barátságos és barátkozó kedvű ember. Aki magába fojtja a nevetést, ahogy mondani szokás: befelé nevet, az gyanakodó, szkeptikus, zárkózott természet, esetleg rosszindulatú is. Akinek egyetlen arcizma se rándul meg, bár tudja, hogy olyasmit látott, vagy hallott, amin nevetni kell, az keményszívű, gonoszindulatú, ártószándékú ember. Határozatlan, elmosódó karakterre vall az a nevetés, amely (— ez a legmegfelelőbb szó rá —) apró vakantásokban tör ki. Éles, szaggyagott kacajok mögött rendesen nagyfokú idegesség lappang. Kiegyensúlyozott lelkek szélesen, jólesően, feltűnő hanghordozás nélkül, de azért hangosan nevetnek. Teljes odaadással, fenntartás és kritika nélkül, vagy a gyermekek, vagy — a zsenik kacagnak.

Ugy hallatszik mindez, mintha apodiktikusan lenne mondva. Szó sincs róla, korrektívumnak mindenütt van helye, mennyivel inkább van tehát

olyan szubtilis árnyalatoknál, mint a hang, a mosoly, változatos, gazdag színskálája és a testnek az a pazar sokféleségű mozgása, amely a jókedv kísérője. Senki ne vonjon hát szigorú következtetést a kedélyállapot ilyen, vagy olyan megnyilvánulásából, nehogy igazságtalanságba essék. A kategóriákat csak nagyjában állítottuk fel hosszú megfigyelések alapján, de mindig tág kaput hagyva a kivételeknek. Ne feledjük el, hogy a mosolyunk, a nevetésünk szerint épp úgy megalkotják rólunk embertársaink a véleményüket, mint életmódunk, munkánk, cselekedeteink, erkölccseink és hibáink alapján. És talán egy axiómát jegyezzünk meg magunknak, amely egy régi mondás változata: a mosoly a lélek és a jellem tükre. Ostoba ember az, aki rosszul értelmezett rártartiságból, vagy affektálásból elhomályosítja azt a tükröt, amelyből az ő valódi képe talán kellemesebben hat, mint a nagy gondal preparált maszkja.

Eugenius.

SIRNOD KELL, HOGY MEGBECSÜLHESD AZ ÖRÖMET

... És szólt a bánat: újra itt vagyok, hogy küldetésem napjait betöltsem, mert nem érdemled még az örömet. Keveset sirtál, sirnod kell megint, szemedből hát a ragyogást kioltom. Arcod még igen sokszor gyúlt pirosra, könnyű mámorra, ravasz, olcsó bókra, piros rózsáit letörlöm im és sárga hullást festek fel helyébe, mert a szenvedés nem tűr nyári pompát, mert a szenvedés nem tűr pirosat. Gyakran elbízta magadat a fényben! Kilopom nappalodból a napot, éjjeledből a csillagot, szivedből a megnyugtató álmot, fekvőhelyedből a puhaságot, italod habzó aranyát bús feketére keverem, ételed izét keserűvé váltom, hosszú napokon, éjeken fekete ország minden szörnyiségét elébed tárom s ha úgy találom, lelked tiszta lett a szenvedések kohójában égve, ha úgy találom, szemed tiszta lett, mert gyarló földieken túl tekint, ha úgy látom, hogy arcod sápadtságán nem gyulladna fel köznapi öröm, ha úgy tudnál járni a verőfényben, csillagos éjben, ha úgy nevetnél, ha úgy pihennél fekhelyedre dőlve, ha úgy becsülnéd ételednek izét, italod zamataját, pazar értékű kegyes ajándékként s mint aki mindezt meg nem érdemelte, akkor elküldöm rokonomat hozzád. Rokonomat, a tiszta örömet.

lékey Vilma.

PEREG A FILM...

Berend Pál rovata

Ez az anekdóta, amit most elmesélünk, kivételesen igaz, — amit általában nem lehet mindig az anekdotákról elmondani... Szóval. közismert, hogy G. B. Shaw, a nagy angol író mind a mai napig nem engedélyezte, hogy öt kontinensen játszott, híres darabjaiból filmeket csináljanak, annak ellenére, hogy a legkülönbözőbb filmtársaságoktól kapott kedvezőbbnél-kedvezőbb ajánlatot. Félt, hogy „üzleti“ szempontból rémdrámákat csinálnak az ő művészi témáiból. Legutóbb S. Goldwyn, az amerikai filmgyáros és nagystilű üzletember látogatta meg a maró hümora és zseniálisan-mély iróniája miatt méltán „hírhedt“ költőt. S. Goldwyn ravasz úriember, aki tudja, hogy „irodalmároknak“, legalább Angliában: másodrendű dolog az átkos arany. Sokkal fontosabb a művészi, írói meggyőződés, tehát ezen a ponton akarta az író „megfogni.“

— Nézze csak, Mr. Shaw, — mondotta Goldwyn, — ha ön eladja nekem a darabjait és megengedi, hogy filmre vigyem őket: a nagy tömegeket lesz módunkban megismertetni az ön művészetével, írói szándékaival. Gondoljon arra, hogy az utókor milyen hálás lesz önnek, hogy az ön brilliáns témáin keresztül ismeri meg a mi századunk szokásait, erkölceit, — hiszen valószínűleg múzeumba kerülnek majd a G. B. Shaw és a vele egyenrangú írók filmdarabjai. Gondolja meg a dolgot, Mr. Shaw... A művészetet mindenekelőtt!

Az ősz író nyugodtan megvárta, amíg Mr. Goldwyn valamennyi érvét felsorolta, hiszen tudta, hogy a



Dorothy Sebastian,
akinek állítják legszebb szemei vannak
Hollywoodban

Az ember nem is gondol rá, hogy a film, amely rendszerint többé-kevésbé szórakoztató szerelmi történeteknek szolgál keretül: tulajdonképpen mennyire alkalmas arra, hogy hatalmas, sőt mondhatnánk: szenzációsan hasznos szolgálatokat tegyen a tudománynak... Pedig ez a helyzet és nyilván nemsokára elérkezünk ahhoz az időponthoz, mikor a tudományos kutatásnak egyik legfontosabb eszköze lesz a film. Nem beszélünk most a földrajzi expedíciók felvételeiről, belső-ázsiai, vagy -afrikai népek és nem utolsósorban állatfajok „fel-fedezéséről“, ismertetéséről, amelyeket mind, mind az európai ember érdeklődésének körébe hozott a film és ami a holt betűnek és fényképnek soha nem sikerült volna. Most azokról a filmekről beszélünk, amelyeket legújában készítenek az élet keletkezéséről, tehát a természettudományos filmekről van szó — és ezek a teremtés legrejtettebb problémáiról is felvilágosításokat adnak. E sorok írója rövid idővel ezelőtt jelenvolt egy németországi természettudományos-filmpremiéren, amelyről azzal a meggyőződéssel távozott, hogy forradalmi soha el nem felejthető élményben volt része, nevezetesen bemutatták, hogy a növények ugyanolyan tökéletes „állati“ életet élnek, mint egy magasabbrendű állat, vagy akár maga az ember... Csak minden életnyilvánulásuk sokkal lassabban történik. Két fiatal inda harcát láttam például a filmen. A két ág egymásbafonódott valahogyan és most mindegyik küzdött az életéért, a napfényért. Valóságos, komoly birkózás folyt le a nézők szemei előtt. Az ágak „izmai“ hol erősebben, hol gyengébben feszültek meg a kifejtett erőlködéshez képest, ide-oda rángatták egymást az indák ki-kisiklottak a másik halálos öleléséből, mint két ember, két haragos, akik összetá-lalkoznak és most lefolytatják a rég

tervezett, halálos párbajt... Egy másik felvétel során láttam a növények lélegzétvételét, szívverését, amelyek nem különböznek lényegileg az emberkétől.

Hogyan csinálják ezeket a felvételeket? Ugy, hogy tíz perc alatt vetítik le a növény háromhónapos, vagy akár féléves életét. Azok a gyors, ügyes mozdulatok a fent vázolt párbaj során, az ítemes, sietős lélegzétvétel és szívverés: a valóságban végtelenül lassan folynak le, olyan lassan, hogy a mindennapi életben nem is vesszük észre a növény mozgását, létének „állati“ nyilvánulását. A filmfelvevőgép viszont csak minden negyed-, vagy félórán csinál egyetlen kis megfigyelést, képet, amelyek a végén, a többhónapos felvételi munka után összegeződnek: a növény mozdulatai gyorsakká válnak és mi szembenállunk a teremtés nagy, megmagyarázhatatlan misztériumával, amelyet eddig észre sem vettünk.

Hasonló módszerrel készítenek most Berlinben felvételeket az állati élet kifejlődéséről. Van egy *Ascaris* nevű piciny, alacsonyrendű állat, amely arról híres, hogy átlátszó tojásokat rak le, igen kicsinyeket. Ha már most nagyvító, azaz mikroszkóp alatt figyeljük meg a tojás fejlődését állattá és a mikroszkóp lencséje fölé filmfelvevőgépet szerelünk, amely minden tízedik percben csinál egy felvételt, akkor a végén készen áll előttünk, tökéletes filmtekerésben elraktározva az élet keletkezése, olyan valóságosan és kézzelfoghatóan, ahogyan ezt megérteni, vagy megmagyarázni évezredek óta egyetlen kutatóknak sem sikerült.

A filmsztár szerepet tehát ez az *Ascaris* nevű féreg játssza, ugyanugy, mint egy mostan készülő másik tuda-



Olga Doy, párizsi filmsztár.

fikus amerikai valójában mindenre fűtyül, ami nem üzlet. Aztán így szólt:

— Lásna Mr. Goldwyn, éppen ez a különbség kettőnk között: önnek csak a művészet fontos, nekem viszont a pénz... Ezért nem értjük meg egymást...



Arlette Marechal, francia drámai színésznő.

mányos filmben viszont egy *tyuktojás* viszi a vezetés szerepet. A tojás szélesebb feléről lehámozta a rendező a kemény mészhéjat, idehelyezte a felvevőgép lencséjét és a már ismert tetet módszerrel lefotografálta a kicsiny, sárga madárfióka keletkezését, születését egészen addig a percig, amíg a

esipógó kis állat csőrével feltöri a héjat, hogy körülnézzen a nagyvilágban. A keltetést a meleg izzólámpák végzik.

...A film sokban hozzájárult a világ művészi, irodalmi ízlésének leromlásához. Viszont nagyon sok téren, — így a tudomány világában is, — olyan utakat mutat meg nekünk, amelyek mindenért kárpótolnak.

Charlie Chaplinnek a mai napig nem volt egyetlen boldog, zavartalan szerelmi idillje sem. Két asszonytól vált már el és mindketten azt mondták a bírósági tárgyaláson, hogy a nagy művészből hiányzik a képesség, az adottság, a megérteni-tudás: hogy egy asszonnyal boldog legyen. Megfelelnek-e ezek a vallomások a valóságnak: nem lehet eldönteni, a házasságok belső felépítését, harmóniáját, vagy katasztrófáit a kívülálló megfigyelő sohasem tudja megítélni.

Mégis, — akadt egy asszony, akít Charlie Chaplin elmondhatatlanul szeretett, akiben soha nem csalódott: és ez az édesanyja volt. Külön tragédia ennek az asszonynak a sorsa és külön tragédia, hogy a művésznek egyedül ez a szerencsétlen-életű nő tudta a megelégedettség érzését, a gyöngédséget nyújtani és nem egy fiatal teremtes, aki az anya simogató jóságán kívül nyilván a feleség őszinte szerelmét is ajándékozta volna, — amely utóbbi pedig művészembernél legalább olyan fontos az alkotás zavartalansága szempontjából, mint az anyából kisugárzó szeretet emléke...

Nyolcéves volt Charlie Chaplin, mikor két mostohaivére otthagya Londont, hogy más országokban pró-



Lew Cody,
a „Metro-Goldwyn“ „intrikus“-színésze

báljanak szerencsét. A gyerek egyedülmaradt az édesanyjával. Ebben az időben Charlie koldulni járt London utcáin és boldog volt, ha esténként néhány fillért vihetett haza szerény szobácskájukba. Ezt a szobát és akkori életét különben élethűen lemásolta Chaplin híres filmjében, amelynek ez volt a címe: *A kölyök*.

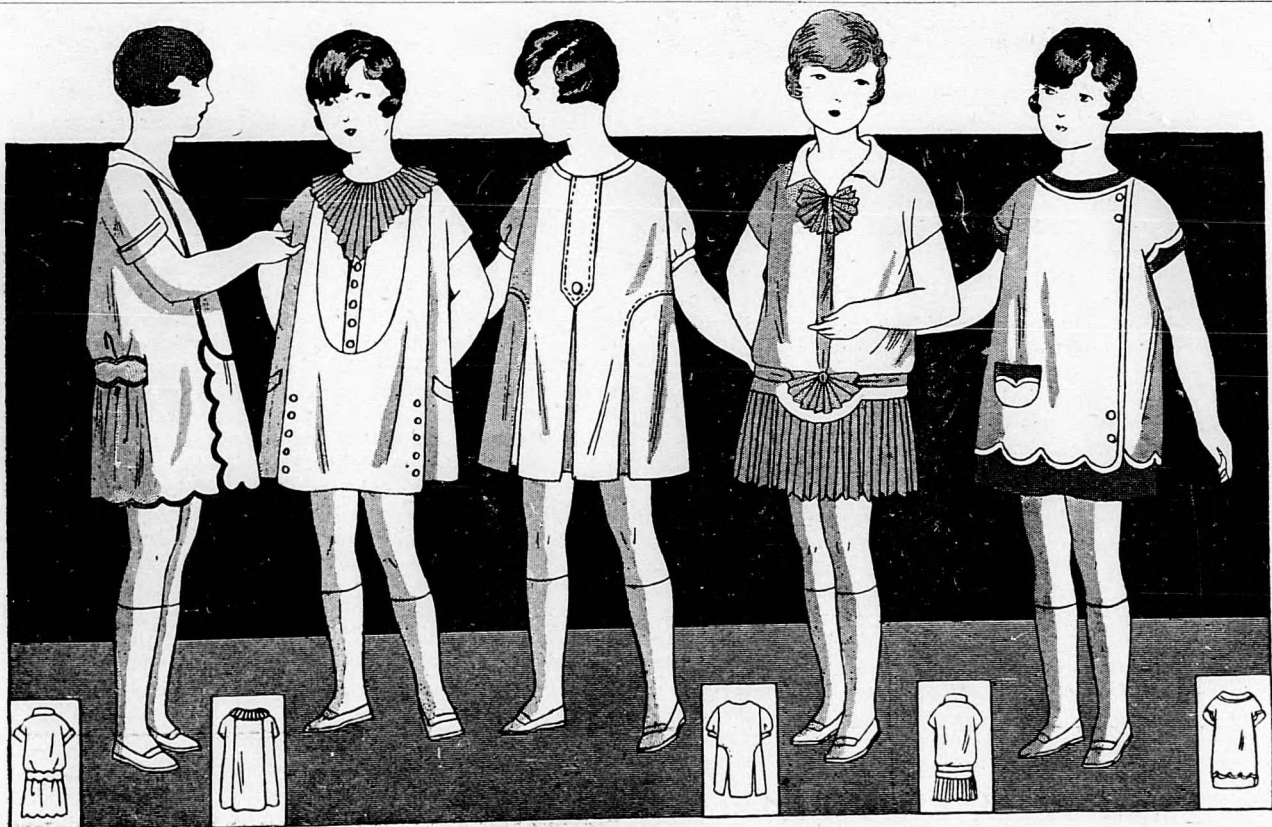
Tizenöt évvel később Chaplin ünnepezt színes és milliomos volt. De az édesanyja ezt sohasem tudta meg, — pedig Charlie elhalmozta minden jóval. Az idős asszony a háború alatt, Londonban egy német repülőgépbomba explóziójának a hatása alatt elveszítette az emlékezőtehetségét és

nem sokkal később gyógyíthatatlan elmebeteg lett. Chaplin átvitte Amerikába, kastélyt, kertet építtetett édesanyja számára Kalifornia legszebb vidékén, a legkitünőbb orvosokat kérette magához: hiába, édesanyja nem gyógyult meg, Chaplin életének nagy-nagy vágya, hogy anyját boldognak lássa, — soha nem teljesülhetett.

Egyszer elvitték a műterembe Chaplin édesanyját. Folytak a felvételek és Charlie az ő híres, rongyos ruháiban sétált föl és alá a gép előtt. Egyszerre felugrott édesanyja, odarohant a fiához, zokogva ölelte át és vigasztalni kezdte, — hogy szebb és jobb ruhákat vásárol majd számára, ha kicseit több pénze lesz... A szegény teremtes azt hitte bizonyára hogy még mindig a régi, nyolcéves, kis koldusgyerek-Charlievel van dolga. Emlékezetében mindössze ez maradt meg, a kisfiú régi, évtizedek előtti képe.

Hét évig élt Amerikában, a világ rohanásától távol Chaplin édesanyja és fia naponként órákat töltött a betegnél... És hét évig, az édesanya haláláig tartott az amerikai hatóságokkal folytatott küzdelem. Chaplin édesanyja angol állampolgár volt és ismeretes, hogy külföldi elmebetegeket nem tűnnek meg Amerika területén. Mindenáron deportálni akarták a szerencsétlen teremtest. Chaplin vagyont áldozott az ügy kedvező elintézésére, amíg azután a halál meg nem oldotta az egész problémát.

...Kéves embernek jutott olyan szerencsétlen élet osztályrészül, mint a „boldog, irigyelt, szerencsés“ Charlie Chaplinnek.



Tavaszi gyermekdivat.

SZINHÁZI BEMUTATÓK

A BELEZNAV ASSZONYOK

Új szerzőt avatott a Magyar Színház. Ujházy György a neve, aki hányt-vetett fiatalságát eddig csak szűkebb irodalmi körben, apró novellákon és lírai verseken keresztül élhette ki. Szimpatikus dolog a Magyar Színház részéről, hogy az idegen darabok tömkelege mellett ismét észrevett egy magyar munkát, noha sem a téma, sem a feldolgozás módja nem olyan, ami tartós színpadi sikert ígér. Ujházy György nem az úttörők „avant-garde“-jából való. Legalább is most, „A Beleznav asszonyok“ című vígjátékának eredményével nem mutatkozik a színpad harcosának.

A Beleznav-család azok közül a már egészen letűnt, atavisztikusan idegengyűlölő, a Nyugat kultúrájától érintetlen magyar uricsaládok közül való, amelyek nemcsak maguk porladtak el, hanem már a róluk írt regények is a csodálkozó emlékezés múzeumába kerültek. Hígyje el nekünk Ujházy György, hogy már a tizenkilencedik század



Az idei londoni jésülő-verseny győztes modelljei.

második felében ritka példány volt az olyan gazdag magyar földbirtokos, aki az olasz tengerparton járva meglátta, hogy a pincérek és szobaleányok ott nem beszélnek magyarul, aki „makogásnak“, meg effélének sajnálta le a zengő olasz nyelvet, egyáltalán az olyan magyar uriből, aki abban a naiv hitben lépte át hazája határát, hogy odakint a nagyvilágban idegen nyelv nélkül is boldogulhat. És hígyje meg a fiatal író, hogy nem tesz jó szolgálatot a magyarság felreértett és sokat rágalmozott ügyének, aki egy idekerült és letelepült idegen elmagyárosodását a zergeforgós kalap és csizma mellett a torkot karcoló pipadohány megszokásától teszi függővé, de még kirívóbb a magyar lovagiasságnak olyan kifecimitása, amely egy angol lord leányát, aki magyar emberhez ment feleségül, az ura apportírozót pincsikutyájának állít be. Hamis és bántó vonások ezek a magyar nobilitáson, a magyar kultúráltságon, a magyar faj beolvasztó varázsát Jékai Mór „Az új földesúr“-ban egy csodaszép mese szárnyain hintette el a köztudatban. Az a Beleznav András, aki mint vicispán, holmi kiskirályi góggal nézi le Európa egyik legnagyobb nemzetének, az angolnak arisztokratáit és tiltakozik a vérkeveredés ellen, teljesen magában álló jelenség s merjük mondani, hogy már tegnapelőtt sem lehetett találni ilyen csodabogarat, nem hogy ma és éppen akkor, amikor a ragyogó múlt, nemes angol-szász fajtól oly sokat várunk és remélünk... A felületlen szemlélő talán átsiklik ezeken az elrajzolásokon és torzításokon, annál inkább kötelessége a lelkiismeretes kritiká-

nak, hogy letérítse az ilyen hamis vágányokról az életet és a történelmet kevésbé ismerő fiatal íróinkat.

A nagy hahotázás közben, amelyet „A Beleznav asszonyok“ jelenetei és furcsa figurái fakasztottak, sűrűn hallottuk a megjegyzést: miért nem írtak zenét ehhez a darabhoz? Lám, a közönség megérezte, hogy egészen valószínűtlen históriával áll szemben, mert bizony az énekes játék és a valószínűtlenség egy anyaméhben született. Operettben talán nem hajlik el megítélésünk komolyabb irányban, nem keressük a cselekmény motíváltságát, a jellemek élethűségét és mosolygó arccal, kritikai érzékünk felfüggesztésével siklunk el a képtelenségek mellett. S ha már most pusztán operetti, vagyis bohózat alakra helyezjük a színdarabot, teljes elismeréssel állapíthatjuk meg Ujházy György színpompás magyar stílusát, párbeszédeinek gördülény elmésségét, figura-csináló és helyzet-komponáló tehetségét. S ha a téma az első felvonás végén nem merült volna ki, a közönségnek három órán keresztül lett volna módja fenntartás nélkül mulatni.

Ujházy György keveset törődött a való élet előfeltételeivel, mindenáron szórakoztatni akart és ezt a célját el is érte. A Magyar Színház ezúttal hibátlan szereposztással sietett a szerző segítségére. Első helyen Berky Lili özvegy Beleznavnéját kell megemlítenünk. Szébben ma nem beszélnek magyarul színházainkban. A közép e betűnek hajszálfinom és természetesen ösztönös beiktatásával azt a csodás zamatot adja a beszédnek, amely — attól kellett már tartanunk — Márkus Emmával végképp eltűnik a magyar színpadról. Tökés Anna, mint angol leány, behízelgően kedves és mindvégig érdekes tudott lenni. A magyarba ojtott angol dialektust sok bájjal beszélte. A férfiak élén Hegedüs Gyula igyekezett valószínűvé tenni a vicispán anachronisztikus alakját, egyébként teljes illúziót keltve. Kiss Ferenc mokányi gyerek volt, Dénes György mint német ifjú remek, Z. Molnár László egy epizódban épp olyan klasszikus érték, mint Körmeny János és Zala Karola.

ARANYPÁVA

A Városi Színház operettüzeme tömegfogyasztásra van berendezve. Gyors egymásutánban kerülnek itt színre többé-kevésbé közepes fajsúlyú zenésjátékok, amelyeknek a címét is hamarosan elfelejti a „hálás“ publikum. Hogy tartósabb műsordarabot biztosítson magának, a kabarekból és mulatókból jólismert Békeffi Lászlóval íratott librettót Sebestyén Géza. Mit mondjunk erről a „beszélőfilmes“ operetről? Majd elmondja helyettünk maga a szerző, mint konferanszié. Mert ahogy a mások irodalmi és főleg színpadi műveivel szemben vidáman kiméletlen Békeffit ismerjük, biztos, hogy önmagával szemben is kiméletlen lesz. Hogy vidáman, vagy kesernyően, egyremegy. Az „Aranypáva“ semmivel sem rosszabb, mint az utolsó években látott operett-efemeriádák. Békeffi egy ponton veri a librettógyárosok seregét: jóval elmésebb és sok árnyalattal valószínűbb az, amit az ő bohókás színpadi fantáziája kitalál. Vetített kép, grammofon, ének, tánc, revüszereű mozgalmasság vásárian szindús konglomerátuma ez a patgató muzsikával fűszerezett, sok mőkával megtűzdelt darab, amelyben egyúttal új komponista mutatkozott be: Neszmély-Dolecskó Béla. Gazdag invencióju, képzett, igen szimpatikus fiatal muzsik. Az előadásnak igazi operetti stílust adott Rátkai Márton vendégjátéka, kedvesen affektált Zilahy Irén és fürgeteges temperamentummal táncolt Szokolay Olly. László Andor kellemes éneke és Rott Ferenc boszorkányos táncá fokozta a hatást. Harmath Imre kitűnően szövegezte alá a zeneszámokat. Lóránt Vilmos ötletesen rendezte az ujdonságot.

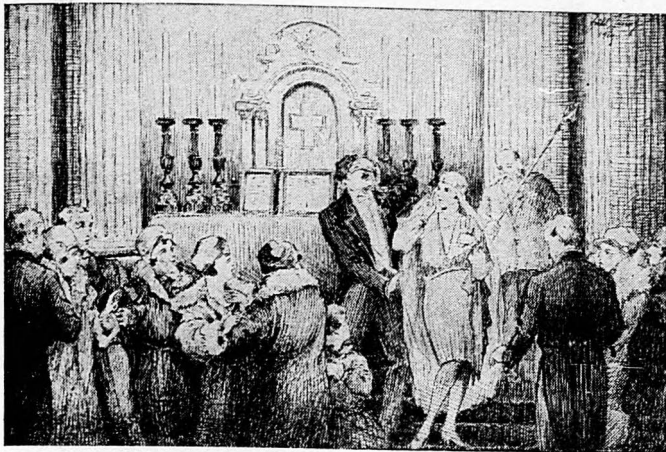
Ügyelő.

Szörme-, szőnyegmegóvás pénzkölcsönrel

PALUGYAI szücsnél

TELEFON: L. 999-57.
Telefonhívásra házhoz küld.

BUDAPEST,
VI., Nagymező-u. 20.



A KÖNYVNYITÓ ASSZONY

— Regény. —

Irta: Rácz Pál

IV.

Másnap elmélkedni kezdte a közeli napok eseményei felett. Kereste az összefüggést érzései és tettei között. Eddig ismeretlen ellentétek dárdái meredtek szívében és mintha a babonázóan szép papeány lényének nagy igazságával ült volna diadalt az ellentétek harcai felett. Megijedt az érzéseitől. A papeány alakja minduntalan a szeme előtt vibrált és ő karikagyűrűjének domborulatában ezer napot látott visszagyogni. Majd lassan elkalandoztak gondolatai is, de nem jutottak tovább a paróchiánál, ahol körüljárták a tiszta, széles szobákat és fennakadtak a Tegenyi Boriska névjegyén...

Hogy is volt csak? Elemezni kezdte a multat. Nősülni akart. Pont. Ennél az elhatározásnál egyéb indok nem vezetett be a Margiték lakásába. Csendes, polgári élet után vágyódott. A Margit közelsége ifjuságára hatott és észével felmérte a leány hozományát, amely nem volt megveendő. Ennél tovább nem jutott sohasem.

A póstás bekiáltott az ablakon:

— Tessék! Vóna egy levél!

A mérnök felvillanyozottan kapott utána. A címből azonnal felismerte az írást.

Lajkó Péter írta. Belül csak egy sor nyújtózkodott a papíron:

„Ha teheted, gyere haza.“

Röviden volt és rosszat sejtetően. Vajjon mi lehet otthon? Lajkó lelkiismeretes ember. Rábizta a menyasszonyát. Valami bajnak kell lennie. Ideges hangulatban ment a paphoz, aki a tornácon állt és egy sovány parasztasszonnyal beszélgetett.

— Hát annyira rosszul van?

— Igenis főtisztelendő ur!

— Miért nem hívtak már hozzá orvost?

Az asszony a nagykendője sarkát babrálgatta. Napfogta arca a földnek fordult. Boriska az előszobaajtótól lélegzetét visszafojtva leste a feleletet. Szinte nem is vette észre, hogy közben lábujjhegyen az ott álló Genesizhez lopózott és hozzásimult. A férfi testén áram vonaglott át. Boriska ijedt szemmel nézett rá és úgy susogta:

— A szegény Sánta Gábor felesége...

— Na, hát mondja? Miért nem hívtak hozzá orvost? — ismételte meg kérdését a pap.

Az asszony láthatóan zavarral viaskodott.

— Teccik tudni főtisztelendő ur, hiába is hívünk... ugye használna már nekie... meg fog halni... ugyis meghal a drága jó emberem...

— Honnét tudja, jó asszony?

— Tudom...

— Talán csak nem az ujjából szopta ki, Sántáné?

— Nem... Hát ha éppen kérdeni teccik, hát én a városban jártam a minap, oszt eszembe jutott, hogy... má

mint ahogy szokás, hát hogy én is elmennék ahhoz a könyvnyitó asszonyhoz... Oszt elmentem, oszt a mondta...

— Mit?

— Hát, hogy hiába minden... Kár a pénzir... Ű látja a könyvből, hogy úgys meghal a zemberem...

A pap husos arcát előntötte az indulat. Kiegyenesedett, mintha lelülről feltolakvó erők készülnének keresztültörni teste falait. Nagyot csapott öklével a kemény tölgyfaasztalra és haragjától remegtek az ódon falak.

— Hát nem megmondtam, hogy ne merészelje az én falumból senki ahhoz a gonoszlelkű boszorkányhoz, ahhoz a könyvnyitó asszonyhoz betenni a lábát? Hát nem prédikáltam róla hétről-hétre? Hát maguk az én szavamat semmibe sem veszik? Tudja, hogy ez istenkísértés! Ha meghal az embere, a maga lelkére vessen!

Sirdogálva tipegett el a sovány asszony, de jó idő tellett bele, míg a pap felháborodása lecsillapult. Körülnézett és a tornácon álló székre ereszkedett. Csend lett a házban. Még csak a ceselédek is lábujjhegyen jártak. Genesit is a lelke mélyéig megbolygatta ez a jelenet, míg Boriska félve cirógatta meg édesapját.

A pap most hirtelen Genesizhez fordult.

— Bocsásson meg kedves öcsém, hogy ilyen csunya jelenetnek volt nálam tanuja, de ha kellőképpen megvilágítom a helyzetet, megérti felháborodásomat.

És a pap, mintegy önmagát igazolóan beszélni kezdett:

— Mikor ebbe a faluba kerültem, mint fiatal pap, már akkor is el volt terjedve ezen a vidéken a babonáság mindenféle fajtája. A sok nevetséges babona között azonban a legveszedelmesebb volt az ugynevezett könyvnyitás, melyet egy, a városban lakó könyvnyitó asszony üzött akkor, akinek ma is utódja van és ennek az utódjának — sajnos, — megfelelőbezzhetetlen tekintélye diktál népem között. A falusi nép seregestől zarándokol hozzá, hogy ügyes-bajos dolgaiban tanácsot kérjen tőle, de különösen, hogy a jövőjét ismerhesse meg. Ennek a jövőben való babonás hitnek aztán számtalan áldozata lett. El sem tudja képzelni, kedves öcsém uram, hogy hány ártatlan gyermek és felnőtt ember halálát okozta ez a boszorkány az ő badar jóslataival. Hány szépen megindult házasság lett semmivé ömiatta, hány legény bujdosó és hány gyöngelkű leány öngyilkos... Föltettem magamban, hogy minden hatalmammal és a lelkekre gyakorolható befolyásommal, egyéni hivatásom súlyával harcolni fogok ellene. És harcoltam. Már-már azt hittem, hogy győzedelmeskedtem és nyugalmam lesz tőle, amikor, mint most is, elébem kerül ismét, hogy áldozatokat szedjen...

Látszott rajta, hogy meggyőződésből beszél, mert még minden szava remegett a belső felindulástól, úgy, hogy a Boriska lelke megingott a kétségek örvénye felett.

Genesi a beszéd alatt széles okoskodással méregette le a plébános szavait és felelve minden mást, vitatkozni próbált a lelkéssel.

— De hát főtisztelendő uram! Lehet-e harcolni az ellen, ami az emberi lélek szövvényes szerkezetében ott rejteződik? A jövő titka, nemde, mindnyájunkat izgat? Ott van bennünk és minduntalan éget a lappangó vágy: megismerni a jövőt és ez sokszor szokatlan erővel tör magának utat, hogy kielégülést nyerjen. Bűn-e az, egyáltalán, ami egy emberi tulajdonságon: a tudásvágyon alapszik?

— Bűn! Minden vágyakozás azután az ismeretlen után, ami szigorúan az Isten kezében van: bűn...

A mérnök nem hagyta magát.

— Lehet, hogy így van, de mindenesetre a benne való hit kell hozzá! Mert hiába jóvendől nekem bármit is valaki, ha én nem hiszek a szavaiban. Ez tehát a hiten alapul, akár a vallás. Addig nem is lehet bűn ez a vágyakozás, amíg a benne való hit nem járul hozzá. Addig nevezhető csupán kíváncsiságnak, szórakoztató játéknak, kacérkodásnak a jövő titkaival, szóval bárminek, csak bűnnek nem!

És itt valahogy magára gondolt. Egyszer ő is csupa szórakozásból, hű kíváncsiságból elment ahhoz a híres asszonyhoz. És mit is mondott neki?

A pap azonban elzavarta gondolatait.

— Rossz világításba helyezi az egészet. Látszik, hogy

nem ismeri a mi népünk lelki világát, amely nagyban hajlik a babonára. Hiszen már maga a vallás, az ő ésszel felfoghatatlan dogmaival: tág teret nyújt a képzelem erejének. A buzgó vallásosság és a babonában való hit között csak egy vékonyka válaszfal van, amely hamar ledől, ha a vallásosság nem öntudatos, mint ahogy a népnél gyakorta nem az. Vegyük csak magát, a világ felett uralkodó Isten fogalmát. Amíg a hitünkben csupán egy Isten van, addig az emberek millióinak lelkében millió, meg millió Isten él... Ahány lélek, annyiféle alakban, akinek csak az általános tudajdonságai egyeznek, hogy tudniillik: mindenható, mindentudó és örökkévaló... De ha le tudnák fényképezni minden lélek istenfogalmát, millió és millió különböző képet kapnánk, melyek között kettő sem volna ugyanaz... Vagy feltételezhetjük-e, hogy az én, vagy az ön lelkében az Isten fogalma ugyanaz, mint abban a jámbor paraszt-asszonyban? Ugy-e, hogy nem? A miénk a lehető legtökéletesebb, az övé lehető legkezdetlegesebb. Amit ő, az a parasztasszony elvár az ő Istenétől, a felfogása szerint nem sokkal több, mint amit attól a könyvnyitó asszony tudományától vár. Ezért kell tehát harcolnunk ellene, hogy az Isten arasson diadalt a gonosz felett...

Hangja már prédikálónak emelkedett, amitől Genesi is, Boriska is felocsudott. Egymásra néztek és a mérnök tudata belsejéről ismét előtökélt az imént kapott levél, amely még egy órával ezelőtt megfeythetetlen titokként izgatta őt. Boriska ellenben a maga elé meredő plébánosra mutatva suttozott:

— Hallotta? Ugy-e, hogy okos ember?

Genesi arcán mosoly futott át.

— Óh igen, okos ember...

— Mondja csak, — mélyült el tekintete a leánynak, — látott már maga könyvnyitó asszonyt?

— Óh igen, láttam! Sőt már beszéltem is vele. Könyvet is nyitott nekem...

Boriska a mérnök szájára nyomta mutatóujját. Olyan volt rajta, mint egy rózsaszínű felkiáltó jel.

— Pszt! Majd elmondja, ha apa eltávozik.

A pap, mintha csak a végszóra várt volna, felállott és a kert felé sietett.

Boriska boldog kíváncsisággal helyezkedett el Genesi mellett.

— No, most már mondhatja... Hát szóval könyvet is nyitott nekem...

— Nyitott... Nem mintha hinnék benne, hanem csupán kíváncsiságból, hogy mit is fog abból a korhadt könyvből kiolvasni.

— Olyan titokzatos az a könyv?

— Nem éppen! Egy régi, sárga papíru, szű-ette, fafedelű, fekete könyv az, amely úgy marad anyáról leányra...

— És a könyvnyitó asszony? Valami különleges ruhája van? Talán olyan, mint amilyenek festik? Üstöt kavár, amelyből gőzök szállanak fel, mellette lámpás ég, előtte halálfej és egy rossz-szemű macska nyávog, ölében pedig ott a mindentudó könyv... Igy van?

Genesi jókedvűen nevetett fel.

— Dehogy! Éppen olyan divatosan öltözködik, mint bármely más városi hölgy. Sokat keres. Vagy nem hallott eleget a híres párisi jósnőkről? Akik milliókat harácsolnak össze ebből a babonából. No látja, a franciák sem különben, mint mi vagyunk. Ez a jósnő is amellett, hogy szép... mondhatnám ördögien szép, még hozzá feltűnően művelt is. Szép kis lakása és sok pénze van.

A leányt azonban ez már nem érdekelte. Ő még mindig a titokzatos könyv körül maradt.

— ... És maga kinyitotta azt a könyvet?

— Kinyitottam...

— És mit olvasott ki belőle a jósnő?

A mérnök arcizmai megrándultak.

— Semmit... Ostobaságot...

Ismét rá gondolt a levélre, amit a zsebében felejtett. Belenyúlt és kihuzta.

— Sziute el is felejtettem. Holnap bemegyek a városba. Ne várjanak ebédvel.

— Miért megy be?

— Levelet kaptam egy barátomtól.

— Ki az a barátja?

— Lajkó...

— Ismerem.

Genesi meglepte a közönyös válasz.

— Honnan ismeri?

— Mikor iskolába jártam, sokszor láttam Teleházy Margittal... no igen, a maga menyasszonyával.

A mérnök fanyarul mosolygott.

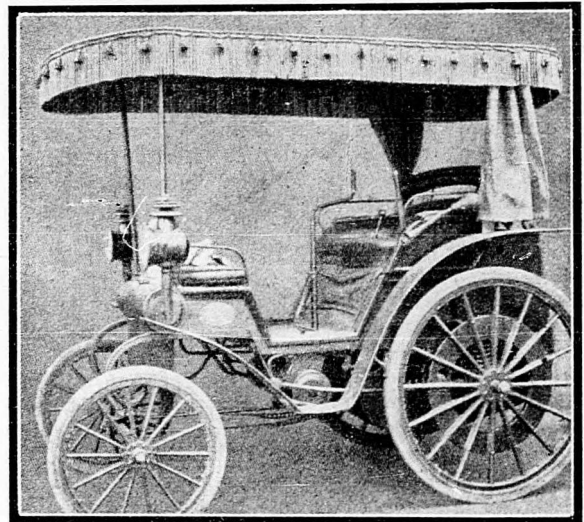
— Persze!... Gyermekkori ismeretség. Mindig jóbarátok voltak.

— És mit irt Lajkó? Csak úgy mondja meg, ha lehet.

Genesi szó nélkül nyújtotta Boriska felé a levelet. Mintha kötelessége lett volna...

*

A Boriska vidámságára sok gond hullott akkor este. Ágyában fekvé egy kicsit el is ábrándozott a hallott dolgokon. Ő is benn járt a városban... Mintha egy nagyon szép boszorkány üstöt kavart volna. Az üst gőzölgött, előtte lámpás égett, mellette macska ült, az ölében meg



Most halt meg Carl Benz, az automobilizmus pionírja. Ez a kocsis az első, amely tényleg „önmagától” járt. Benz első modellje óránként 20 kilométeres sebességgel haladt (25 évvel ezelőtt) és jelenleg a müncheni „Deutsches Museum” őrizi.

ott volt a titokzatos könyv... benne a jövő... az övé... a leányszívek titkos ábrándja... a szívemésző... Azután mintha az üstből kiemelkedő gőzökben egy arc jelent volna meg... A Genesi Károly arca... És látta a boszorkányt, amint az üstbe akarja visszagyömöszölni a mérnököt... Zsibbadó érzéssel élte át a pillanatokat... Amint rárohant a boszorkányra és viaskodni kezdett érte, Genesiert... Hideg zuhany ömlött végig forró testén, melyre fölébredt. Teste vizes volt és paplanján ott feködt az éjjeliszekrényről leütött vizespohár.

Vacogva bujt a paplan alá és ifju romlatlanságának hintáján az égbe himbálta magát. Imádkozni kezdett:

— ... Add édes Szüzanyám, hogy a tiszta lelkek fellett ne legyen a gonosznak hatalma...

Mérges dongó duzzogott a szobában. A függönyök között, a nyitott ablakon tévedt be a harmatos kertből.

— Dzzrrr... dzzrrr... dzzrrr...

Boriska ijedten ébredt. A ház már csaknem üres volt. A plébános is miséjét mondta, a papné a baromfiudvaron mondott egy-két halálos ítéletet. A cselédek meg öblös bögre kávé mellett vitatkoztak holmi haszontalanságon.

Boriska álmos volt és törődött. Arcáról lekopott a tegnapi frissesség, mintha az éjszakai ostoba álom a vérét szívta volna ki. Gondolatokkal foglalkozva ült az ágy szélén és a könyvnyitó asszony képzelte alakja ott vibrált előtte a nyári fényességben.

Megrázkódott a gondolataitól és önmagától menekülön sietett a mosdótálhoz és bágyadt, kerek arcát a vízbe

dugta, amitől felfrissült kissé. Mikor a nyári napfény végigöntötte sugárral, már ismét fiatalságában volt és szívesen omlott el lelke a titkos vágyak színes mezején.

Ahogy a diófa alatt magányos reggelijét fogyasztotta, ismét Genesire gondolt.

— Már egészen megszoktam —, szólott oda édesanyjának.

A papné csodálkozva állt meg mellette.

— Kit?

— Genesit.

— Hogyan?

— Megszoktam, hogy itt reggelizik velem szemben és elesevegi mindazokat a semmiségeket, amik eszébe jutnak.

— Kedves fiú!...

Boriska a szemét törölgette. A papné megkérdezte:

— Hogy aludtál?

— Rosszúl, mama, nagyon rosszúl.

— Miért?

— Nagyon rossz álmom volt... Boszorkánnyal viaskodtam.

— Bizonyosan többet ettél a kelleténél tegnap este.

— Nem, mama! Este, lefekvés előtt ilyesmikről gondolkodtam. Ez nyomott álomba. Úgy érzem, megártott.

A papné aggódva tapogatta meg a leány homlokát:

— Egy kissé lázas vagy! Vigyázz az egészségedre!

Az esti vonattal megérkezett Genesi. Mikor a paróchiára ért, ott már az esti, esendes beszélgetés folydogált. Senki se látta azt az arcot, azt a szemet, amit Genesi magával hozott a városból.

Boriska örömmel üdvözölte. Maga mellé húzta a lócára és ahogy a félhomály eltakarta kettőjüket, bizalmasan hajolt hozzá:

— Mi lelte magát, Genesi?

A mérnök idegesen tapogatta végig a homlokát:

— Semmi... Vagy talán észrevettem valamit rajtam?

Úgy valahogy egyedül maradtak a homályos esendeségben. A némaság a kert bokrai között szunnyadt s csupán a fehér asztal abroszán zugott egy rácsapódott, mérges szarvasbogár. A leány anyás mozdulattal fogta meg a mérnök kezét.

— Úgy érzem, valami bánata van... Rossz álmom volt az éjjel...

Ujjai végigesusztak a mérnök kezén.

— Hova lett a jegygyűrűje?

Genesi lehajította a fejét és röstelkedve vallotta meg:

— Többé nem vagyok vőlegény...

A leány összekuporodott. Nagy események nyomasztó súlyát érezte a vállá fölött. Mintha neki is része lett volna benne, abban, ami ott történt az aszfaltburkolatu városban, valahol egy lányos házban... Apró tragédiák, amik a lelkek mélyén tombolnak végig, de amikből a nagy világ nem lát semmit, csak a rokonlelkek érzik, sejtik és amikbe sokszor úgy sodródnak bele, mint a galyról levá-
lott levél a förgőszélbe.

Boriska kételkedve szólalt meg:

— Nem értem magát.

— Nehéz is volna engem megérteni.

— De hát mégis! Mi történt, hogy történt? Ne vegye tola-
kodásnak, de mintha kötelessé-
gem volna megkérdezni...

— Köszönöm, hogy bekapcsolja érdeklődését sorsomba; talán jobb is így... talán köny-
nyebb...

Boriska anyáskodva emel-
dett felül:

— Tudom magamról, hogy könnyebb.

A férfi azonban küzködött:
— Mégis... Nem tudom, hogy miként kezdjem. Igen sok őszin-
teség és nagy bizalom kell hozzá. Alig bírom el.

— Nem bizik bennem?

A hangja puha volt és rémegő. A szájából melegség ömlött a hűvös homályba. Keze, mint fehér galamb szállt rá a férfi kezére. Szeme megtágult és élénk képzeletben valami nagyot, valami borzalmasat látott, melytől önkéntelenül is visszatért tegnapi álma... A könyvnyitó asz-
szony, ez a fekete bajuszu ember és ő...

Egy pillanatig csodálkozott rajta, hogy mit is keresett ő ott? Ez az álom valami nagyot jelenthet, aminek ismeretétől maga is megrejtent. Szinte védekezőleg szólt tehát a mérnökhöz:

— Látom, hogy szenved. Nem faggatom.

Genesi erőtlenül tiltakozott.

— Nem, nem szenvedek. Csak úgy, tudomisény, rendezem a mondanivalóimat, mert el akarom mondani elől-
ről és részletesen... Érzem, hogy el kell mondanom, bár ezzel bekapcsolom magát is a sorsomba... de érzem, hogy tartozom vele, mert... mintha javamra esnék, ha azután több közünk lesz egymáshoz, a kettőnk boldogsá-
gához, jövőjéhez...

Hódolatra hajló feje teleszaladt vérrel és a szeme előtt tündéri tűzkarikák között színesedett a lángoló szerelem szelleme, amitől elbódult és szája ráesett a leány keskeny, kövérkés kezére.

Minden magyarázat nélkül, ösztönösen, ragadozó ter-
mészettel, kielégülést érzőn csókolta meg. Szinte a fogai érték a leány gyöngye bőrét.

Boriska feleszmélten kapta vissza a kezét.

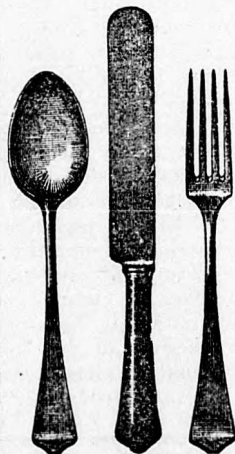
— Ne, ne... nem szabad!

És megriadt tőle. Maga sem gondolta, hogy ez az ösz-
szeírintkezés ily hatalmas szenvedélyek paraszát lobbant-
hatja lángra, amik alaktalanok, de félremagyarázhatatlanul veszélyesek.

(Folyt. köv.)



Berndorf



A világszerte elismert, elsőrangú minőségű Medve-védjegyü evő-
eszközök, tálalószerek és tiszta
nikkel-edények minden szakma-
beli üzletben kaphatók.



BERNDORFI FÉMÁRUGYÁR



KRUPP ARTHUR RT.

Magyarországi fióktelepe

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 4.

TÁRSASÁGBÓL



Halló, kezeit csókolom, Nagyságos Asszonyom!... Remélem, örül, hogy a képviselőház legújabb határozata értelmében a nők a megyei választásokon nem csupán szavazócédulákat adhatnak le, hanem választhatók is egyúttal. Ami — ha fantáziánkat kicsit csapongni engedjük, — azt jelenti, hogy nincs messze az idő, mikor Kecskeméten, Debrecenben, Miskolcon, Szegeden és az ország valamennyi rendezett tanácsu városában hölgy is lehet polgármester. Hiszen a női választók többség-

ben vannak és miért ne higgyük, hogy a hölgyek önmagukról ugyanolyan közigazgatási képességeket teteleznek fel, mint a férfiakról... De tréfán kívül, az a nézetünk, hogy a női szociális érzék, szeretet és gyöngédség: főleg a városok jótékony, karitatív intézményeinek működésében fogják hatásukat éreztetni. El tudom képzelni, hogy a városi kórházakban például megjavul a koszt abban a pillanatban, amikor a magisztrátus hölgytagjai vétót emelnek a vizes ragout-leves és a tojás nélküli készített palacsinta ellen. A férfiaknak ilyenmi iránt nincs sok érzékük.

...Amennyiben Nagyságos Asszony férjét érdekli a divat, közölje veie, hogy — a frakkhoz Londonban már nem fehér pikéből, hanem sűrű, vadbőrből készült mellényt viselnek, amelyekhez igen értékes, féldrágakövekből álló gombok valók. Csodálkozással közöljük ezt a hírt Nagyságos Asszonyon keresztül kedves férjével, mert eddig úgy tudtuk, hogy nincs konzervatívabb divatizlés az angolénál. Persze, ezúttal sem a londoni szabók korifeusainak keze van a játékban, hanem az angol birodalom rakoncátlan gyermeke, az „enfant terrible“ welszi herceg az értelmi szerző. Ófensége már legutóljára is egészen különös ötlettel lepte meg a londoni társaságot: egy színházi bemutató alkalmából a szmokinghoz puha inget és pullovert vett fel.

...Halló, Nagyságos Asszonyom, az öcsémmel történt meg, aki kitünő úszó hírében áll, hogy a Császárfürdő medencéjének közepén észrevett egy urat, aki fuldokolt és segítségért kiáltozott. Öcsém gyors karsapásokkal sietett az illető felé és az utolsó pillanatban sikerült is kimentenie. Meglepetésére kiderült, hogy a fuldokló úr a kapitánya volt.

Mikor magához tért a derék ember, megveregette a fiú vállát és így szólt:

— Köszönöm, fiam. Igazán nemes cselekedet volt. Holnap a kaszárnyában valamennyi önkéntes előtt elmondom az esetet és megdicsérlek.

Mire öcsém megvakarta a fejét és így szólt:

— Csak ezt ne, százados úr. Az önkéntesek agyonüténének...

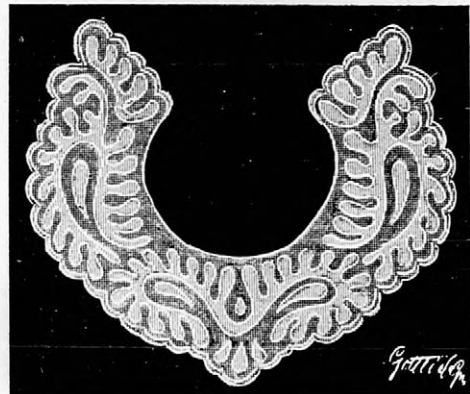
... Emlékszik-e rá Nagyságos Asszonyom, hogy nemrégiben cikket írtunk Elisabeth Ponsonby-ról, Arthur Ponsonby, híres angol politikus leányáról, aki pajkos ötleteivel állandó izgalomban tartja Londont. Legutóbb is — mint erről megemlékeztünk —, az angol főváros legelőkelőbb fürdőjében tartotta meg rendes, szerdai zsúráját, amelyen a fiatal emberek és a hölgyek, Anglia reprezentatív társaságának tagjai: fürdőtrikóban jelentek meg. Ez az Elisabeth Ponsonby a múlt héten Magyarországra érkezett, mint a Zichy grófok vendége... További társasági híreim: gróf Hoyos Ede családjával Abbáziába utazott üdülésre. — Ferenc Szalvátor kir. herceg leányaival, Gertrud és Mária kir. hercegnővel Wallseebe utazott. — Széchenyi Dénes gróf a májusi hónapot Olaszországban tölti. — Az elmúlt héten Kondor Ferenc dr. és felesége,

valamint Lónyay Elemér herceg és neje, Stefánia kir. hercegnő adtak nagyobb estélyeket. Lónyay herceg estélyén a diplomáciai kar számos tagja is megjelent. — Gasparri bíboros, a pápa államtitkára Montecassinóba utazott, hogy mint pápai legátus résztvegyen az ottani Benedek-rend centennáris ünnepségén.

A világ legkitünőbb fodrász-„művészei“, közöttük Párizs, London, New York, Berlin mesterei kongresszust tartottak Bécsben, amelyen a következő, igen öntudatos hangu „határozatokat“ hozták: a borotvált nyak divatja elmúlt, az új hajviselet kicsit hosszabb a réginél, de azért továbbra is a „kis fej“ dominál. Az új modell a hölgyek egyéni ízlésének is helyet ad: neve „flapper-fej“.

Himen-jelentéseim: Holzer Magdus és Volnhoffer Nándor az elmúlt héten Zalaegerszegen, a római kath. plébánia-templomban házasságot kötöttek. Holzer Magduska igen kedves előfizetőnk, lelkes hívünk, aki megérdemli, hogy igaz szívből és őszintén, szerencsekívánatunk kifejezése mellett üdvözljük és kívánjuk neki, hogy házassága boldog és zavartalan legyen. — Hasonló melegséggel köszöntjük Viniczay Bözsikét és nemeskísfaludi Madarász Lászlót, Székesfehérvárott megtartott esküvőjük alkalmából. — György Erzsike és Mészáros István Tápó-sülyön házasságot kötöttek. Az új párnak őszintén gratulálunk. — Jurkó Mária-t eljegyezte Blokker József holland állampolgár Rotterdamban. Szerencsekívánatunk!

Özv. Kauszer Józsefné, szül. alsóviszokai Gerlőczy Ida hatvankilencéves korában Budapesten meghalt. — Major Gergely nagylőzsi plébános, pápai titkos kamarás, életének hetvenegyedik évében elhunyt. — Ady Lőrinc, Ady Endre édesapja Erdmindszenten meghalt. A temetési menetet a környékbeli magyar intelligencia, a parasztság s a nagyváradi újságírók küldöttsége alkotta, élükön Tabéry Gézával és Marton Istvánnal. — A gyászoló családok fogadják igaz részvétünket.



Öllözött gallér. Gottlieb-modell.

... Ezekben a napokban jelent meg lapunk illusztris munkatársának, Berend Miklósnénak: „Istenek és ösztönök“ című könyve. A regény — Berendné többi, hosszabb-idejű írásához hasonlóan — erőteljes stílusú és színes, költői fantáziáról tanuskodó munka, tele frappáns, érdekes cselekménnyel. Orvosok szerelmi, tudományos, emberi problémáit tárgyalja finom pszichológiai érzékkel a könyv, amely, nézetünk szerint komoly kritikai- és közönség-sikert érdemel meg. — Kallós Ede, az ókori, főleg görög-római vallások és az ezzel kapcsolatos népi misztikum kiváló ismerője: két könyvet küldött be hozzánk „Regélnék a műszak...“ és „Görög-római vallástörténet és mitológia“ címekekkel. Az elsőben elragadó poézisű hellén meséket és mondákat találunk, a másodikban tudományos precizitással, hatalmas felkészültséggel, mégis vonzóan-érdekesen megírt kultúrtörténetét a görög-római mitológiának. Kallós Ede egyike európai értelemben vett, igen kisszámú „irodalmár“-történészeinknek.

...Halló, szerkesztőségemnek egyik tagja beköltözött egy új lakásba. ahol nagy megdöbbenésére észrevette, hogy a falakon hatalmas mennyiségben tenyészik a gomba. A bázisurat hívatta. És most a következő beszélgetés játszódott le:

— Mit szól ehhez? Mi a véleménye erről a gombarenységzetről?

— Hogy mit szólok hozzá? Semmit. Nem kívánhatja tőlem, hogy azért a csekély bérért orchideák viruljanak a falakon.

...Pataky Lili hegedűművésznő, Hubay tanítványa a bécsi „Magyar Kör“-ben, valamint az osztrák rádióban hatalmas sikerű hangversenyt tartott. A bécsi kritika igen elismerő szavakkal emlékezett meg Pataky Lili mesteri játékaról, finom zenei intuíciójáról és briliáns technikájáról. Lehár Ferenc, aki jelen volt a „Magyar-Kör“-beli hangversenyen, kivételesen melegen gratulált a fiatal művésznőnek.

...Koldus járt egyik asszonyismerősömnél. Becsöngött, panaszkodni kezdett és ez oly jól sikerült, hogy asszonyismerősöm a szokott húsz fillér helyett egy pengőt adott a koldusnak és sajnálkozással jegyezte meg:

— Szegény, igazán fáj, amit hallok. Nem is értem, hogy egy rendes ember hogyan sülyedhetett ilyen mélyre.

A koldus kinyitotta az ajtót és mikor már a féllábával odakint volt, így felelt:

— Ugyanabban a hibában szenvedtem, mint nagyságos asszony. Nagyon adakozó voltam.

Kezeit csókolom.

KÉZIMUNKA

Rovatvezető: *Gottlieb Gyula iparművész, kézimunkaspecialista. Budapest, IV., Hajó-u. 12-14. Nyílt üzlet az udvarban. Telefon: Aut. 811-26.*

Ovális terítő, 120/90 cm. nagyságban, tiszta madeira-hímzéssel. Finom lenvászonra előrajzolva	12.— P.
Finom lenbatsztra előrajzolva	17.— „
Finom batsztra előrajzolva	5.— „
Hozott anyagra előrajzolva	1.60 „
Szúrt sablonja	2.40 „
Kézihímzés munkadíja	28.— „

Vitrázs, 50/85 cm. méretben, francia tusszorra előrajzolva, 2 drb.	8.— P.
Teljesen készen, 2 drb.	40.— „
Szúrt sablonja	2.— „
Hozott anyagra előrajzolva, 2 drb.	1.50 „

Kisebb díszpárna, angolmadeira-hímzéssel, a kézimunkarész 40/40 cm. méretű, batsztra előrajzolva	2.— P.
Teljesen készen, selyemmel montirozva és pelyhellyel töltve	48.— „
Szúrt sablonja	1.— „
Hozott anyagra előrajzolva	—60 „

Ollózott sztór, cérnagradinból, 150/260 cm. méretben, a hozzávaló felső, húzott rész tüllből. Együtt, előrajzolva, összesen	38.— P.
Teljesen készen	140.— „
Szúrt sablonja	7.— „

Az ollózáshoz tüll helyett alapanyagként grenadin is alkalmazható, amely tartósabb.

Ollózott gallér, hozzávaló kézelővel, finom batsztra előrajzolva, tülllel együtt	2.60 P.
Szúrt sablonja	2.— „
Hozott anyagra előrajzolva	—60 „

MŰASZTALOSNÁL

háló-, ebédlő-, uriszobák jótállással.

Hitelképes vevőknek
fizetési kedvezmény.

ifj. Tóth Kálmán
műasztalos, IV., Semmelweis-u. négy.

MIT FŐZZEK?

Május 11. Szombat: Sóskafeves, bélszinpecsenye, sárgarépa-körítés, krizantém-fánk. — **Vacsora:** Csirkebecsinált zöldborsóval, gyümölcs.

Május 12. Vasárnap: Egresleves tojással és tejfellel, rakottspárga, kirántott csirke, újbungonya, fejes-saláta keménytojással, puncstorta. — **Vacsora:** Hideghús salátával, rokfort vajjal, retek, vegyes gyümölcs.

Május 13. Hétfő: Húsleves finom metélttel, főthús, kapormártás, piskóta-galuska. — **Vacsora:** Töltött borjumell, vegyes saláta, gyümölcs.

Május 14. Kedd: Paradicsomleves csurgatott tésztával, pácolt marhanyelv, makaróni-körítés, dióskifli. — **Vacsora:** Sonka tojással sütvé, fejes-saláta, körített liptói, retek, gyümölcs.

Május 15. Szerda: Spárgaleves, kirántott borjuszelet, parajfőzelék, ánizskenyér borsadóval. — **Vacsora:** Virstli tormával, sajt, gyümölcs.

Május 16. Csütörtök: Zöldségleves, töltött vagdaltpecsenye, kapros-káposzta, vajás meggyicpény. — **Vacsora:** Horthy-szelet, újbungonya-körítés, öntött saláta, gyümölcs.

Május 17. Péntek: Halikraleves, halszeletek tejeles mártásban, rizottó-körítés, cékla, turógombóc. — **Vacsora:** Újbungonya vajjal, tojásrántotta snidlinggel, sajt, gyümölcs.

Május 18. Szombat: Gulyásleves, darásmetélt. — **Vacsora:** Vese-velő, rakottburgonya, fejes-saláta, sajt, gyümölcs.

Május 19. Vasárnap: Csirkeaprólék-leves zöldborsóval, spárga vajjal, sült jérce, ropogósra sült burgonya, fejes-saláta keménytojással, néger-linzi. — **Vacsora:** Hidegsült, vegyes felvágott, uborka, sütemény, gyümölcs.

Május 20. Hétfő: Egresleves tojással és tejfellel, parajfelfújt kirántott velővel, csirkebecsinált zöldborsóval, dobostorta. — **Vacsora:** Prágai karaj hidegen, tormával, szardinia vajjal, vegyes sajt, mogyoróparfé piskótával, gyümölcs.

EGYSZERŰ ÉTLAP

Május 11. Szombat: Sóskafeves, marhagulyás burgonyával. — **Vacsora:** Turó, tejfel, retek, zöldhagyma friss rozskenyérrrel, vegyes befőtt.

Május 12. Vasárnap: Borjucsontleves, kirántott borjuszelet, szeletekbe sült burgonya, fejes-saláta, vajás meggyelegény. — **Vacsora:** Hideg hús salátával, tészta délről, gyümölcs.

Május 13. Hétfő: Húsleves finom-metélttel, főtt hús, kapormártás, burgonyapüré-körítés. — **Vacsora:** Burgonyakrokett, fejes-saláta.

Május 14. Kedd: Paradicsomleves csurgatott tésztával, pácolt marhanyelv, makaróni-körítés. — **Vacsora:** Rizsásgomba, fejes-saláta, gyümölcs.

Május 15. Szerda: Lebbencsleves, káposztás-kocka. — **Vacsora:** Sonka sütvé tojással, uborka, körített liptói.

Május 16. Csütörtök: Zöldségleves, töltött vagdaltpecsenye, parajfőzelék. — **Vacsora:** Nyáriszalámi, vajaskenyér.

Május 17. Péntek: Száraz borsóleves pirított zsemlyekockával, turógombóc. — **Vacsora:** Kávé, vajaskenyér, gyümölcs.

Május 18. Szombat: Gulyásleves, darásmetélt. — **Vacsora:** Tojásrántotta snidlinggel, fejes-saláta, körített liptói.

Május 19. Vasárnap: Zöldborsóleves, töltött borjumell, sültburgonya, fejes-saláta, mokka-szelet. — **Vacsora:** Hideg sült, burgonya-saláta, tészta délről, gyümölcs.

Május 20. Hétfő: Egresleves, gombás borjúhús, rizs-körítés, néger-linzi. — **Vacsora:** Magyar sonka tormával, körített liptói, retek, délről sütemény, gyümölcs.



HÁZTARTÁS

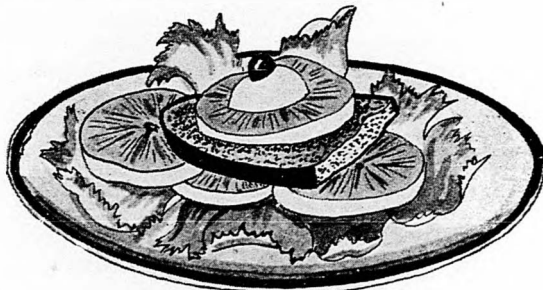
Finom burgonyaleves. Kifliburgonyát tisztítunk és szokás szerint felteszük vízzel főni s ha megfőtt, megsózzuk és felretesszük, hogy ne legyen nagyon forró. Minden két személyre számítunk egy tojássárgáját, egy deka vaját és egy kanál tejfölt

és ezekre a megfőtt levest ráöntjük és tálaljuk.

Hathalmy Gyuláné, Tét.

Sertéspörkölttel töltött palacsinta. (Előétel.) Palacsinta-tésztát készítünk, de nem tejjel, hanem szódavízzel. A szódavízzel készített palacsinta nem vesz be annyi zsirt és nem nehéz. Míg a palacsintát sütjük, addig elkészíthetjük a pörköltet is, de vigyázzunk, hogy csont ne kerüljön bele. Ha kész, zsirjából leszedünk, a húst deszkán apróra felvágjuk, azután visszatesszük a levéhez és tejfölt adunk hozzá és ezzel a masszával a palacsintát megtöltjük, tűzálló táltra rakjuk, tetejét tejföllel jól leöntjük és félórára forró sütőbe tesszük. Hathalmy Gyuláné, Tét.

Húslevesbe való szalonnagombóc. Tizenkét deka füstölt szalonnát apró kockákra vágunk és csak addig zsírjuk, míg üveges lesz. A zsirját leszűrjük. Három tegnapi zsemlyét szintén apró kockákra vágunk és a szalonnához téve, együtt sütjük, míg a zsemlye ropogós lesz. Vigyázzunk, nehogy elégjen. A tűzről elvéve, lehűtjük. Egy tálban 2 deci tejjel, egy egész tojással és egy sárgájával 4 deci finom lisztet elkeverünk, adunk bele sőt és akkor tesszük hozzá a kihült zsemlyét és szalonnát. Evőkanal nagyságu gombócokat formálunk belőle és a forró levesbe befőzzük. Mielőtt a tűzről elvonnánk, egyet kettévágunk, hogy meggyőződjünk, megfőtt-e.



Kenyérszelet apróra vágott sonkával, karlikára vágott fehér retekkel, vajjal.

Horthy-pecsenye. Fél kiló borjuszeletet vékonyra kiverünk, 25 deka szalonnát, 25 deka borjuhúst, 3 darab szardellát, 2 egész tojást, finomra vágott zöldpetrezselymet, borsot, sőt jól elkeverünk és a szeletekre rákenjük, összesodorva spárgával átkötjük és egy lábosba 8 deka zsirt, 2 szelet citromot és 2 deci vizet öntünk. A húst belerakjuk és puhára pároljuk. Tálalás előtt 2 deci tejfölt öntünk reá, a húst szeletekre vágjuk és rizskörítést adunk hozzá.

Töltött vagdaltpecsenye. Félkiló sertéshúst, félkiló marhahúst megdarálunk, megsózzuk. Két tejbeáztatott zsemlyét, 3 tojássárgáját, 3 tojás kemény habját, törött-borsot, egy szál reszelt sárgarépát és finomra vágott zöldpetrezselymet összekeverünk. A hús felét beletesszük egy zománcozott tepsibe, szétnyomkodjuk, ráhelyezzük e keveréket és a tetejére a hús másik felét. Szép pirosra sütjük. A tepsiben elvágjuk és úgy rakjuk táltra. Salátát adunk hozzá.

Sonkaszeletek. (Finom tizórai.) Főtt sonkából szép egyenlő szeleteket vágunk, forró zsírban pár percig sütjük, táltra tesszük, mindegyik szeletre egy-egy tükörtojást teszünk, a tojás közepébe egy kis kaviárt és mustárt adunk hozzá.

Bor-mártás. Hat deka vaját felteszünk és ha elolvadt, egy evőkanál lisztet adunk bele és egynegyed liter sűrű tejszínnel feleresztjük és felfőzzük. Azután félig lehűtjük, hozzáhabarunk négy tojássárgáját, egy kis sőt, finom borral felöntjük és folytonos kavarással mellett felfőzzük.

Haldarabok tejfölösmártásban. A megfőtt haldarabokat írósvajjal kikent lábosba tesszük, öntünk rá tejfölt, morzsát és szardellavaját és sütőben pirosra sütjük.

Rizotté. (Körítés.) Fél liter zöldborsót zsírban kissé megpárolunk, adunk bele egy kevés finomra vágott zöldpetrezselymet, 2 deci megmosott rizst, húslevesrel felöntjük (vízzel is lehet, ekkor megsózzuk) és lassan addig pároljuk, míg a rizs puha lesz.

VACSORÁRA

BOON CACAO

OLCSÓ, TÁPLÁL, ÜDIT.

RECEPTEK

Piskóta-galuska. Öt tojássárgáját 5 kanál cukorral jól elkeverünk, 5 tojás habját és 5 kanál lisztet adunk hozzá és egy liter forró tejszennel galuskákat főzünk belőle. Mindig csak 3 galuskát egyszerre. Ha forr, megfordítjuk és ismét forni hagyjuk, azután szitára kiszedjük. Így főzzük addig, míg az egész tészta elfogy. Egy tálat vajjal kikenünk, 5 deka vaját a tűzhely szélén felolvasztunk és 7 deka leforrázott, tisztított mandulát is megdarálunk. A tábla rakunk egy sort a galuskából, melyek rendszeren kicsit összeesnek, de a sülésnél ismét megdagadnak. Öntünk rá egy kanál olvasztott vaját s egy kanál mandulát, kis cukrot, ismét galuskát, kevés vaját stb., míg mind beletettük, fölül is megöntözzük vajjal, mandulával és félóraig sütjük. Ugyanabban a tálban szervirozzuk, málna-, vagy eperlevet adunk hozzá.

Dr. Horváthy Kálmáné, Budapest.

Diótorta. Három tojás nehézségű cukrot 4 tojássárgájával habosra keverünk (félóraig), négy tojás nehézségű darált diót, kevés citromizt, négy tojás kemény habját és végül egy kanál zsemlyemorzsát adunk bele és könnyedén elkeverjük. Lassan sütjük. Ha megsült és kihült, citromjéggel bevonjuk és fél diódarabokkal díszítjük. — Citromjég: egy nagy citrom levét cukorral simára kikeverünk s ha sima és fényes, a tortát bevonjuk vele.

„Margaréta“.

Mandula-szelet. Félkiló őrölt fehér mandulát, egy citromhéját, 5 tojás súlyu törött cukrot, 7 tojássárgáját, 7 tojás kemény habját és 1½ zsemlye morzsáját jól kikeverjük és kikent tepsiben hirtelen tűznél megsütjük.

Mátray Emilné, Rákosszentmihály.

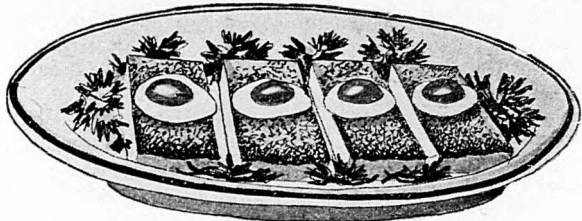


Budapest 72, postafiók 46.

Kérjen árjegyzéket és rendelőlapot!

Vanília-krém. Két evőkanál lisztet egy pár kanál tejjel péppé keverünk, hozzáadunk 3 tojássárgáját, 2 deci tejszínt, $\frac{1}{8}$ drb. kettévágott vaniliát és 10 deka cukrot. Ezeket péppé főzzük, hozzáadjuk a 3 tojás keményre vert habját, egy tűzálló tálba téve kisütjük.

Szentpétery Ilona, Kíspeszt.



Vajas, kaviáros kenyérszelet tükörtojással.

Mézes-szelet. Egy egész tojást, 3 tojássárgáját 25 deka langyos mézzel jól kikavarunk. Adunk bele egy kávéskanál szódabikarbonát, egy kávéskanál tört fahéjat, egy késhegynyi tört szegfűszeget, $\frac{1}{4}$ rúd tört vaniliát s a három tojás keményre vert habját és 25 deka lisztet. Ez utóbbiakat kanalanként, lassan keverjük össze. Kikent tepsiben lassu tűznél sütjük s még melegen tetszés szerinti szeletekre vágjuk. Akkor a tepsit használjuk, hogy a tészta egy ujnyi vastagon legyen benne.

Nelhiebel Gusztávné, Jászfelsőszentgyörgy.

Cukrozott gyümölcs-torta. Tízennégy deka cukrot hat tojássárgájával habosra keverünk, 14 deka héjával őrölt mandulát, 5 deka igen apróra vágott cukrozott gyümölcsöt, $1\frac{1}{2}$ tábla reszelt csokoládét és a 6 tojás kemény habját keverjük még hozzá. Vajjal megkent kerek torta-bádogon sütjük, csokoládéjeggel vonjuk be.

Sófaly Károlyné, Sopron.

Puncstorta. 12 tojás fehérjéből kemény habot verünk, adunk hozzá 20 deka törött cukrot, a 12 tojás sárgáját egyenként és utóljára 20 deka lisztet. A tésztát azután elosztjuk olyan módon, hogy a nagobbik felét megsütjük tortalapon, a többit pedig háromfelé osztjuk. Az egyik részt sárgán hagyjuk, a másikat alkörmőssel pirosra festjük, a harmadikat pedig barnára. A barnát úgy festjük, hogy két szelet csokoládét cukorral sűrűre főzünk. Mindegyiket külön sütjük meg. Ha kihültek, ezt a harmadik részt kockára vágjuk. A nagy tortát kettévágjuk és mindkét lapot megkenjük baracklekvárral. 28 deka cukrot, narancs- és citrom levét és héját vízben forrásig főzünk, adunk hozzá egy tejmerőkanálnyi rumot, az egészet jól összekeverjük és a két tortalap közé töltjük. Az egész tortát bevonjuk a következő mázzal: 30 deka cukrot megfelelő vízzel felfőzünk, ha kész, adunk bele egy kis rumot és táliban addig keverjük, míg félig kihült. Ekkor vörösre festjük és a tortát jó vastagon bevonjuk vele.

Eperjessy Andorné, Szolnok.

HA FÉNYES ÉS POMPÁS TORTÁT AKAR,
KÉSZITSE VILÁGHIRŰ

BOON CSOKOLÁDÉVAL.

Ánizs-percecek. 25 deka lisztet, 2 kanál vajat, 3 kanál porcukrot, reszelt citromhéjat 5 tojássárgájával jól összegegyünk. Kinyújtva, kis perceceket formálunk belőle. Ánizsmaggal és durván tört cukorral meghintjük, világosra sütjük. Sokáig eláll. Marosi Zoltánné, Szeged.

TANÁCSOT KÉRNEK

Kérjük mélyen tisztelt előfizetőinket, hogy lejárt előfizetéseiket a megküldött csekk lapon szíveskedjenek megújítani, hogy lapunk előállításával felmerülő igen súlyos kiadásokat mi is akadálytalanul fedezhesük. — Teljes tisztelettel

a Kiadóhivatal.

Nagyon kérem azon kedves előfizetőmrőmet, kik a lapunkban hirdetett, Grádóban levő „Villa Iris” panzióban már üdültek, (vagy olyan ismerősük van, ki ott tartózkodott), hogy a „M. U. L.” útján közöljék címüket sürgősen velem, hogy levélben néhány adat miatt felkereshessem őket. — Szíves üdvözléssel:

Dr. G.-né, Veszprém.

Kérem olvasótársnrőmet, szíveskedjenek ajánlani egy oly urinót, aki plébános-rokonomhoz, mint házvezetőnő elmenne. Minden tekintetben családtagként tekintetik. Megkívánatik azonban, hogy az illető kb. 6—8 ezer pengő készpénzzel rendelkezék és ezen összeget teljes biztosíték mellett 4—5 évre kölcsönadja. Ha nem volna készpénze, hanem ingatlana, úgy plébános-rokonommal kölcsönt vennénk fel ingatlanára —, kamatokat mi fizetnők. A kölcsön adott pénze után kamatot fizetünk és ezenkívül teljes ellátást adunk. Szakácsnő, kocsis van. Plébános-rokonom évi jövedelme 12 ezer pengő. — Értesítést címemre kérek: Decleváné, Pécs, Szigeti országút 28., emelet.

Mint lapunk számos előfizetője, én is ezúton kérem kedves olvasótársnrőim tanácsát. Hibámúl azt hozhatom fel, hogy a kelleténél mindig komolyabb vagyok és majdnem irigylem a többi fiatal leányokat, akik mindig, mindenütt jól érzik magukat. Igaz, hogy társaságba csak ritkán járok, mivel pusztánkhoz csak egy-két falu van közel. De azért ismerek olyanokat, kik azért megtalálják társaságukat, melynek keretében jól mulatnak, ha nem is városi mértékkel mérve. Én ellenben ha társaságban is vagyok, keveset beszélek és nem tudom, hogy mi az oka, senkivel sem tudok melegebben összebátározni s így legtöbbször magamra hagynak. Nem tudom, mi tegegyek, hogy jókedélyű legyek, mint a többi fiatal leányok. Pedig belátom, hogy a vigkedélyű leányokat mindenütt jobban kedvelik és kellemesebben szórakoznak velük.

Hogyan érhetném el, hogy én is vig és szórakoztató teremtés legyek. — Szíves tanácsukat köszönettel várja: „Nadvirág”.

Kedves olvasótársnrőim szíves tanácsát kérem, mit használjak, hogy arcom sima és bársonyos legyen, mert apró kis lyukacsok látszanak rajta és areom legesekélyebb hálózatásra piros, foltos lesz. Ha valaki ismerné k. olvasótársnrőim közül Hebra-tanár híres szeplő-elleni kenőcsét, kérem, szíveskedjenek közölni, hogy hol szerezhethetném be és használata után számíthatok-e eredményre, vagy milyen

szepplő-elleni kenőcsöt ajánlanának. Szíveségüket előre is hálásan köszöni „Szépülni akaró barna kisleány”.

Kedves olvasótársnrőim közül ki lenne oly szíves megküldeni: „Csak egy szál virágot küldjél utóljára...” című magyar nótá kottáját és szövegét. Nagyon kérném azt a kedves ur-asszonyt, aki a télen kérte a Zenebarátok Egyesülete által kitüntetett és „vadgesztenye virágról” szóló nótát: ha megkapta, szíveskedjék jelégemre megküldeni. Megjegyzem, hogy nekem mindkét kottának csupán a szövege és az énekrész kellene, amit sajnálatomra zeneműkereskedésben nem tudtam beszerezni, mert az előbbi kotta elfogyott, az utóbbi pedig nem jelent meg. — Szíveségüket hálásan köszönöm s alkalomadtán jószíval viszonozom. Jelégem: „Magyar nóta”.

Kérem kedves előfizetőmrőmet, szíveskedjenek ajánlani Magyarországon levő olyan klimatikus magaslati helyet, fürdőt, vagy falut, ahova jógasz-fiamat tüdőcsúshurut utáni üdülésre elküldhetném. — Szíveségüket előre is köszöni: Gy. főjegyző.

Ki volna hajlandó budapesti előfizetőmrőnk közül két urileány részére május első hetében 8—10 napra szobát ágyemével adni szerény díj mellett. Esetleg, ha teljes ellátást kaphatnánk, úgy a nyár folyamán egy esendes faluban szívesen látnánk. Különösen a József-, vagy Erzsébet-körut, Rákóczi-út közelében szeretnénk lakni. Szíves levélbeli ajánlatot: „Hodász, poste-restante” kérünk.

Szeretettel kérem kedves olvasótársnőmet, ha véletlenül ismerik a „Kis Kató“ című régi dal szövegét, szíveskedjenek lapunk útján elküldeni nekem. Úgy emlékszem, így kezdődik a szöveg: „Most este van, de nekem reggel, az emberek sietnek mind haza“... A refrén pedig: „Minden hiába sápadt virágom, más a te és más az én viládom“. — Fáradságukat előre is nagyon köszöni:

„Napsugár kisasszony“. **Kérem kedves olvasótársnőmet,** legyenek segítségemre és ajánljanak nekem 2 és 4 éves kislányom mellé egy feltétlenül megbízható, nyugodt kedélyű, nem egészen fiatal, jóllelt nő, ki a gyermekekkel szeret is és tud is bábni s azonkívül könnyebb házimunkákban is segít. Szakácsnő és szobaleány van. Varrni tudok előnyben. Fizetés: teljes ellátás és havi 35 pengő. Leveleket „Otthon“ jelígre, Mezőkövesd, poste-restante kérek.

Kérem kedves előfizetőtársnőmet, kinek leánykaja Ausztriában volt intézetben, ajánljanak fejlődő korban levő, vérszegény kislányom részére egy ottani jönevű intézetet, hol nem csupán jó levegőt, hanem jó kosztot is kapna. Kisleányom 13 éves, ref. vallásu. — Tájékoztató soraikat hálásan köszöni: „Debreceni asszony“.

Ki tudna kedves olvasótársnőim közül házilag keresztülvihető hizlalókúrát ajánlani. Teljesen egészséges vagyok, csak nagyon sovány és szeretnék kissé meghízni. — Előre is hálás köszönetet küld: „Egy pécsi kislány“.

Kedves olvasótársnőim közül ki tudna értesíteni, hogy hol szerezhetnék be egy agárkölyköt, esetleg 1—2 éves agárt. Csupán kedvtelésből szeretnék egyet. Szíves válaszukat előre is hálásan köszönöm és viszontszolgálatra bármikor kész: „Bogárka“.

Ki volna hajlandó előfizetőtársnőim közül leányomat, mint családtagot teljes ellátásra elfogadni. Ajánlatok Gáll Vilmosné, Sátoraljaújhely címre küldendők.

ÜZENETEK

„Sylvia“. Kedves előfizetőtársnőnek szívesen küldöm meg „A ti utcátokban fényesebb a csillag“ című dal teljes szövegét. A dal Nádor Jóska verse és zenéje. Megjelent Nádor Jóska második nótáskönyvében is.

„A ti utcátokban fényesebb a csillag. Szebbek a virágok, édesebb az illat. Melegebb a napfény, hűvösebb az árnyék, Talán meg is halnék, ha oda nem járnék.“

A ti utcátokban minden ablak tárva, Csak a te ablakod áll előttem zárva, Nem vár ott rám senki, mégis oda járok, Szebbek ott az esték, szebbek ott az álmok“.

Szívöböl üdvözl: „Egy győri kislány“.

A dal kottája, valamint a nótáskönyv megszerezhető **Nádor Kálmán** zeneműkereskedésében, Budapest, Károly-körút 8.

A FRIEDLER-féle szabadalmazott

GAMMA

hajnövesztő egyszerűen a hajhullás, kopásodás, hajmolyosodás leg-tökéletesebb gyógyszerére.

GAMMA

hajszappan a leg-tökéletesebb hajmosószer.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva.

Kapható minden gyógyszerertárban és drogeriában, valamint a **FRIEDLER-laboratórium**ban. Budapest, VII., Murányi-u. 48. Telefon: J. 464-71.

„Szomorú özvegy“. Nagyságos Asszonyom, mikor úgy érezzük, hogy életünk társában mindent elvesztettünk, nagyon nehéz a gyógyulás. Az úr, mely a férj után maradt, máról-holnapra nem tölthető be. Talán évek is elmúlnak, míg a bánat helyét a megnyugvás foglalja el és az elsodort, értékes életet valaki hasonló lelkiértékekkel pótolhatja. Nehéz, végtelenül nehéz a magára maradt nő élete, aki hozzá volt szokva, hogy még a gondolatát is teljesítsék. Ez azonban nem ok arra, hogy elmélyedjen a szenvedésben, mert a legnagyobb megpróbáltatások között sem szabad megfélekedni az élet komolyságáról, amely súlyos kötelezettséget ró mindenkire, a leggyöngébb nőre is. Ha ma úgy érezzük is, hogy az egész életünk összetört, összezetot-tan, tehetetlenül vergődik a fájdalom vasmarkai között, mégis engednünk kell az életet igenlő és észrevehetőleg fölülkerekedő, diadalmaskodó isteni törvénynek. A legvigasztalanabb kétségbeesés sem zárkozhat el a tova-pergő napok gyógyító hatása elől, és a napok nemesak a bánat hordozói, de az enyhülés, vigasz ajándékozói is. Engedjen helyet megsebzett lelkében az új élet formáit előkészítő láthatatlan kéz munkájának, melynek nyomán felbuzog az élet szépsége és a kettőtört életből kisarjad az ember új boldogsága. A megpróbáltatásokon zúgolódás nélkül átvergődni emberi kötelesség, mert engedelmességgel tar-

tozunk a sorsunk intézőjének, aki elapasztja könnyeinket és a lehervadt mosoly helyén új örömet fakaszt.

Kérem, ne vesztse el életkedvét, mert a természetben nincs halál s csak mi emberek tudunk olyan kegyetlenek lenni, hogy feltételezzük a megsemmisülést, ami ellenkezik az isteni törvénnyel. Élünk örökkön és az élet ajándékát, az örömet nem szabad kizárni szívünkéből.

Nyugodjon meg Isten bölcs intézkedésében, amely előtt mindnyájan kell, hogy meghajtsuk fejünket.

Ha úgy érzi, hogy szomorúságát, ha csak egy percre is: feledhettették, írjon mások is, szívesen állunk rendelkezésére. — Szív. üdv. és képesök a Szerk.

Fölösleges ezentúl brillantint használni és a hajat összezsírozni, mert egy új változata a „Feketeféji Shampoo“-nak, az ú. n. **Extra-feketeféji Shampoo** került forgalomba, melyhez egy kis csomag tükör-hajfénypor van ingyen mellékelve. Ha a Shampoo-nal megmossuk a fejünket és utána eme kis csomag hajfénypor oldatával a hajat megnedvesítjük, olyan fénye lesz a hajnak, mintha zsiradékkal kentük volna be.

„Tapasztalatlan“. Hogy mi a véleményem egy olyan fiatalemberről, aki egy komoly urileánnyal minden ok nélkül csak „heccelődik“ és egyetlen komoly gondolatot sem cserél vele, holott a gúnyolódásra joga nem lehet, mert az illető urileány teljesen korrekt viselkedésben és gondolkodásban egyaránt... Erre igen egyszerű a válaszom. Az illetőt a legszigorúbban rendre kell utasítani és nem szabad megengedni, hogy alantass, léha hangot használhasson. Inkább végleg maradjon el társaságából, minthogy neveltlenségre valló állandó túszúrásait kénytelen legyen tűrni. Mi ezúton kérjük az illetőt, hogy hagyjon fel őrös, tartalmatlan szellemi „tor-názásával“, mert illene tudnia, hogy urileányokkal uriember mindenkor a legudvariasabb módon foglalkozik, különben megérdemli a legszigorúbb megleckéztetést. Hogy honnan meríti egy idegen fiatalember a bátorságot, hogy a társaságában levő urileányt élelődései céltáblájával használja, erre csak azt felelem, hogy az illető neveléséből a legfontosabb kellék hiányzik. Hogy melyik az a legfontosabb kellék, az illető a fentiek után bizonyára már tudja és azon lesz, hogy pótolja, nehogy a társaságát képező urileányok a fenti, reánézve igen diffamáló kérdést ismételtelen feltegyék.

Szív. üdv. a

Szerk.

NE ESSÉK KÉTSÉGBE,

mert van szeplők, arcfoltok ellen biztos hatású olcsó szer és ez a

LISZKA VÍZ

Néhány nap alatt hat! Olcsó!

Kapható minden gyógyszerertárban, drogeriában és illatszertárban.

AZ ORSZÁGOS IPAROSSZÖVETSÉG

áll. eng.

HÁZIIPARI

és

IPARMŰVÉSZETI

nyilvános

IPARI TANFOLYAMAIT

IV., Kristóf-tér 8. — Telefon: Aut. 817-50

MEGNYITOTTA

TANFOLYAMOK:

Női felsőruha szabás, varrás és kreálás.
Gyermekekuha szabás, varrás és kreálás.
Féhernemű szabás, varrás és kreálás.
Nőtkaipal készítés és díszítés.

Ezen tanfolyamok bármelyikére beiratkozni naponta d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5 óráig lehet.

Mérsékelt tandíjak

Küztisztviselők családtagjainak kedvezményes tandíjak.

Igen tisztelt Főszerkesztő Úr! Nagyon hálásan köszönöm az ébresztő-óra-ajándékát. Csak most győzöttem meg, hogy nem is olyan nehéz a mi drága lapunknak új barátokat szerezni. Eddig is szívesen voltam lapunk pártfogója, de most bejelentem, hogy valamennyi ajándékra aspirálok és legközelebb a retikülre pályázom, de a festményről sem mondom ám le. Kedves figyelmüket igyekezni fogom sok előfizető szerzésével viszonzni. — Meleg köszöntéssel üdvözlöm a „M. U. L.“ lelkes gárdáját.

Batta Andorné, Budapest.

„Egy vidéki előfizető“-nek. „Minden piros, fehér rózsát...“ című dal szövegét szívesen küldöm:

„Minden piros, fehér rózsát neki vittem,
A világon egyedül csak neki hittem,
Mégis elment messze tőlem.
Elvitte a szívemből a legszebb nótát,
Elvitte a sok-sok piros, fehér rózsát.
Piros rózsá, fehér rózsá mondjátok meg,
Mi van vele, mi hír róla?“

Most már bizony szegény vagyok, semmim [sincsen,
Csak egy hervadt rózsaszirm minden kin-
[csem.

Nem maradt más, csak egy álom.
Álmaimban gyakran látom halvány arcát
S azt a sok-sok piros rózsát, fehér rózsát.
Piros rózsá, fehér rózsá! Csak egy szál is:
Jut-e majd az én síromra.“

E dal szövegét és zenéjét írta: Eröss Béla, kottája beszerezhető Nádor Kálmán zeneműkereskedésében, Budapest, Károly-körut 8. — Szív. üdv.

„Egy komáromi kislány“.

„Olga asszony“. Kegyeskedjék címét közölni, hogy a jelikéjére beérkezett kottákat megküldhessük. — Szív. üdv.
a Szerk.

Kedves Főszerkesztő Úr, engedje meg, hogy most az egyszer én „üzenjek“ Önnek. Szívesen olvasom az Ön mindnyájunknak szóló üzeneteit és azt hiszem, hogy az én üzenetem szintén „mindnyájunk“ üzenete. Most sok olvasó nevében írok és hiszem, tudom, hogy kellemes percet szerzek Önnek ezzel. Bizonyára azt gondolja, ejnye, de elbizakodott valaki, de én mégis megmaradok amellett, hogy e rövidke üzenetemnek Ön örülni fog. Nos, rátérek a tárgyra, holott ezzel kellett volna, hogy kezdjem, de előbb fokozni akartam kíváncsiságát, mint Ön fokozta az enyémet, mikor azt a szép, kedves kis festményt megküldte, amelyet egy előfizető-szerzéssel érdemeltem ki. Ezért az ajándékért igazán megérdemli, hogy tudjon az én nagy örömről és ha történetesen közelemben van, mindkét kezét nagyon megszorítottam volna. Kedves Főszerkesztő Úr, Ön legtitkosabb gondolatainkban olvas, Ön tudja, hogy minek örülünk és mivel teheti szebbé, bájosabbá, melegebbé otthonunkat... Tudja-e, hogy mennyi emlékem van már Önön keresztül; az én legkedvesebb lapomtól? Kis asztalkámon a legszebb magyar motívum terítő pihen, könyvtáramban nem egy könyv mesél a „M. U. L.“ hálájáról, most

pedig meghitt szalonom díszre lesz a küldött festmény, mely szebb, mint gondolhattam volna. Aranykeretes rá-mába tétetem és igyekezni fogok megkönnyíteni az Önök törekvéseit: hogy a mi lapunk a legszebb legyen. Ezzel a hittel köszönti: dr. F. J.-né, a M. U. L. hű barátja.

Kedves „Óbudai kislányok“, — „Piroska“, „Csinos tisztviselő“, „Nap-sugár-kisasszony“! Meg vagyok győződve, hogy a maguk fellazadása, felháborodása jogos. Hiszem, hogy sem „Margit-Kiskünnfélegyháza“, sem a „Partiképes fiatalember“ nem magukra gondoltak, mikor a divatórület és egyes fiatal leányok modora ellen kikeltek, hanem azokra, akik nem reagálnak megbántódva az ő véleményükre. Hogy azonban vannak könnyelmű, felelőtlen fiatal hölgyek, azt — sajnos — én igen közelről tapasztaltam, mert egyik bátyám felbomlott házassága szomorú példa rá. Elmondom röviden az esetet, talán lesznek, akik gondolkoznak rajta és a pazarlás, könnyelműség útjáról még visszafordulnak. Csak ez és nem más a céloom vele. Senkit megbántani, sérteni nem akarok és senki ne vegye magára. Történet, mely igaz. A bátyám a fővárosban tanult s bár atyánk nagybirtokos és így haza kellett volna jönnie a fiúnak gazdálkodni, ő hivatalnoki pályára lépett és ott maradt a fővárosban. Szerencsétlenségére megismerkedett egy intelligens, nagyon szép, de szegény leánnyal és eljegyezte. Szüleink ellene voltak a házasságnak s bizony nekem sem tetszett meg a hölgy, akit egy látogatásom alkalmával selyempongyolában, hintaszékben sziesztálva találtam. Az én

véleményem akkor az volt, hogy ez a leány nem neki való, akire mégis csak a gazdálkodás fog várni. De nem hitt nekem. Igen nagy meglepetés volt az ujdonsült férjre, hogy házas-sága után rövidesen két évre vissza-menő: százmillió koronán fölüli számlát prezentáltak kifizetésre. Egy évig látszólag boldogan éltek, de az aszszony úgy szórta a pénzt, mintha nem ismerné értékét és a férj e könnyelműség láttára gondolkozóba esett és mérsékeltebben adogatta a feleségnek a zsebpénzt. Az elkényeztetett asszonynak ez nem volt kedvére s a vége az lett, hogy három üzletben a férjre nevére hetvennyolcmillió korona értékű adósságot csinált és megszökött a szomszéd földbirtokossal. — A bátyám ma is szerelemmel gondolt volt feleségére, de minden divatbábot lelke mélyéből gyűlöl, mert a feleségére emlékeztetik. Nem mondom én, hogy a gondos, takarékos nőt nem illetti meg a selyemharisnya, a szép, izléses ruha, de csak a kerestet keretein belül; azon túl épp olyan vétek, vagy bűn, mintha a másét sajátitanánk el. — Szeretettel, üdvözlettel „Egy hű feleség és jó gazdasszony“.

„Előfizetőtárs“ aláírással egyik kedves olvasótársnőm szíves volt közölni a pikkelyes sömör gyógyítási módját, amelynek én is hasznát venném, de az említett „fenyőkivonatot“ hiába kértem több gyógyszerárban, nem tudtam beszerezni, mert csak fenyőolajat ismernek. Nagyon kérem kedves „Előfizetőtárs“-amat, szíveskedjen értesíteni, hol szerezhetném be a fenyőkivonatot, vagy használhatok-e helyette fenyőolajat. — Szíves választát várja: „Egy hű előfizető“.

INGYEN NAGYMOSÁS!

Budapesti háziasszonyok!

Az elmúlt évhez hasonlóan az idén is teljesen díjtalanul elvégezzük a saját háztartásában a nagymosását, hogy megismertessük a „RADION MOSÁS“ előnyeivel. Erre a célra egy egész napra teljesen díjtalanul rendelkezésére bocsájítjuk szakszerűen kiképzett „RADION“ mosónőnket, aki tisztviselőnők felügyelete mellett elvégzi a nagymosást!

Kérjük: nevét, pontos címét (emelet és ajtószámot is) és a kívánt díjtalan nagymosás napját velünk mielőbb levelezőlapon közölni.

HUTTER JÓZSEF SZAPPANGYÁR- OLAJIPAR R.-T. BUDAPEST 4, POSTAFIÓK 46

„Szöke Angyal“. A hajhullásnál meg kell állapítani, hogy nem-e valamely betegségnek a következménye, mint pl.: vérszegénység, általános lesoványodás, a bőr ápolásának elhanyagolása, mert ez esetben csak orvos adhat tanácsot. Igen egyszerű szert, de hatásosat ajánlhatok. A közönséges friss bojtorján-gyökeret fel kell darabolni, vízben megfőzni és ennek levébe néhány kanál rozs-, vagy franciapálinkát keverünk és a meleg folyadékkal a fejbőrt este lefekvés előtt megmossuk. Ha a fejbőr korpás, akkor előbb glicerinnel kell bedörzsölni és csak azután szabad használni a folyadékot.

2. A megbarnult szöke hajat csak festéssel lehet szökére változtatni.

3. Archórön keletkezett kiütések nem minden esetben mulaszthatók el külső kezeléssel és saját érdekében tanácsoljuk, hogy orvos tanácsát kérje ki és csak azután próbálkozzék külső kezeléssel. Krémeket nem ajánlunk, mert ami az egyiknek használ, a másiknak árthat. — Üdv. a Szerk.

„Apáti“ jeligére olvasótársnőim által küldött jóakaratu tanácsukat ezúton hálásan köszönöm. „Apáti“.

„Egy partiképes fiatalember“. Csak néhány megjegyzést teszek közleményére, mely nem annyira a nőkre, mint saját magára vet különös világot. Sok önálló leányismerősöm van, akik nemhogy irtóznának a munkától, de háztartásukat minden segítség nélkül maguk tartják olyan rendben, hogy megcsodálhatná a legfinnyásabb uridáma és a legkritikusabb úr is. Nem hallgathatom el, hogy az én véleményem az, hogy Önnek igen kifogásolható társasága és leányismerősei vannak, olyanok, akikről nekünk nem igen van tudomásunk. Az én ismeretési körömben egyetlen kifogásolható hölgyet sem ismerek, legyen az asszony, vagy leány s így az Ön által leírt leánytípust nem is ismerem, nem tudok rólok nyilatkozni. Ha tényleg olyanok, mint Ön írja, igen sajnálatraméltók lehetnek. Lélek nélküli, cifra, üres bábok. A kinszet keresni kell és aki keres, az talál is. „Egy tanítónő“.



EXTRA SHAMPOON A FEKETE FEJJEL

tartós illattal és egy csomag **ingyen tükörhajfényporral**

Szenzációs új találmány!
Fejmosás után a kis csomag vízben oldandó és a haj átmosandó. Az eredmény olyan fényes haj, mintha „brilliantinnal“ kentük volna!

Mindenütt kapható!

Magyarországi központ:
Mihály Ottó
 gyógyszeruagykereskedés,
 Budapest, VI., Podmaniczky-u. 43.

melt szenvedést okozunk. Ismerőseim körében nem egy tartja el a testvérét és segíti szüleit. És még sem veszik észre lelkiszépségüket, finomságukat, mert ennek keresése talán kissé több időt igényelne, mint a telekkönyvbe való betekintés. Aki pedig csak időöltésből, szórakozásból jár hivatalba és elveszi a ninestelenek elől a kenyeret, hogy parádésabban öltözködjön: — talán ezekre vonatkozik az a levél, amellyel „Margit-Kiskúnfélegyháza“ ilyen nagy port vert fel, pro és kontra.

Ha valaki olvasótársnőim közül nehézményezné, súlyosnak találná véleményem, bocsásson meg, de mindezt csak tapasztalatból írtam és az életből vettem, nem tettem hozzá semmit.

Szíves üdvözléssel:

„Egy dolgozó hivatalnoknő“.

„Egy vidéki előfizető“. Kiújuló bőrbajával kapcsolatban azt ajánlhatom, hogy ne próbálkozzon tovább kenőcsökkel, hanem a Röntgen-besugárzással való kezelésnek vesse alá magát. Hasonló betegségben szenvedtem több, mint két évig, mindenféle ajánlott szert használtam, de csak ideig-óráig tartott a gyógyulás és utána annál erősebben újból kiújult. A baj, mely mindkét kezem tönkretette, állandó viszketést és fájdalmat is okozott. És a Röntgennel való kezelés eredménye meglepő. Igaz, hogy a besugárzást követő napokon még nagyobb mértékben előtört a bőrbántalom, de bőröm most már egészen szép és tiszta. A Röntgen hatása három hét elmúltával szokott mutatkozni. Tessék okvetlenül orvoshoz fordulni. — Mielőbbi teljes javulást kíván: „Egy jóakarója“.

Az utazási-, nyaralási-idény közeledtével értesítjük kedves előfizetőinket, hogy mindennemű utazási-, fürdő- és panzió-ügyben levélbeli megkeresésre készségesen adunk tanácsot, felvilágosítást. Szerk.

„Lia mamájának“. Sietünk kérdésére válaszolni innen Svájcából. Egy nagyon jó intézetet ajánlhatunk, ahol mi vagyunk jelenleg. Cím: Bern, Institut Ellenau. Prospektust az intézet készségekel küld. Igazgató: dr. K. Fischer. — Sok üdvözlét három magyar kislánytól.

„KAROMA“

az újabb göresér és lábformáló, teljesen gumínélküli harisnya. Nyúlékony, ábhoz simuó, ievégős, a láb nem izzad benne és a legfinomabb selyemharisnya alatt sem látható. Kapható minden szaküzletben, gyógyszerárban, valamint a fölerakat és vezérképviselőitnél:

Glória kötszergyár R.-T.
 Budapest, VI. Vimos császár út 53
 A „KAROMA“ harisnya elavulttá teszi az eddig használt úgynevezett gumiharisnyát. — Elegáns, rugalmas, ievégős, tartós, stoppolható is. Külföldre és vidékre rendelések pontosan eszközöltetnek.
 Kérten ismertető!

Elipusz-títtatlan!

„Margit-Kiskúnfélegyháza“. Én nem fogadom el, hogy a hivatalnok-leányok azért nem mennének férjhez, mert divathóbortot űznek. Én úgy tapasztaltam, hogy a mai nőszülő urak előbb az iránt érdeklődnek, hogy melyik leánynak, illetve szüleinek a neve fordul elő a telekkönyv tiszta, tehermentes oldalán. Tovább aztán már mellékes a jó háziasszonyi tulajdonság, műveltség és szépség.

Azok a nők, kiket a sors hivatalokba kényszerített, csak annyiban hódolnak a divatnak, amennyire jóízülésük ezt megkívánja. És ha mégis vannak, akik a divatot a szó túlhajtott értelmében űzik, ezekért a kevesekért nem vessünk követ mindenkire, mert méltánytalan és nem megérde-

MUSICA

ERZSÉBET-KÖRUT 49. Telefon: (Royal-épület) J. 450-63

ZONGORÁI és PIANINÓI

árban és kivitelben páratlanok

Legkedvezőbb fizetési feltételek!
 Hangolás. Javítás. Köleszónzés.

Biedermeier

és minden más stíli bútörök, bronz- és faszillárók állandó kiállítása. Függönyök készítése és teljes lakásberendezések.

NAGY JÁNOS

kárpitos és díszítő, Budapest, Belváros, Cukor-utca (volt Himző-utca) 5. szám.
Telefonszám: Automata 832-74.

„Mellékutcában kevesebb a rezsi, kisebbek az árak“.

A „Heilig“-harisnyaház ezen jelmondata ma már a harisnyát, kötöttárut vásárló nagyközönség körében aranyalappal bír. A cég jelenti, hogy üzletátalakítás folytán a pünkösdi ünnepekig fokozottan élvezni fogja a nagyközönség a szerény üzletadta előnyt, mert az átalakítás tartama alatt külön áresőkentés lép életbe a már amúgy is megvesztegetően olcsó áraknál. A „Heilig“-harisnyaház újlag bizonyosságot szolgáltat arra, hogy árai „a nagy forgalom, kis haszon“ legbecsületesebb alkalmazásán alakultak, továbbá a legelőkelőbb gyárakból származnak árúi, amelyeket a Heilig-cég készpénzzel fizet és ezáltal is olcsóbban kapja. Ennek köszönhető a hatalmas bevétőlábort — a középosztály legjobb rétegeiből, akik évről-évre kitartanak mellette. Ingyen kedvezménykép a cég jelen közleményre hivatkozónak és vásárlónak kiszolgál egy mintacsomag „Shantung“ selyemharisnya-mosószeret. A „Magyar Uriasszonyok Lapja“ olvasói kérjék ingyen ezen legrégebb kínai hagyományok alapján készült selyemharisnya-mosószeret, mely a selyem színet, fényét tartósan konzerválja. A **Heilig-harisnyaház címe: Budapest, Kazinczy-utca 7.** — Harisnya és tavaszi kötött-szővöttárúk, keztyűk vásárlásánál szem előtt lebegjen a „Heilig“-jelige: „Mellékutcában kevesebb a rezsi, kisebbek az árak“ E lapra hivatkozók külön 3 százalék engedményt kapnak. Vidékre postán, utánvétellel küldünk.

„Egy partiképes fiatalembernek“. A férjhezadó leányokról irt általánosítását nem hagyhatom szó nélkül, mert magam is a férjhezadó leányok sorába tartozom. Oh, ártatlan férfisereg! Akik minden okot a leányokban keresnek csak azért, mert félnek a nő-süléstől. Hihetetlen, hogy Ön ne ismerne modern nevelésű, de amellet szerény, házi és háztartási munkákban is örömet lelő leányt, aki jövődöbelijének búban, bajban veleéző, megértő élettársa tudna lenni. Vagy az ilyen esőndes, finomlelkű leányokat ma már észre sem veszik? Ezt bizonyítja az Ön tapasztalata és kesergése. E lányokat ennyire háttérbe tudta szorítani a mindenütt jelenlévők, zsúrozók, korzozók, hangosan szellemeskedők, szabadosan viselkedők tábora? Igen, magam is tapasztaltam, határo-

zotlan ezek imponálnak a férfiaknak. Szinte hiábavalónak tűnik fel a mi édesanyánk elvei szerint való nevelésünk, ha látjuk, hogy a férfiakat a szélsőségek vitt fényűzéssel lehet elkapráztatni, a külsőségekkel lehet rájuk hatni. Több kérem jelentkezett, de mindeniknél meg kellett győződnöm, hogy nem a személyem volt a fontos, hanem a hozományom. Ezzel a tudattal pedig soha boldog nem lehetnék. Pedig mások szerint csinos, fess, fiatal leány vagyok. Hogyan nem talált Ön olyan leányokra, akik előtt ismeretlen a flört, az örökös szórakozás-keresés és akik nem szerepelni kívánnak, hanem boldog asszonyok szeretnének lenni. Hisz én olyan sok komoly, helyes és háziassan nevelt kislányt ismerek. „Egy barna kisleány“.

BALATONFÖLDVÁR FÜRDŐ

A magyar tenger legkulturáltabb és legrészebb fürdőhelye. Negyven év óta természetesen fásított parkjai, árnyas ligetei, másfél kilométer hosszúságú kiépített parti sétánya, mólója a legszebb sétahelyeket nyújtja. Kupavezér, Zrínyi, Bendeguz és Garabonciás szállodánk, a vállalat kezelésében levő Rausch-panzió teljes komforttal ellátva a legkellemebb tartózkodást biztosítja.

Étterem, kávéház, cukrászda, kaszinó. Lidőszertően kiépített strandfürdő, vízisportok, tenisz, 36 hold kiterjedésű golf-pálya. Mérsékelt árak, elő- és utóidényben rendkívüli árengedmény.

„Egy partiképes fiatalember“. Megérdemelné, hogy megleckéztessenem, de nem teszem, csak mint a megbántott, ösztönszerűleg védekezem, mert olyan merész volt, hogy általánosított, holott az a pár ismerőse, akiknek üzenete adresszáva volt, aligha vesznek tudomást róla, mert nem hiszem, hogy a M. U. L.-nak előfizetői, olvasói lennének, különben magának nem lehetne kifogása ellenük. Tervem az volt, mikor e sorokhoz kezdtem, hogy megismertetem magával a mi napi programunkat, de lemondok róla, mert azt hihetné, hogy saját magam dicséretével, kiemeléssel akarok férjre pályáznai. . . Bizony, aki a magunkfajta leányokat ismeri, nem fél a házasságtól és mi biztosítjuk, hogy nem lesz oka megbánni, ha közölünk választ. Csak arra kérem, hogy ne a könnyelmű leányok társaságát keresse, hanem látogasson el azokhoz is, kiket csak az otthonukban kereshet fel. Lehet, sőt egészen bizonyos, hogy mi sem vagyuk tökéletesek, de ha összevetjük a mi és a maguk kis hibáit, arra a meggyőződésre jutunk, hogy több a jó bennünk és a jósból születik a harmónia, amely nélkül nincs boldog házasság. Igy gondolja: „Egy budai kisleány“.

APRÓHIRDETÉSEK

E rovatban kizárólag előfizetőink privát hirdetését negyedévenként egyszer, 15 szó terjedelemben díjtalanul közöljük le. Jelíges hirdetés esetén 1 P.— a hirdetéssel egyidejűleg beküldendő a beérkező válaszlevelek továbbítására. Nem előfizetőink részére a hirdetés díja szavanként 10 fillér.



Páratlanul olcsón világmárkás zongorák, pianók részletesítésre. Javítás, hangolás, kölcsönzés Ehall zongoratermeiben, Andrássy út 15. „Országos tisztá kaszinó szállítója“.

Perzsa- és más szőnyegek szak-szerű és művészi javítását vállalom. Vidéki megrendeléseket is pontosan eszközölök. A lap előfizetői részére 10 százalék kedvezmény. Cím: Tcharhoukian Vosdanik, Budapest, IV., Városház-u. 10. (Pilvax-köz 6.) Tel.: Aut. 897-86.

Uriasszony, 14 éves leányával, két-szobás, szép, modern, komfortos otthonná fogadna lakótársnőül 2 nagyobb leányt, főiskolai hallgatókat, zene-akadémiai növendéket. Zongora van. Kizárólag jónevelésű, egészséges urileányokról lehet szó. Esetleg polgári kosztot is kaphatnak. Tisztaságot, rendet és családi viselkedést kívánok. Fürdőszoba, rádió, cseléd van. Érdeklődők keressenek fel, akkor mindenről meggyőződnek. Esetleg időlegesen Pesten tartózkodó urihölgynek is alkalmas 1-2 hónapra a szoba. Bővebbet és címet „Igazgató neje“ jelige alatt a kiadóhivatal útján.

Antik garzon háló eladó. Délelőtti órákban megtekinthető. Cím: Budapest, Bakáts-tér 6., I. em. 8.

Perfekt felsőruha- és féhőnemű-varrónő ajánlkozik házakhoz. Címe: Budapest, Bakáts-tér 6., I. em. 8.

Urileány, kitűnő varrónő, nagy gyakorlattal, házakhoz ajánlkozik napi 4 pengőért. Gyermekekről is varr, vidékre is elmegy. Címe: Petrányi Irén, Budapest, VI., Szondy-utca 37/a, III. em. 13.

Gyermekek nyaraltatását vállalom 4 évestől 14 évesig. Napi ötszöri étkezés, nagy udvarban játszóhely, dunai fürdő, orvosi felügyelet, szeretetteljes gondozás. Egy havi díj 4 évestől 8 évesig 70 pengő, 8-tól 12-ig 90 pengő, 12-től 14-ig 100 pengő. Budapesttől másfélórányra lakom. A nyaraltatás május 15-től egész szeptember 15-ig tart. Érdeklődők sorait a kiadóhivatal továbbítja „Tanárnő“ jelíge.

Német leányt keresek három kislám mellé, aki a főzésen és más módon kívül a háztartási munkát is elvégzi kevés segítséggel. Cím: Főjegyzőné, Piszke, Esztergom-megye.

Műkö-virágállványok helyszüke miatt eladók. Telefon: 248-79.

Szépségápolás,

hajszálak, mindennemű szépséghibák kezelése. Hámlasztó kúrák szeplős, foltos, mitesszeres arcokra. „Radyr“ szőrvészto és az összes szépitőszereim szétküldése az utóállamokba is. Ingyen tanácsadás és prospektus. Váradyné Pataky Aranka kozmetikai intézele, Erzsébet-körút 8, I. emelet. Palace-mozgó felett. ; Telefon: I. 436-81.

Eladó olcsón hosszuhajós, kis Singer varrógép, teljesen jókarban. Cím: I. Mátray-utca 5—7., flsz. 2.

A Katholikus Tiszviselőnök Egyesülete nyaralótelepeket tart fenn. Nyaralótelepek: Balatonlellén, egyszerű panzió a víz mellett, napidíj 5.50 pengő; villában, víz mellett napidíj 7.— pengő. Kétszemélyes szobában három személynek pótágygal személynként 6.— pengő. Hévízen, Lillafüreden napi 7.— pengő, Mátránovákon 4.— pengő. Az árak háromszori étkezéssel értendők. Lellén és Mátránovákon gyermeknyaraltatás is van, ahol a gyermekek állandó felügyelet alatt vannak. Lellén a gyermekeknek napi ötszöri étkezéssel 3.— pengő, Mátránovákon 2.— pengő a teljes panzió. Felvilágosítást nyújt fenti egyesület: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1., I. lépcső, III. emelet 1.

Elajándékoznam vidékre, esetleg helyben is fajtiszta, drótszörű foxterrier kutyámat, ha állatszerető helyre kerülne. — Címe: Pórszász Nándorné, Budapest, III., Zaránd-utca 37., I. em.

Szobrászművész öt-hat ülésre tökéletes gyermek- és felnőtt-mellszobor készítését vállalja 300—400 pengőért. Esetleg vidékre is lemegy. — Címe: „Művész” jelige alatt a kiadóban.

Szerényigényű, mindenhez értő urinő házvezetőnőnek menne, plébániára is. — Címe: „Megbízható” jeligére a kiadóhivatalban.

Komoly urileány gyermekek mellé ajánlkozik, ahol háztartásban is segédkezne. Gépen hímezni is tud. Lehetőleg vidékre. Csekély fizetésre, inkább családias bánásmódra vágyom. — Címem: „Szeretetre vágyó” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Szerényigényű, gyermekszerető, 25 éves leány elmenne egy-két gyermek mellé. Varrásban, kézimunkában járatos. Háziteendőkben is segédkezik. — Címe: Sallay Emilia, Turkeve, Szénási-út 563.

Óvónő nevelői, házikisasszonyi, vagy más bizalmi állásra ajánlkozik. Leveleket: Iskola, Hövej, Sopron-megye címre kérek.

Kiadó egy utcai alkovos szoba, konyha bútorozva, vagy anélkül gyermektelen házaspárnak. — Cím meg tudható: Budapest, VIII., Gólya-utca 40. szám alatt a házfelügyelőnél.

Tanítónő, ki fehéreneműt is varr, uricsaládnál elhelyezkedne. — Címe: Tanítónő, Dég, Veszprém-m.

Nyáralóba illő, magyar-virágos, festett bútort, kisméretű haló és ebédlő falipolcokat, sok magyar-tányérral és füles kanocsóval, kakuk-órával, terítővel jutányosan eladó. Cím: Bpest, VII., Almássy-tér 15., I. em. 1. (A Magyar Színház közelében.)

Olvasótársnőim közül ki volna hajlandó átvenni néhai Prohászka Ottokárnak 16 kötetből álló remek kötésű, örökbecsű műveit. Teljesen új állapotban 100.— pengő rendkívül méltányos ártért eladó. A könyvek eredeti bolti ára 160.— pengő. Esetleges ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. — Cím: „Vidéki uriaszony” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Szovátán, Kornélia-villában, Medvető mellett kitünő panzió kapható Fröhlich Imrénénél. Cím május végéig Nagyvárad, Szalárdi-utca 4.

Szovátán, Egyetértés villában, a Medvető mellett, kitünő panzió kapható Révész Andrásnéval. Cím május végéig Marosvásárhely, Korzó-kávéház.

Szovátán, Szentiványi villában, a Medvető közelében, kitünő panzió kapható Fröhlich Annánál. Cím május végéig Nagyvárad, Szalárdi-u. 4.

Szovátán, Pekry-villában, a Medvetővel szemben, kitünő panzió kapható Székely tanárnénál. Cím: júniusig Nagyenyed.

Kiadó Balatonbogláron ötszobás családi-ház, gyermeknyaralónak, vagy panzióknak alkalmas. Cím: Volf Sándorné, Kaposvár, Dr. Kovách Sebestyén Gy.-utca 5.

Uricsaládhoz gyermekek mellé ajánlkozik szerényigényű, varrni tudó urileány. Cím: Baumgartner Jánosné, Zalaegerszeg, Petőfi-utca 22.

Árvaleány beteghez, gyermekekhez, esetleg kisebb uricsaládhoz ajánlkozik. Címe: Károly Rózsi, Cegléd, Csolnak-utca 8.

Ismert zongoraművész a nyári hónapokra ellátás ellenében tanítana vidéki uricsaládnál. Címe: „Eredményes” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Kettő darab (egy him és egy nőstény) fehér, fajtiszta angóra-macsákat keresek megvételre. Cím: „Békésmegyei” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Óriási japán chrysanthemumból különféle színben tíz fő csomagolással 2.— pengő, teljes violamag adagja —25 fillér. Cím: „Chrysanthemumkedvelő” jelige alatt a kiadóban.

Vidékre kerések jobb családból való, de szerény körülmények között élő árvaleányt, vagy asszonyt, ki minden házimunkát szerény fizetés és jó bánásmód ellenében elvégez. Cím: „Állandó” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Kolbász, füstölt, tiszta sertéshúsból, különlegesség, postán, utánvétellel küldve, legkisebb mennyiség 3 kiló, 3.90 pengő kilónként. Cím: Kormos Mihály, Gyöngyös.

Azonnali belépésre kerések feltétlenül megbízható, rendes, tiszta, főzni tudó mindenleányt. Jelentkezhetik esetleg jobb családból való szerényigényű, szorgalmas árvaleány, vagy egyedülálló özvegy is, aki a háztartás összes munkáit férfi-mindenessel ellátja. Jó bánásmód, megfelelő esetén otthon biztosítva. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével küldendők. Cím: Váry Istvánné urad. intéző neje, Szilfajamajor, Fejér-megye.

Féltveörzött családi kincseit, rendkívül jó ételreceptek, halak, sültetek, torták és sütemények oly pontosan leírva, hogy egy gyermek is elkészítheti, receptenként —50 fillérért küldi levélbeli megkeresésre S. F.-né, Budapest, Keleti pályaudvar (érkezési oldal), I. em. 12., bent a Perronon, főnőkség fölött.

Vidéki, 27 éves uriaszony — gyermekek mellett, magányos urinőnél, dohánytözsében, cukor-, vagy virágüzletben, a fővárosban állást és otthonot keres. Óvadékkal rendelkezik. Házimunkában segédkezik. Igényei szerények. Címe: „Elhagyatva” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Nyaraló családnak kitünő magaslati-levegőjű helyen, gyönyörű kilátást nyújtó, budai hegyoldalon levő családi házban egy tágas szoba, konyha- és kerthasználattal (gyümölcsös) májustól augusztus 1-ig, esetleg rövidebb időre is kiadó. Bővebbet: III., Táborhegy, Schusztér-féle vendéglő. (A 73-as villamos végállomástól 20 p.)

Felelős szerkesztő, kiadó és tulajdonos: KERTESZ BELA
Szerkesztő: tordai BÓJTHE ETELKA
Ügvezető igazgató: BARTHA ISTVAN

Kéziratokat nem adunk vissza.

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ) VEGETISZTÍTÓ-KELMEFESTŐ

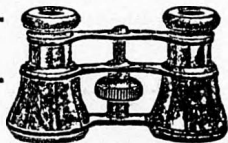
Gyár és központ: VIII, BAROSS-UTCA 85

CALDERONI és TSA

LÁTSZERESZEK

Budapest, V., Vörösmarty-tér 1. sz.

Látószerek, szemüvegek, orrcsípítőfők.
Fényképezési készülékek és cikkek.
Barométerek, hőmérők



NAGYOTHALLÓK SZÁMÁRA SZERKESZTETT villamos telefonszerű készülék a Siemens-Phonophor. Hitelképes egyének részletfizetésre is kaphatják. Vételkényyszer nélkül szakszerűen próbálható a Magyar Gyógytechnikai Ipar Rt. röntgen- és orvostechnikai gépgyárban, Budapest, VI., Nagymező-utca 4. (a Terézvárosi templommal szemben). Kérjen ismertető füzetet.

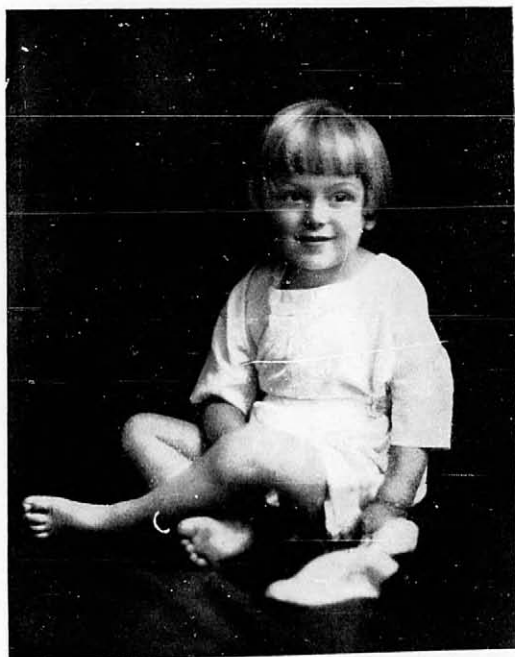
A MI MAGYAR VIRÁGOS KERTÜNK



felsőöri Paál István, Budapest



Szemes Editke, Budapest



Vitéz Istvánka, Tomor



Vitéz Ilonka, Tomor

MAGYAR URIASZONYOK LAPJA

TÁRSASÁGBÓL



Derényi Gabi, Budapest



vitész Szabó Istvánné, Budapest

BRUNNBERG úde és komorai fényképező, Budapest



Pausch Márta, Budapest



Pausch Margit, Budapest